

အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် လိုအပ်သော ICT ဆိုင်ရာပညာရပ်

ဘာသာရပ် - ၃

e-Government အသုံးပြုပုံများ

Nag Yeon Lee

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ
အာရှပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန

အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် လိုအပ်သော ICT ဆိုင်ရာပညာရပ်

(ဘာသာရပ် - ၃) e-Government အသုံးပြုပုံများ

ဤဘာသာရပ် စာအုပ်ကို the Creative Commons Attribution 3.0 License အရ ထုတ်ဝေခွင့်ပြုထားပါသည်။ လိုင်စင်မိတ္တူကို <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0> တွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားသော အယူအဆများ၊ သရုပ်ဖော်ပုံများ၊ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ စာရေးသူ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို ကုလသမဂ္ဂ၏အမြင်နှင့် အတည်ပြုချက်များအဖြစ် မမှတ်ယူသင့်ပါ။

ယခုအသုံးပြုထားသည့် အသုံးအနှုန်းများနှင့် ဖော်ပြချက်များသည် နိုင်ငံများ၏အဆင့်အတန်း၊ ပိုင်နက်၊ မြို့တော် သို့မဟုတ် နယ်မြေ၊ အခွင့်အာဏာတို့နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ နယ်ခြားဒေသ၊ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး၏ အယူအဆကို ထုတ်ဖော်ပြသခြင်း ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။

ကုမ္ပဏီအမည်များ ၊ စီးပွားရေးထုတ်ကုန်များနှင့် ပတ်သက်သော ဖော်ပြချက်များသည်လည်း ကုလသမဂ္ဂ၏ ထောက်ခံအတည်ပြုချက်များ ဖြစ်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ

ကုလသမဂ္ဂ-အာရှပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန (UN-APCICT)

Bonbudong ၊ Songdo နည်းပညာအဆောက်အအုံ တတိယထပ်

၇-၅၀ Songdo-dong ၊ Yeonsu-gu ၊ Incheon မြို့

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ

တယ်လီဖုန်း +82 32 245 1700-02

ဖက်စ် +82 32 245 7712

<http://www.unapcict.org>

မူပိုင်ခွင့်။

UN-APCICT 2009

နိုင်ငံတကာစံပြုစာအုပ်နံပါတ်။

978-89-955886-0-4 [94560]

ဒီဇိုင်းနှင့်အပြင်အဆင်။ Scandinavian ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေးကုမ္ပဏီလီမိတက်နှင့် သုံးပွင့်ဆိုင် စတူဒီယို

ပုံနှိပ်သည့် နိုင်ငံ။ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ

ဥပဒေရေးရာ

၂၁ ရာစု၌ ဆက်စပ်ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေသော ကမ္ဘာကြီးတွင် လူသားများအချင်းချင်း အပြန်အလှန် မှီခိုအားထားမှုများ တိုးပွားလာနေသည့် ရာစုနှစ်အဖြစ် မှတ်ယူကြပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် နည်းပညာအသစ်များ၊ သိသင့်သိထိုက်သည့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာများ တိုးပွားဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိရာ လူသားပေါင်းများစွာအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပွင့်လန်းနေသည့် ကမ္ဘာကြီးဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းနည်းပညာများနှင့် အသိပညာများက လူတို့၏ဘဝကို သိသိသာသာ မြှင့်တင်နိုင်ပြီး ဆင်းရဲမှုလျှော့ချရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လူအချင်းချင်း မှီခိုအားထားမှု တိုးပွားလာသည်နှင့်အမျှ အပြန်အလှန် တန်ဖိုးထားမှုများ၊ တာဝန်ယူမှုများနှင့် လူသားအားလုံး အကျိုးဝင်သည့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ ရှိနေမှသာ လူသားတိုင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရရှိခံစားနိုင်သည့် ကမ္ဘာကြီးဟု ဆိုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အာရှပစိဖိတ်ဒေသသည် မကြာသေးမီနှစ်များအတွင်း ICT နည်းပညာများကို အသုံးပြုလာခဲ့သည့် အလျောက် ထိပ်တန်းဒေသတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတယ်လီဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးသမဂ္ဂ၏ အဆိုအရ ဤဒေသတွင်တယ်လီဖုန်းသုံးစွဲသူ (၂) billion ကျော်နှင့် Mobile ဖုန်းသုံးစွဲသူ (၁.၄) billion ကျော် ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်မတိုင်မီ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနှစ်နိုင်ငံတည်း၌ တစ်ကမ္ဘာလုံးသုံးစွဲသည့် Mobile ဖုန်းအရေအတွက်၏ လေးပုံတစ်ပုံရှိခဲ့ပါသည်။ အာရှပစိဖိတ်ဒေသသည် ကမ္ဘာ့ Internet အသုံးပြုသူဦးရေ၏ (၄၀)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး ကမ္ဘာ့ Internet ဈေးကွက်၏ (၃၉)ရာခိုင်နှုန်းကို ပိုင်ဆိုင်သည့် အကြီးဆုံးဈေးကွက် ဒေသကြီးဖြစ်ပါသည်။

နည်းပညာများ လျင်မြန်စွာတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် နည်းပညာကွာဟချက် ပျောက်ကွယ်သွားမည်လားဟု အများကသိလိုလာကြပါသည်။ ဤမေးခွန်းအတွက် မပျောက်ကွယ်နိုင်သေးပါဟု ဖြေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးအစည်းအဝေး (WSIS) ကို ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် Geneva ၌ ကျင်းပခဲ့ပြီးနောက် (၅) နှစ် ကြာသည့်တိုင်အောင် ဒေသတွင်း အဓိက Internet သုံးစွဲသူများ၏ အားကျလောက် ဖွယ်နည်းပညာဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများနှင့် သန္နိဋ္ဌာန်ချမှတ်မှုများရှိခဲ့သော်လည်း လူအများစု အထူးသဖြင့်ဆင်းရဲသားများသည် အခြေခံဆက်သွယ်ရေးကိုပင် သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

အဓိကအားဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲကျွန်းငယ်နိုင်ငံများနှင့် ကုန်းတွင်းပိတ် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ အပါအဝင် ဒေသတွင်း (၂၅) နိုင်ငံကျော်တွင် လူဦးရေ(၁၀၀)၌ Internet အသုံးပြုသူ (၁၀)ဦးအောက် လျော့နည်းနေပြီး ယင်းအသုံးပြုသူများမှာလည်း မြို့ကြီးများ၌သာ ရှိနေပါသည်။ သို့သော် ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံအချို့တွင် လူဦးရေ (၁၀၀)လျှင် Internet အသုံးပြုသူ (၈၀)ကျော် ရှိနေပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးပြီးနိုင်ငံများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအကြား broadband Internet အသုံးပြုမှု ကွာခြားချက်မှာ ပို၍ပင်သိသာထင်ရှားနေပါသည်။

ဒေသတွင်း နည်းပညာကွာဟချက်ကို ပေါင်းကူးဆက်သွယ်ပေးရန်နှင့် အားလုံးအကျိုးဝင်သော လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ICT အလားအလာကောင်းများကို ရရှိခံစားနိုင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများမှ မူဝါဒချမှတ်သူများအနေဖြင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များချမှတ်ရန်၊ မူဝါဒများကို ပြဌာန်းရန်၊ တရားဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဆိုင်ရာ အညွှန်းဘောင်များချမှတ်ရန်၊ ဘဏ္ဍာငွေများ ခွဲဝေရန်နှင့် နိုင်ငံသား များအကြား ICT စွမ်းရည်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပြီး ICT လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို တိုးတက်စေမည့် အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ထိပ်သီးအစည်းအဝေး၏ လုပ်ငန်းစီမံချက်တွင် "လူတစ်ဦးချင်းအား လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အသိပညာများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ပေးအပ်သင့်ကြောင်း၊ သို့မှသာ သတင်းအချက်အလက်လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပညာရှင်ဆောင်စီးပွားရေးစနစ်ကို နားလည်သိမြင်စွာဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိခံစားစေနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း" ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ဤရည်မှန်းချက်သို့ ရောက်ရှိရန် ICT ပညာရှင်များနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများပါဝင်သည့် အင်အားစု ကြီးတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ရေးကို အလေးပေးလျက် စွမ်းရည်တည်ဆောက်မှုနယ်ပယ်တွင် နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသ ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ကြောင်း လုပ်ငန်းစီမံချက်က တောင်းဆိုနေပါသည်။

အဆိုပါလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ICTဆိုင်ရာ အာရှပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန (APCICT) က ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ICT ဘက်စုံသင်ရိုး ညွှန်းတမ်းဖြစ်သည့် အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် ICT ပညာရပ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ရေးဆွဲခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယင်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် လက်ရှိအနေဖြင့် သီးခြားစီပြုစုထားသော်လည်း အပြန်အလှန် ဆက်စပ်နေသည့် ဘာသာရပ် (၈) ခု ပါဝင်ပါသည်။ သင်ရိုး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မူဝါဒချမှတ်သူများအား ICT လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းချမှတ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင်လည်းကောင်း ပိုမိုထိရောက် စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် လိုအပ်သည့် အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပေးအပ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

UN APCICTသည် ကုလသမဂ္ဂ အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင် (ESCAP)၏ ဒေသတွင်း သင်တန်းဌာနကြီး(၅)ခုအနက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤကော်မရှင်သည် ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ စံသတ်မှတ်ခြင်း၊ စွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အသိပညာမျှဝေခြင်းတို့ဖြင့် အာရှ ပစိဖိတ်ဒေသအတွင်း အားလုံးအကျိုးဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးပါ သည်။ အခြားသော ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့ အစည်းများ၊ နိုင်ငံအလိုက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် များ၊ ဆက်စပ်ပါဝင် လုပ်ကိုင်သူများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ကော်မရှင်သည် နိုင်ငံများအား သင်ရိုးဘာသာရပ်များကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း၊ ညှိနှိုင်းပြုပြင်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်း များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အာရှပစိဖိတ်သင်တန်းဌာနမှတစ်ဆင့် ထောက်ပံ့ကူညီမှုပြုရန် တာဝန်ယူထားပါသည်။ ထို့ပြင်နိုင်ငံများက အလယ်အလတ်နှင့် အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် နိုင်ငံအလိုက်နှင့် ဒေသအတွင်း ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ယင်းဘာသာရပ်များကို ပုံမှန်ပို့ချရာတွင်လည်း ထောက်ပံ့ကူညီပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံများအား တည်ဆောက်ပြီးဖြစ်သော စွမ်းရည်နှင့် ရရှိပြီးသောအသိပညာများမှတစ်ဆင့် ICT ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို တိုးတက်သိမြင်နားလည်လာစေပြီး ခိုင်မာသောကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပန်းတိုင်များသို့ အရောက်လှမ်းနိုင်စေရန်ဖြစ် ပါသည်။

Noeleen Heyzer

ကုလသမဂ္ဂ လက်ထောက်အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်နှင့်
အာရှပစိဖိတ်ဒေသ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကော်မရှင် အမှုဆောင်အတွင်းရေးမှူး

အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် ICT ပညာရပ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဘာသာတွဲများ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်သည် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများပါဝင်ပြီး ထူးခြားအံ့ဩဖွယ်ကောင်းသည့် အတွေ့အကြုံစစ်စစ်ဖြစ်ပါသည်။ သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် ICT အရည်အသွေးတည်ဆောက်ရာတွင် ကွာဟချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးရုံသာမက လုပ်ငန်းစဉ်ရေးဆွဲချမှတ်သူများနှင့် လူအများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတို့မှတစ်ဆင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတိုးတက်မှုအတွက် လမ်းသစ်ဖွင့်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

သင်ရိုးညွှန်းတမ်းသည် APCICT ၏ အရေးကြီးဆုံးနှင့် အကောင်းဆုံးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး အောက်ပါတို့မှရရှိသည့် ရလဒ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်-

- ဒေသတွင်းနိုင်ငံ(၂၀)ကျော် ပါဝင်သည့် လိုအပ်ချက်များကို ဘက်ပေါင်းစုံမှ ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အစိုးရအရာရှိများ၊ နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ အဖွဲ့ဝင်များ၊ ပညာရှင်များ၊ ပညာပေးသူများနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊
- လက်ရှိဘာသာရပ်အကြောင်းအရာများ၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များကိုနက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း သုတေသနပြုဆန်းစစ်ခြင်း၊
- UN APCICT ဒေသအလိုက်နှင့် ဒေသခွဲအလိုက်ကြီးမှူး ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် ဆွေးနွေးပွဲများသို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြသော သင်တန်းသားများထံမှ ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာများ၏ အသုံးဝင်မှု၊ ဆီလျော်မှု ၊ သင်ကြားပို့ချသည့် နည်းစနစ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍သုံးသပ်အကြံပြုမှုများဖြင့် တုန့်ပြန်ထောက်ကြံ့ခြင်း၊
- ICTD နယ်ပယ်အသီးသီးမှ ထိပ်တန်းကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များအကြား သင်ရိုးညွှန်းတမ်းအပေါ် အလေးဂရုပြုလျက် နှံ့နှံ့စပ်စပ် ပြန်လှန်သုံးသပ်မွမ်းမံခြင်း။

ဒေသတွင်းနေရာအနှံ့အပြားတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ICTD သင်ရိုးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲများက နိုင်ငံအသီးသီးမှ တက်ရောက်သူများအကြား အတွေ့အကြုံနှင့် အသိပညာများ ဖလှယ်နိုင်ရန် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို ရရှိစေပါသည်။ ယင်းဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်များသည် ICTD သင်တန်းဆင်းများအား ဘာသာရပ်များ ဖွဲ့စည်းပုံဖော်ရေးတွင် အဓိကအခန်းမှ ပါဝင်သူများ ဖြစ်လာစေပါသည်။

နိုင်ငံအလိုက် ကနဦးသင်ရိုးဘာသာရပ်(၈)ခု ပေါ်ထွက်လာရေးသည် လက်ရှိပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်းကို တိုးတက်ခိုင်မာစေသည့် အဓိကလုပ်ငန်းစဉ်၏ အစပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဒေသတွင်း ICTD ဆိုင်ရာ မူဝါဒများချမှတ်ရာတွင် လိုအပ်သည့် အရည်အသွေးများကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။ UN APCICTသည် နိုင်ငံအလိုက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ ပေါ်ထွက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာအကူအညီများ ပေးအပ်ခြင်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်းသည် သင်တန်းဌာန၏ အဓိကချဉ်းကပ်နည်းဖြစ်ပြီး ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို မူဝါဒချမှတ်သူများအားလုံးထံ သေချာစွာရောက်ရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ UN APCICT သည် ဗဟို၊ ပြည်နယ်နှင့် နယ်မြေအဆင့်အစိုးရများနှင့် ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်ပြီးဖြစ်သော ဒေသအဆင့် သင်တန်းဌာနများ၊ နိုင်ငံအလိုက်သင်တန်းဌာနများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် သင်ရိုးဘာသာရပ်များကို မိမိတို့နိုင်ငံ အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း၊ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် သင်တန်းဖွင့်လှစ်ပို့ချခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရည်အသွေးများ တိုးပွားရရှိစေမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိသင်ရိုး ဘာသာရပ်များ၏ အကြောင်းအရာနှင့်နက်နဲမှုကို တိုးချဲ့ရန်နှင့် ဘာသာရပ်အသစ်များ ပြုစုဖော်ထုတ်ရန်အတွက်လည်း စီမံချက်များချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် UN APCICT သည် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အသိပညာများကို ဒေသတွင်းပြည်သူများထံ ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ ရောက်ရှိစေရန် ချဉ်းကပ်နည်းမျိုးစုံအသုံးပြုပြီး ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိပါသည်။ ဒေသအလိုက်နှင့် နိုင်ငံအလိုက် သင်ရိုးများကို အသုံးပြုပြီး လူချင်းတွေ့ဆုံ၍ မျက်နှာချင်းဆိုင် သင်ကြားပို့ချခြင်းများအပြင် UN APCICT ၏ online မှ သင်ယူနိုင်သော သင်ရိုးအစီအစဉ်(AVA) လည်းရှိပါသည်။ သင်ယူသူများအနေဖြင့် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းပါ အကြောင်းအရာများကို မိမိတို့၏ သင်ယူနိုင်မှု နှုန်းအလိုက် ဆည်းပူးလေ့လာနိုင်ရန် ယင်းသင်ရိုးကို တည်ဆောက်ပေးထားပါသည်။ online သင်ရိုးသည် သင်ရိုးဘာသာရပ်အားလုံးကိုလည်းကောင်း၊ ယှဉ်တွဲပါရှိသည့်တင်ပြချက် Slide များနှင့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် လေ့လာမှု များကဲ့သို့သော အကြောင်းအရာ အချက်အလက်များကိုလည်းကောင်း ကူးယူခြင်း ၊ ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်း၊ အသုံးပြုမည့်ဒေသ၊ နိုင်ငံနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းတို့ကို အလွယ်တကူ ဆောင်ရွက်နိုင်စေပါသည်။ ထို့ပြင် online သင်ရိုးတွင် online ပို့ချချက်များ၊ သင်ယူမှုစီမံခန့်ခွဲခြင်း ဆိုင်ရာအသုံးချကိရိယာများ၊ သင်ရိုးအကြောင်းအရာ တိုးတက်ရေးအတွက် အသုံးချကိရိယာများနှင့် အသိအမှတ်ပြုလွှာပေးအပ်ခြင်းများ အပါအဝင် လုပ်ငန်းမျိုးစုံပါရှိပါသည်။

လူပုဂ္ဂိုလ်များစွာ ၊ အဖွဲ့အစည်းများစွာတို့၏ တာဝန်ယူမှု ၊ အလုပ်တွင်နှစ်မြှုပ်ဆောင်ရွက်မှု၊ လိုလားတက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတို့မရှိဘဲ သင်ရိုးဘာသာရပ်(၈)ခု စတင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် ဒေသတွင်း၊ ဒေသခွဲအတွင်းနှင့် နိုင်ငံအလိုက် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှတစ်ဆင့် ယင်းဘာသာရပ်များကို ပို့ချဖြန့်ဝေခြင်းတို့သည် ဖြစ်လာနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ICTD အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသော သင်တန်းဆင်းများ၊ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများ၊ သင်တန်းဌာနများ၊ ဒေသအလိုက်နှင့် နိုင်ငံအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သူများ၏ ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့် အောင်မြင်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုပါကြောင်းနှင့် ယင်းသို့ အားထုတ်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဘာသာရပ်များအတွက် တန်ဖိုးရှိသော အကြောင်းအရာများကို ပေးအပ်ခဲ့ကြရုံသာမက ဤနေရာတွင် ဖော်ပြလိုသည့် ပို၍အရေးကြီးသောအချက်မှာ ၎င်းတို့သည် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများတွင် သင်ရိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ခံအကြံပြုသူများပင် ဖြစ်လာကြပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်းချက်ကြောင့် UNAPCICT နှင့် နိုင်ငံအလိုက်၊ ဒေသအလိုက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖက် သင်တန်းဌာနများအကြား သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် သင်ရိုးများကို ပြုပြင်မွမ်းမံရေးနှင့် ပြည်တွင်း ICTD သင်တန်းများကို ပုံမှန်ဖွင့်လှစ်ပို့ချရေးတို့အတွက် တရားဝင်သဘော တူညီချက်များရရှိခြင်းဟူသောရလဒ်များ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ထူးခြားလေးနက်သော လုပ်ငန်းစဉ်ကို အောင်မြင်ပေါက်မြောက်အောင် စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လုပ်ငန်းတွင် နှစ်မြှုပ် ကြိုးပမ်းချက်များကို အထူးအသိအမှတ်ပြုပါကြောင်းနှင့် အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဖြည့်စွက်ပြောကြားလိုပါသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များတွင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းစီမံချက် အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် Shahid Akhtar၊ အယ်ဒီတာ Patricia Arinto၊ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိရေးမန်နေဂျာ Chirstine Apikuli၊ သင်ရိုးရေးသားပြုစုသူ အားလုံးနှင့် UN APCICT ဌာနမိသားစုများပါဝင်ပါသည်။

နိုင်ငံများ၏ ICT လူသားအရင်းအမြစ်ကွာဟချက်များကို ကျဉ်းမြောင်းစေရေး၊ ICT အသုံးချမှု၏ အဟန့်အတားများကို ဖယ်ရှားရေး၊ လူမှုစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးရည်မှန်းချက်များ ပေါက်မြောက်မှု ပိုမိုလျင်မြန်လာစေရန် ICT အသုံးချမှုတိုးမြှင့်ရေးတို့အတွက် သင်ရိုး ညွှန်းတမ်းက အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု ရိုးသားစွာ မျှော်လင့်မိပါသည်။

Hyeun-Suk Rhee

ညွှန်ကြားရေးမှူး

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ

ကုလသမဂ္ဂ အာရှပစိဖိတ်ဗဟိုသင်တန်းဌာန

ဘာသာရပ်တွဲများ

ယနေ့"သတင်းအချက်အလက်ခေတ်"တွင် သတင်းအချက်အလက်ကို လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်မှုသည် ကျွန်ုပ်တို့နေထိုင်ပုံ၊ လုပ်ကိုင်ပုံနှင့် ကဏ္ဍအလိုက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပုံတို့ကို ပြောင်းလဲစေလျက်ရှိပါသည်။ "အသိပညာရှေ့ဆောင်စီးပွားရေးစနစ်"၊ "ကွန်ရက်စီးပွားရေးစနစ်"၊ သို့မဟုတ် "စီးပွားရေး စနစ်သစ်"ဟု လူအများသိကြသည့် 'digital economy' ဟူသည် ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်မှုအနေအထားမှသည် စိတ်ကူး စိတ်သန်းများ ဖန်တီးဆန်းသစ်ခြင်းသို့ ကူးပြောင်းလာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဝိသေသပြုကြပါသည်။ စီးပွားရေး၌ လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ရပ်လုံး၌လည်းကောင်း သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာများသည် မဏ္ဍိုင်ကျသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လာခြင်း မရှိသေးသော်လည်း တိုးတက်ဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာများ ICTD အပေါ် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးမှ အစိုးရများ၏ အလေးထားမှုများ ပိုမိုတိုးပွားလာ လျက်ရှိပါ သည်။ ယင်းအစိုးရများအတွက် ICTD ဟူသည် စီးပွားရေးတွင် ICT လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ICT ကဏ္ဍတိုးတက် ရေးသာမက စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရှိစေရန် ICT နည်းပညာ များကို အသုံးပြုရေးပါ အကျိုးဝင်နေပါသည်။ သို့သော် ICT မူဝါဒများ ချမှတ်ရာတွင် အစိုးရများ ရင်ဆိုင်ရသည့် အခက်အခဲများ၌ မူဝါဒချမှတ်သူများအနေဖြင့် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ကိုင်တွယ်အသုံးပြုနေရသည့် နည်းပညာများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု မရှိသေးခြင်းလည်း ပါဝင်နေပါသည်။ မိမိနားမလည်သည့် အလုပ်ကို စည်းကမ်းစနစ်ကျစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသလို မူဝါဒချမှတ်သူ အများအပြားသည် ICT မူဝါဒ ရေးဆွဲချ မှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ရှောင်ခွာခဲ့ကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ICT မူဝါဒချမှတ်ရေးလုပ်ငန်းကို နည်းပညာရှင်များ အား လွှဲအပ်ခြင်းသည်လည်း သင့်လျော်ခြင်းမရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နည်းပညာရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ထုတ်ဖော်အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် နည်းပညာများနှင့်ပတ်သက်သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာ အနက်အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မှု များကို ကောင်းစွာ နားလည်သိမြင်ခြင်း မရှိ၍ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် ICT ပညာရပ် သင်ရိုးဝင်ဘာသာရပ်တွဲများကို UN-APCICT က အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ရည်ရွယ်ပြုစုခဲ့ပါ သည် -

- (၁) အမျိုးသားအဆင့်နှင့်ဒေသန္တရအစိုးရများမှ ICT မူဝါဒချမှတ်ရန် တာဝန်ရှိသူများ၊
- (၂) ICT အခြေပြု လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် တာဝန်ရှိသည့် အစိုးရအရာရှိများ၊
- (၃) စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ICT အသုံးပြုကိရိယာများကို အသုံးပြုရန်ကြိုးစား ဆောင်ရွက် နေသည့် အစိုးရကဏ္ဍမှ စီမံခန့်ခွဲသူများ။

ဘာသာရပ်တွဲများ၏ ဦးတည်ချက်မှာ မူဝါဒဆိုင်ရာနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ရှုထောင့်နှစ်ခုမှ ICTD နှင့် ဆက်နွှယ်နေသော အရေးကြီးသည့် အကြောင်းအရာများနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုကို တိုးတက်ရရှိစေရန် ဖြစ်ပါ သည်။ ရည်ရွယ်သည်မှာ နည်းပညာဆိုင်ရာ ICT လက်စွဲအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် မဟုတ်ဘဲ မျက်မှောက်ခေတ် Digital နည်းပညာ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ နည်းပညာ၏ ဦးတည်ရာနှင့် မူဝါဒချမှတ်ရာတွင် နည်းပညာ၏ အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မှုတို့ကို ကောင်းစွာနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ သင်ကြားလေ့ကျင့် ရေးလိုအပ်ချက် ဆန်းစစ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင်ကြားလေ့ကျင့်ရမည့်အကြောင်း အရာနှင့်ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာအနှံ့ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာများ ကို သတ်မှတ်ထည့်သွင်းခဲ့ ပါသည်။

ဘာသာရပ်များကို စာဖတ်သူတစ်ဦးစီက ကိုယ်တိုင်လေ့လာသင်ယူနိုင်အောင် သို့မဟုတ် သင်တန်း ဖွင့်လှစ်ပို့ချရာတွင် အရင်းအမြစ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်အောင် ပြုစုထားပါသည်။ ယင်းဘာသာရပ်များသည် သီးခြားစီရပ်တည်နိုင်သလို အချင်းချင်းဆက်စပ်မှုလည်း ရှိနေပါသည်။ ဘာသာရပ်တွဲများတွင် ဘာသာရပ် တစ်ခုသည် အခြားဘာသာရပ်တစ်ခုနှင့် အဓိကအကြောင်းအရာအချင်းချင်း၊ ဆွေးနွေးချက်များ အချင်းချင်း ဆက်စပ်မှုရှိအောင် ကြိုးစားပြုစုထားပါသည်။ ရေရှည်အားဖြင့် ဘာသာရပ်များကို ပေါင်းစည်းညီညွတ်စွာ ဖွဲ့စည်းထားသော သင်ရိုးတစ်ခုအဖြစ် အခိုင်အမာ ဖြစ်ထွန်းလာစေရန် ဦးတည်ပါသည်။

ဘာသာရပ်ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် မျှော်မှန်းသည့် သင်ယူမှုရလဒ်များကို ဖော်ပြခြင်းဖြင့် ဘာသာရပ် တစ်ခုစီကို အစပြုထားပြီး ဖတ်ရှုလေ့လာသူများသည် ၎င်းတို့နှင့် ချိန်ထိုး၍ မိမိတို့၏ သင်ယူပေါက်မြောက်မှုကို အကဲဖြတ်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာရပ်ပါ အကြောင်းအရာများကို အခန်းများခွဲခြားထားပြီး ယင်းအခန်း များတွင် အရေးကြီးသည့် အသိပညာများကို နက်နဲစွာသိမြင်နားလည် သဘောပေါက်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြု သည့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ဖတ်ရှုလေ့လာသူများနှင့် သင်တန်း သားများအနေဖြင့် လေ့ကျင့်ခန်းများကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် သင်ယူနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆွေးနွေးရမည့် အသေး စိတ်အချက်များကိုလည်း ရုပ်ပုံများ၊ ဇယားများဖြင့် သရုပ်ဖော်ထားပါသည်။ ဖတ်ရှုလေ့လာသူများအတွက် ရှုမြင် သုံးသပ်နိုင်စွမ်းရှိအောင် ရှာဖွေလေ့လာနိုင်စေရန် ကိုးကားချက်များနှင့် online အရင်းအမြစ်များစာရင်းကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ICTD အသုံးပြုပုံ ကွဲပြားသည်နှင့်အမျှ ဘာသာရပ်တစ်ခုအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ ဘာသာရပ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုဖြစ်စေ ဖော်ပြပါရှိသည့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုနှင့် သာဓကများသည် ရံဖန်ရံခါတွင် ဆန့်ကျင်ဖက် သဘောဆောင်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဤအချက်ကို ကြိုတင်မျှော်လင့်ထားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်မှာ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းနေသည့် ဘာသာရပ်အသစ်နှင့် ၎င်း၏အလားအလာကောင်းများမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ်နှင့် စိန်ခေါ်နေမှုပင် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ နိုင်ငံအားလုံးတို့သည် ICT နည်းပညာများ၏ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုများ တိုးပွားလာရေးအတွက် လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများအဖြစ် စူးစမ်းဖော်ထုတ်စပြုလာသော ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ICTD သင်ရိုးစာအုပ်စာစောင်များအား အထောက်အကူပြုသည့်အရာမှာ UN APCICT online distance learning platform ဖြစ်သည့် Internet အသုံးချသင်ရိုးညွှန်းတမ်း (AVA - <http://www.unapcict.org/academy>) ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသင်ရိုးအရ သင်တန်းဆရာများ၏ ဗီဒီယိုပို့ချချက်များ နှင့် Powerpoint တင်ဆက်မှုများ ပါဝင်သည့် စာသင်ခန်းများ ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

ထို့ပြင် UN APCICT သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ICT ဆိုင်ရာ Electronic ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရေးဗဟိုဌာန (e-Co Hub - <http://www.unapcict.org/ecohub>) ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင် ခဲ့ပါသည်။ ယင်းဌာနသည် ICTD ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် မူဝါဒချမှတ် သူများအတွက် သင်ယူမှုနှင့် သင်ကြားမှု အတွေ့အကြုံများ တိုးပွားရရှိစေရန် ရည်ရွယ်ဖွင့်လှစ်ထားသည့် online နေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဗဟိုဌာန သည် ICTD အကြောင်းအရာမျိုးစုံနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပညာရင်းမြစ်များကို ရရှိစေ ရန် လမ်းဖွင့်ပေးထားပြီး အသိပညာနှင့် အတွေ့အကြုံများဖလှယ်ခြင်းနှင့် ခေတ်မီတိုးတက်လျက်ရှိသည့် ICTD နည်းပညာဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကို အပြန်အလှန်ဆောင်ရွက်ရန် Online နေရာ တစ်ခုကိုလည်း ပေးအပ်ထားပါ သည်။

ဘာသာရပ်(၃)

e - Government အသုံးပြုပုံများဘာသာရပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်

ဤအပိုင်းသည် အဓိကအချက်နှင့် အယူအဆများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် အသုံးချမှုပုံစံ အမျိုးအစားများ အပါအဝင် e-Government အပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ် တင်ပြထားသည်။ အစိုးရစနစ်အား တည်ထောင်ရာတွင် စံနမူနာ ပုံစံများကို အသေးစိတ် ဆန်းစစ်ချက်များနှင့် ပုံစံအမျိုးမျိုးကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းများ ဆွေးနွေးထားသည်။

ဘာသာရပ်ဦးတည်ချက်များ

ဤဘာသာရပ်၏ ဦးတည်ချက်များမှာ-

- ၁။ e-Government ၏ အဓိကအချက်များကို ခြုံငုံသုံးသပ်ရန်
- ၂။ e-Government ၏ ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား ဥပမာများပေးရန်
- ၃။ e-Government ဝန်ဆောင်မှုများ အောင်မြင်ရေးအတွက် အောင်မြင်မှုပေးနိုင် သို့မဟုတ် အတားအဆီး ပြုနိုင်သည့် အရေးကြီးသည့် အချက်အလက်များကို ဆွေးနွေးရန် စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သင်ယူမှုရလဒ်များ

ဤဘာသာရပ်အား သင်ယူပြီးနောက် စာဖတ်သူများသည်

- ၁။ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာမှအစိုးရလုပ်ငန်းများ မည်သို့တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ကို ဆွေးနွေးခြင်း
- ၂။ အစိုးရကဏ္ဍအသီးသီးတွင် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာအသီးသီးကို မည်ကဲ့သို့အသုံးပြုနိုင်မည်ကို ဖော်ပြခြင်း
- ၃။ e-Government အသုံးချမှုတစ်ခု၏ အောင်မြင်ရခြင်း၊ ကျဆုံးရခြင်းကို ဖြစ်စေသည့် အချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်ရပါမည်။

မာတိကာ

ဥယျောဇဉ်	၃
အမှာ	၅
ဘာသာရပ်တွဲများ	၇
ဘာသာရပ် (၃)	၉
ဘာသာရပ်ဦးတည်ချက်များ	၉
သင်ယူမှုရလဒ်များ	၉
ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများစာရင်း	၁၁
ဘောင်ခတ်ဖော်ပြချက်များစာရင်း	၁၁
သရုပ်ဖော်ပုံများစာရင်း	၁၁
ဇယားများစာရင်း	၁၂
အတိုကောက်အခေါ်အဝေါ်များ	၁၃
ရုပ်ပုံသင်္ကေတများ	၁၄
e - Government အသုံးပြုပုံများ	၁၅
၁။ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာအား ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း	၁၅
၁.၁ e-Government အား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း	၁၅
၁.၂ နိုင်ငံသားဝန်ဆောင်မှု (G2C) နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှု (G2B) အား ဆန်းသစ်ခြင်း	၁၇
၁.၃ အစိုးရလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆန်းသစ်စေခြင်း	၁၈
၁.၄ အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်မှုနည်းပညာအားအောင်မြင်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များ	၁၉
၁.၅ အရေးပါသော အောင်မြင်စေနိုင်သည့် အချက်အလက်များ	၂၀
၁.၆ e-Government ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောင်မြင်မှုကိုဟန့်တားသည့် အချက်များ	၂၂
၁.၇ အနာဂတ် e-Government	၂၃
၂။ e-Government ၏ပုံစံ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်	၂၄
၂.၁ e-Government ပုံစံများ	၂၄
၂.၂ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် e-Government ဆောင်ရွက်ရမည့်အဓိကဦးစားပေးနယ်ပယ်များ	၂၆
၂.၃ e-Government မဟာဗျူဟာစီမံကိန်း	၂၉
၂.၄ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း	၃၄
၂.၅ e-Government ဘဏ္ဍာရေး	၃၆
၃။ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အသုံးချနည်းလမ်းများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့်ပုံစံများ	၃၈
၃.၁ G2C အတွက်အသုံးချမှုနည်းလမ်းများ	၃၈
၃.၂ အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့ (G2B) စီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပြောင်းလဲစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း	၄၈
၃.၃ အစိုးရအချင်းချင်း (G2G) အစိုးရလုပ်ငန်းများ၏ ဆောင်ရွက်ခြင်းနည်းလမ်း ဆန်းသစ်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း	၅၈
၃.၄ e-Government အခြေခံအဆောက်အအုံ	၇၁
၃.၅ ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်	၇၆
၃.၆ ကျန်းမာရေးနှင့် အဝေးရောက် ဆေးဝါးအသုံးပြုမှုစနစ်များ - ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးမြှင့်စေခြင်း	၈၀
၃.၇ ဘေးအန္တရာယ်စီမံကွပ်ကဲမှု အသုံးပြုနိုင်ခြင်းများ ပေါင်းစပ်အမျိုးသားဘေးအန္တရာယ်စီမံကွပ်ကဲရေးဝန်ဆောင်မှုများ	၈၄

နောက်ဆက်တွဲ

ဆက်လက်လေ့လာရန်	၈၈
အဘိဓာန်အကျဉ်း	၈၉
သင်တန်းဆရာများ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ	၉၁
စာရေးသူအကြောင်း	၉၃

ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများစာရင်း

၁။ ပြည်သူ့ပထမကွန်ရက်	၂၇
၂။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံရှိလူထု computer ဗဟိုဌာနများ	၂၈
၃။ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government အစီအစဉ်နှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်	၃၁
၄။ Mongolia e-Government ၏မူဝါဒလမ်းစဉ်	၃၃
၅။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်လုပ်ငန်းရပ်	၄၂
၆။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ Andhra Pradesh ပြည်နယ်၏ electronic ကုန်စည်ဝန်ဆောင်ရယူမှုစနစ်	၄၉
၇။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်အား ပိုမိုကောင်းမွန်တိုးတက်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း	၅၁
၈။ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Commerce	၅၆
၉။ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ e-Commerce	၅၇
၁၀။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း (e-LUG) စီမံကိန်းများ	၆၄
၁၁။ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ electronic ဖြင့် ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ် (e-KMS)	၇၈
၁၂။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးဒဏ်လျော့ချမှုအတွက် ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေး	၇၉
၁၃။ Sahana သဘာဝဘေးဒဏ် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်	၈၅

ဘောင်ခတ်ဖော်ပြချက်များစာရင်း

ဘောင် ၁- ကုလသမဂ္ဂ Web တိုင်းတာမှုညွှန်းကိန်း	၃၅
ဘောင် ၂- e-commerce နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေရေးရာ	၅၃
ဘောင် ၃- e-health အပေါ် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ ရပ်တည်ချက်	၈၃

သရုပ်ဖော်ပုံများစာရင်း

ပုံ-၁	e-government အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အရေးပါသော အောင်မြင်စေနိုင်သည့်အချက် အလက်များ	၂၀
ပုံ-၂	e-Government ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုစနစ်	၂၆
ပုံ-၃	e-Mexico အတွက် အမျိုးသားစနစ် အသုံးချပုံ	၂၆
ပုံ-၄	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ နှစ်စဉ်စီမံကိန်း	၃၄
ပုံ-၅	သမားရိုးကျဘဏ္ဍာရေးနှင့် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု	၃၆
ပုံ-၆	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ e-government ၏ အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ ဘောင်သတ်မှတ်ချက်	၃၈
ပုံ-၇	Single-window e-government	၃၈
ပုံ-၈	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် အစိုးရမှ ပြည်သူသို့ ဦးတည်သော ဝန်ဆောင်မှုများအား အသုံးချမှု	၄၀
ပုံ-၉	ကိုရီးယားပြည်သူများအတွက် e - Governmentတစ်နေရာတည်း၌ အပြီးအစီးဝန်ဆောင်နိုင်မှု	၄၁
ပုံ-၁၀	ပေါင်းစည်းထားသော database အရအခြေခံသည့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏လူမှုရေး အာမခံသတင်း Web portal ဝန်ဆောင်မှု	၄၄
ပုံ-၁၁	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်	၄၅
ပုံ-၁၂	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ အိမ်ရာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်သရုပ်ဖော်ပုံ	၄၆
ပုံ-၁၃	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ဝန်ဆောင်မှုအယူအဆ	၄၇
ပုံ-၁၄	Single-window government procurement စနစ်	၄၈
ပုံ-၁၅	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်စနစ်	၅၀
ပုံ-၁၆	ကိုရီးယားအစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုပုံစံ	၅၉
ပုံ-၁၇	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ တွင် electronic ပုံစံဖြင့် ဒေသတွင်းအစိုးရစနစ်၏သဘောတရား	၆၂
ပုံ-၁၈	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံအဝန်းဘက်စုံအုပ်ချုပ်မှုအယူအဆ	၆၇
ပုံ-၁၉	ပေါင်းစုအစိုးရစနစ်ဆီသို့	၇၁
ပုံ-၂၀	အစိုးရပေါင်းစပ် computer အသုံးပြုမှုဌာန တည်ဆောက်မှုပုံစံ	၇၂
ပုံ-၂၁	ပစိဖိတ်ကျွန်းနိုင်ငံများရှိ အဝေးမှတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း ဆိုင်ရာမြေပုံ	၈၃

ဇယားများစာရင်း

ဇယား-၁	e-government အတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်တာပြောင်းလဲမှုများ	၁၉
ဇယား-၂	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံe-Government ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များ	၂၃
ဇယား-၃	ပါဝင်ပတ်သက်သူများအကြား အပြန်အလှန်ဆောင်ရွက်မှု အမျိုးအစားအပေါ် မူတည်သည့် e-Government ပုံစံများ	၂၅
ဇယား-၄	ဒေသအစိုးရဘဏ္ဍာရေးစနစ်အတွက် အဓိကလုပ်ငန်း (၄)ရပ်	၆၁
ဇယား-၅	၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား e-Document ဖလှယ်မှုနှင့် e – approvals နှုန်း	၆၆
ဇယား-၆	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံရှိ e-learning ၏ဈေးကွက်တန်ဖိုး	၆၉
ဇယား-၇	ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင်ဦးစားပေးမှုအလိုက်e-Government၏မျှဝေထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ	၇၅
ဇယား-၈	အချက်အလက်၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဗဟုသုတ နှိုင်းယှဉ်ချက်	၇၇
ဇယား-၉	e-health အတွက်နမူနာများ	၈၁

အတိုကောက် အခေါ်အဝေါ်များ

APCICT	-	ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ အာရှ ပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန
APDIP	-	အာရှပစိဖိတ်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သတင်းအချက်အလက်အစီအစဉ်
ASYCUDA	-	အကောက်ခွန် အချက်အလက်များအတွက် အလိုအလျောက်စနစ်
AusAID	-	နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဩစတြေးလျအေဂျင်စီ
B2B	-	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့
B2C	-	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များမှ ပြည်သူသို့
B2G	-	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များမှ အစိုးရသို့
BOC, Philippines	-	အစိုးရအကောက်ခွန်ဌာန ဖိလစ်ပိုင်
BPR	-	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ် အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာ
CIC, Bangladesh	-	ဆက်သွယ်သတင်းဗဟိုဌာန ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
EDI	-	electronic အချက်အလက်များပြောင်းလဲခြင်း
eRPTS, Philippines	-	electronic ဆိုင်ရာစစ်မှန်သောမြေကွက်အခွန်စနစ် ဖိလစ်ပိုင်
ESCAP	-	အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင်
FOSS	-	လွတ်လပ်စွာသုံးနိုင်သော Software အရင်းအမြစ်များ
G2B	-	အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များသို့
G2C	-	အစိုးရမှ ပြည်သူသို့
G2G	-	အစိုးရမှ အစိုးရသို့
GAIS, Cambodia	-	အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ သတင်းစနစ် ကမ္ဘောဒီးယား
GoAP, India	-	အိန္ဒိယနိုင်ငံ Andhra Pradesh အစိုးရ
ICT	-	သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ
ICTD	-	ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ
IDR, Canada	-	ကနေဒါနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သုတေသနဌာန
ILC, Bangladesh	-	Internet သင်ကြားရေး ဗဟိုဌာန ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
INV, Republic of Korea	-	သတင်းကွန်ရက်ရွာ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ
ISP	-	သတင်းနည်းဗျူဟာအစီအစဉ်
IT	-	သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ
KADO	-	ကိုရီးယားအေဂျင်စီ နယ်မြေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့
KMS	-	ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်
LAN	-	ဒေသတွင်းကွန်ရက်
LGU, Philippines	-	ဒေသတွင်းအစိုးရဌာနပိုင် ဖိလစ်ပိုင်
MOGAHA	-	အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ
MOPAS, Republic of Korea	-	ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဝန်ကြီးဌာန ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ
NCA, Republic of Korea	-	အမျိုးသား computer ဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ

NCC, Philippines	-	အမျိုးသား computer ဆိုင်ရာ ဗဟိုဌာန ဖိလစ်ပိုင်
NDMS	-	အမျိုးသားသဘာဝဘေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်
NGO	-	အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း
NIA, Republic of Korea	-	အမျိုးသား သတင်းအချက်အလက် လူမှုရေးကိုယ်စားလှယ် ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ
NRI, India	-	အမျိုးသားအရင်းအမြစ်တက္ကသိုလ် အိန္ဒိယ
NTS	-	အမျိုးသားအခွန်ဝန်ဆောင်မှု
OECD	-	စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့
PC	-	ကိုယ်ပိုင် computer
PFnet	-	ပြည်သူ့ပထမကွန်ရက်
RIC, Bangladesh	-	ကျေးလက်သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဗဟိုဌာန ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
RTC, Bangladesh	-	ကျေးလက်နည်းပညာဗဟိုဌာန ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်
SME	-	အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
TV	-	ရုပ်မြင်သံကြား
UN	-	ကုလသမဂ္ဂ
UNCTAD	-	ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂညီလာခံ
UNDP	-	ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်
UNOPS	-	စီမံကိန်းဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကုလသမဂ္ဂရုံး
WHO	-	ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့

ရုပ်ပုံသင်္ကေတများ

ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာခြင်း

ပန်းတိုင်

စဉ်းစားရန်မေးခွန်းများ

ဆောင်ရွက်ရန်

မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ပါ

e – Government အသုံးပြုပုံများ

၁။ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာအား ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း

၁.၁ e-Government အား အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း

e-Government ဆိုသည်မှာ သမားရိုးကျ လုပ်ဆောင်နေသည့် အစိုးရ၏လုပ်ငန်းများ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ICT နည်းပညာများအသုံးပြု၍ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်ပါသည်။ ပိုမိုတိကျစွာဆိုရသော် e-Government ဆိုသည်မှာ digital နည်းပညာများကို အသုံးပြု၍ အစိုးရလုပ်ငန်းများ ထိရောက်မှု၊ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပိုင်းတို့တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်ဖြစ်သည်။

e-Government ဆိုသည်မှာ ကာလတိုအတွင်း တစ်မဟုတ်ချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖြစ်စဉ်မဟုတ်ပဲ၊ နိုင်ငံသားများ၏အကျိုးကို အလေးထားလုပ်ဆောင်မည့် အစိုးရအဖွဲ့ဖြစ်လာရန် ရေရှည်ဆင့်ကဲဖြစ်စဉ်ဖြင့် ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အောက်ခြေအဆင့်မှအထက်သို့ အသေးစိတ်အကောင်အထည်ဖော်မှု အစီအစဉ်များနှင့်အတူ အထက်မှအောက်သို့ အုပ်ချုပ်သည့်ပုံစံဖြင့် အဆင့်မြင့် e-Government မူဝါဒလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ရန်လိုအပ်သည်။ သင်ရိုးအပိုင်း(၂)မှ e-Government၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်ချမှတ်ရာတွင် ရည်မှန်းချက်နှင့် မဟာဗျူဟာများကို ဆွေးနွေးထားပြီး ဤအခန်းကအောက်ခြေအဆင့်မှအထက်သို့ မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ဆွေးနွေးထားသည်။

e-Government ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အစိုးရမှနိုင်ငံသားများဆီသို့ ဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုထိရောက်စွာ ပေးပို့နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု အတော်များများကို Internet ပေါ်တွင် Online ဖြင့် များစွာပေးနိုင်ပါက၊ အဆိုပါဝန်ဆောင်မှုများကို နေရာအနှံ့အပြားမှ သုံးစွဲနိုင်ပြီး e-Government ၏ ထိရောက်မှုလည်း အားကောင်းလာမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် e-Government သည် အစိုးရ၏အတွင်းစွမ်းရည်နှင့် ထင်သာမြင်သာရှိမှုများထက် သာလွန်အောင် စဉ်ဆက်မပြတ် ထိရောက်မှုရှိစေရန်အတွက် e-citizen နှင့် e-business အသုံးပြုသည့်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤထုထည်ပမာဏကို ရရှိနိုင်ရန်မှာ မလွယ်ကူပါ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ နိုင်ငံသားများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဝင်ရောက်နိုင်သည့် Internet ဝန်ဆောင်မှုတိုးချဲ့ခြင်း၏ အရေးပါမှုကို လေ့လာရာတွင် အောက်ပါအတိုင်းတွေ့ရှိခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သော ၅နှစ်မှ ၁၀နှစ်အတွင်း e-Government ကို စတင်အသုံးပြုခဲ့သူ နိုင်ငံများမှ တွေ့ရှိခဲ့သည်မှာ အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများကို Internet ပေါ်တွင် ရရှိနိုင်စေရန် ပြည်သူ့ကဏ္ဍတွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတန်အသင့်ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်းပြည်သူများမှ e-Government ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲမှု အားနည်းခဲ့သည်။

ပြည်သူအများစုမှ ဝယ်လိုအားမြင့်မား၍ ထောက်ခံမှု ခိုင်မာမှုသာလျှင် e-Government တစ်ခုအောင်မြင်နိုင်ပါသည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်မြန်ဆန်သော အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများရှိကြောင်း သတိပြုမိလာမှုသာလျှင် အဆိုပါဝယ်လိုအားများ ရှိလာနိုင်သည်။ ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော ၊ ဆွဲဆောင်အားကောင်းသော ၊ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်သော digital Content များထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် ပြည်သူနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို စေ့ဆော်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် e-Government ဝန်ဆောင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးမှု မြှင့်တင်နိုင်ရန် အစိုးရ Internet ဝန်ဆောင်မှုများကို လိုလားမှုနှင့်တိုးတက်လာစေရန် အောက်ပါအချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရပါမည် -

- နိုင်ငံသားများအတွက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်နေရာများ၊ တယ်လီဖုန်းရုံးများ၊ ဆက်သွယ်ရေးဌာနများ၊ Website ပင်ရင်းဌာနများ၊ Mobile ဖုံးဌာနများ အပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုလမ်းသွယ်အမျိုးမျိုးပါဝင်သည့် အများသုံး ဝန်ဆောင်မှုပုံစံတစ်ရပ်အား ဖော်ထုတ်ပေးရန်
- နည်းပညာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အသုံးပြုသည့် လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် အခြားအပြန်အလှန် တုံ့ပြန်မှုများ၌ ပြည်သူ၏ယုံကြည်မှု မြင့်မားလာစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်
- Killer Applications အပါအဝင် ဆီလျော်သော စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော အသုံးပြုရန်လွယ်ကူသော Online နှင့် Mobile Contentများ ပေါ်ပေါက်ရန် အတွက်အားပေးရန်
- ပြည်သူများမှ Online Mobile Content နှင့် ICT နည်းပညာများကို စရိတ်သက်သာစွာနှင့် ချိတ်ဆက်သုံးစွဲမှုနှုန်း အားကောင်းရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် အစီအစဉ်များကိုသာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်

ဆောင်ရွက်ရန်

- ၁။ မိမိ၏တိုင်းပြည်တွင် ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ အားကောင်းသော ဝယ်ယူမှုနှင့် ထောက်ခံမှုများ ပေါ်ထွက်လာစေနိုင်မည့် e-Government ၏ အစီအစဉ်တစ်ခုကို ဖော်ပြပါ။ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ထိုအစီအစဉ်အား လူကြိုက်များမည်ကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အစီအစဉ်များနှင့်မတူပဲ လူကြိုက်နည်းသည့် e-Governmentအစီအစဉ်တစ်ခုကိုဖော်ပြပြီး မိမိတိုင်းပြည်တွင် ထိုကဲ့သို့အစီအစဉ်များရှိခဲ့လျှင် ပြည်သူနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ထိုဝန်ဆောင်မှုကို မည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် နှိုးဆော်နိုင်မည်အကြောင်း ရှင်းပြပါ။

e - Government အစီအစဉ်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် အောက်ပါရည်မှန်းချက် (၄) ခုကို ရရှိနိုင်ပါသည်။

- Online အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများ
- စာရွက်စာတမ်း မလိုသည့် အစိုးရ
- ဗဟုသုတပေါ် အခြေခံသည့်အစိုးရ
- ထင်သာမြင်သာရှိသည့်အစိုးရ

ထိုရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရရှိနိုင်စေရန် ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်နှင့် ဒေသတွင်းအဆင့်တိုင်းတွင် e-Government များ တည်ဆောက်ရပါမည်။ ဤအဆင့်တွင် အဓိကဆောင်ရွက်ဖွယ် (၃) ချက်မှာ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို (G2C) အစိုးရမှ ပြည်သူသို့ ဆန်းသစ်တီထွင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုများကို (G2C) အစိုးရမှပြည်သူသို့ ဆန်းသစ်တီထွင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို (G2G) အစိုးရအချင်းချင်း ဆန်းသစ်တီထွင်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

အောက်ပါပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ(G2C)အား ဆန်းသစ်စေရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (G2B) ဆန်းသစ်စေခြင်းနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်း အချင်းချင်း (G2G) များ ဆန်းသစ်စေရန် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government စီမံကိန်းကို ဥပမာအဖြစ် အသုံးပြုထားပါသည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံသည် ၂၀၀၈ခုနှစ် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ e-Government Readiness Index တွင် အဆင့် (၆) နေရာ၌ ရပ်တည်ခဲ့သည်။ Website တိုင်းထွာမှုညွှန်းကိန်း၊ ဆက်သွယ်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံညွှန်းကိန်းနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်ညွှန်းကိန်းတို့ကို စုပေါင်းတိုင်းတာခြင်း ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၈)ခုနှစ် လေ့လာမှုသည် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကြားဆက်ဆံမှု (G2B) အချက်အလက်များကိုသာ လေ့လာခဲ့သည်။

၁.၂ နိုင်ငံသားဝန်ဆောင်မှု (G2C) နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှု (G2B) အား ဆန်းသစ်ခြင်း (Front - Office Delivery)

အစိုးရသည် ပြည်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် သတင်းဖြန့်ဝေမှုပါဝင်ပြီး အစိုးရ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုတွင် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ဖလှယ်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများ ပါဝင်သည်။

သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာပံ့ပိုးသည့် အစိုးရ၏ပြည်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများမှာ ပြည်သူများကို single window online portal အသုံးပြုခြင်းဖြင့် သတင်းနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုနိုင်စေသည့် အစိုးရအတွင်း သတင်းဝေမျှသည့်စနစ်နှင့် Internet အခြေခံ applicationမှ အသစ်များ ပါဝင်သည်။ အဆိုပါ portalမှ အောက်ပါပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု များကို ပေးနိုင်ပါသည်။

- ခွင့်ပြုချက်၊ အခွင့်အာဏာလွှဲအပ်မှုနှင့် လက်မှတ်များ စိစစ်ထုတ်ပေးခြင်း
- ဥပဒေနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ကြေညာစာနှင့် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအတွက် သတင်းအချက်အလက် စုစည်းပေးခြင်း
- အခွန်ငွေပြန်အမ်းခြင်းနှင့် လူမှုစောင့်ရှောက်ရေးအစီအစဉ်များအတွက် အခကြေးငွေပေး ဆောင်ခြင်း
- ပြည်သူအများမှကြားနာစစ်ဆေးမှုနှင့် (electronic) မဲပေးခြင်းများကို တောင်းဆိုခြင်းဖြင့် အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပါဝင်နိုင်စေသည့် အခွင့်အလမ်းများပေးခြင်း

နိုင်ငံသားများအတွက် Portal နှင့် ပြည်သူ့သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှရေးစနစ်ထူထောင်ရန် မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊ အခွန်နှင့် အာမခံစနစ် စသည့် Database များကို တစ်စုတည်း ပြုစုထားမည်ဖြစ်သည်။

Electronic စနစ်ဖြင့် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ G2B ဝန်ဆောင်မှုတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တစ်ထိုင်တည်း ဆောင်ရွက်ပေးမည့်စနစ်ပါရှိသည်။ အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ပေးမည့် စနစ်များတွင် ဝယ်ယူခြင်း၊ လေလံပစ်ခြင်း၊ ဆုပေးခြင်း အစရှိသည့် electronic ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းများ၊ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်မှုရေးရာ လုပ်ငန်းများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်း သတင်းအချက်အလက်တို့ ပါဝင်သလို အမျိုးမျိုးသော အခွန်အခနှင့် ပြည်သူ့အဖိုးအခများအတွက် ငွေပေးချေသည့် ဝန်ဆောင်မှုများပါဝင်သည်။

ထိရောက်သော Electronic G2B အတွက် လိုအပ်ချက်များမှာ ဖော်ပြပါ ICT Application များ ဖြစ်သည် -

- **ပေါင်းစည်းထားသည့် e - procurement စနစ် ။** မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ တင်ဒါ၊ သဘောတူညီချက် နှင့် ငွေပေးချေခြင်းစသည့် e -procurement စနစ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည့် လုပ်ငန်းများကို Internet မှ တစ်ထိုင်တည်း လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် single-window government procurement စနစ်ဖြစ်ရမည်။
- **e - Customs စနစ်။** ထုတ်ကုန်သွင်းကုန် စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် စင်းလုံးချော အကောက်ခွန် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ဖြစ်ပေါ်စေသည့် မှောင်ခိုသွင်းခြင်းကို ထိရောက်စွာ တားမြစ်ခြင်းနှင့်
- **e - Commerce ။** ပစ္စည်းများရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမှုကို အထောက်အပံ့ပေးရန် နှင့် online ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြစ်လာအောင် ကူညီပေးခြင်း

ဤ Application များအား အပိုင်း (၂) တွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ဆွေးနွေးထားသည်။

မိမိကိုယ်ကိုဆန်းစစ်ပါ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကဲ့သို့ မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဗဟုသုတဖြင့် အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဥပမာပေးထားသော G2C နှင့် G2B ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။

- (က) အခွန်ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အခွန်များကို ဖြည့်သွင်းခြင်းနှင့် ပေးခြင်း
- (ခ) တင်ဒါ၊ လေလံနှင့် ဆုများအပါအဝင် procurement ဝန်ဆောင်မှုများ
- (ဂ) လူမှုရေးအာမခံဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ၊ အမျိုးသားပင်စင်၊ လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်ဒဏ်ရာ အာမခံပင်စင်
- (ဃ) အတည်တကျ နေထိုင်သူများကို ခြေရာခံခြင်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်း
- (င) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း
- (စ) အိမ်ခြံမြေ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲမှု
- (ဆ) ယာဉ်အုပ်ချုပ်မှုစနစ်

၁.၃။ အစိုးရလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆန်းသစ်စေခြင်း (Back-Office Delivery)

Electronic နည်းလမ်းအားဖြင့် အစိုးရအချင်းချင်း (G2G) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုသည် စွမ်းရည်ပိုမို တိုးမြှင့်ရန် အစိုးရတွင်းလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်ရည်ရွယ်သည်။ အထူးသဖြင့် အစိုးရ လုပ်ငန်းများအား သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် အောက်ပါရလဒ်များကိုရရှိ ရန်မျှော်မှန်းပါသည်။

- ဗဟိုနှင့်ဒေသအစိုးရများ၏အစီရင်ခံမှုစနစ်ကိုဆက်စပ်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းပိုမိုလျှင်မြန်သွက်လက်လာစေခြင်း။
- အဖွဲ့အစည်းများအကြား သတင်းအချက်အလက်များကို Database အသွင်ဝေမျှခြင်းဖြင့် စွမ်းရည်ပိုမိုတိုးမြှင့်ရေး
- အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား အကြံဉာဏ်နှင့် အရင်းအမြစ်များ ဖလှယ်ခြင်း
- ဗီဒီယိုဖြင့် တိုက်ရိုက်လွှင့်ဆွေးနွေးခြင်း (video conferencing) ဖြင့်ပူးပေါင်းဆုံးဖြတ်ခြင်း

အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအတွင်း မှတ်တမ်းမှတ်ရာများကို computerဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် စက္ကူ ကင်းစင်သည့် အစိုးရလုပ်ငန်းသို့ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မှုများသည် အစိုးရနှင့်ပြည်သူများကြား (G2C) ဆက်ဆံရေးတွင် အဓိကအချက်ဖြစ်သည်။ electronic မှတ်တမ်းများဖလှယ်ခြင်းသည် စွမ်းရည် ၊ လုံခြုံမှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုပိုင်းတွင်အားထားမှုရရှိရန်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံရှိ အစိုးရအချင်းချင်းဝန်ဆောင်မှု (G2G) သာဓကများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

အမျိုးသားဘဏ္ဍာရေး သတင်းအချက်အလက် ပေါင်းစပ်စနစ်

အစိုးရအဖွဲ့အစည်း အသီးသီးတွင် လွှပ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နေသည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဆက်နွယ်သည့်စနစ် (၂၃) ခုအား အမျိုးသားဘဏ္ဍာရေး ဆောင်ရွက်ချက်များအသွင် အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ စီမံခန့်ခွဲခြင်း။

ဒေသတွင်း e-Government သတင်းအချက်အလက်စနစ်

နေအိမ်များအားမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ အိမ်ခြံမြေ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် မြို့ပြအဆင့်၊ ရပ်ကွက်အဆင့်နှင့် ခရိုင် အဆင့်ဆင့်အခွန်ကောက်ခံမှုကဲ့သို့သောဒေသခံအာဏာပိုင်အဖွဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးရာ ၂၃၂ မျိုးအား သတင်းအချက် အလက်စနစ်အသွင်ပြောင်းခြင်း။

ပညာရေး သတင်းအချက်အလက်နှင့် e-Learning

ကျောင်းများ၊ မြို့နယ်ပညာရေးရုံးများနှင့် ၎င်းတို့၏ လက်အောက်ခံရုံးခွဲများ၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များအကြား နိုင်ငံနှင့်အဝန်း အသုံးပြုနိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက် ကွန်ရက်ထားရှိခြင်း၊

အစိုးရများအတွင်း electronic မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ဖလှယ်ခြင်း

အစိုးရမှတ်တမ်းမှတ်ရာများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းခြင်း စသည်တို့အား electronic နည်းဖြင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အောက်ပါတို့လိုအပ် သည် -

- electronic လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း
- electronic မှတ်တမ်းမှတ်ရာများလုပ်ဆောင်ခြင်း
- ဗဟုသုတ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်
ဤအချက်များကို အပိုင်း ၂ နှင့် ၃တွင် အသေးစိတ် ဆွေးနွေးထားသည်။

ဆောင်ရွက်ရန်

မိမိအဖွဲ့အစည်းအတွင်း တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ရမည့် အပိုင်းများကို ဖော်ပြပါ။
သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာသည် မိမိအဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းများကို မည်သို့တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို ဖော်ပြပါ။

၁.၄။ အစိုးရလုပ်ငန်းများတွင် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်မှုနည်းပညာအား အောင်မြင်စွာအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်များ

ဇယား(၁)တွင် ထိရောက်သော သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာပံ့ပိုးမှုဖြင့် အစိုးရဆောင်ရွက်မှုများ ကို ကောင်းမွန်သော ပြောင်းလဲမှုများ မည်သို့ဖြစ်လာနိုင်မည်ကို ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား (၁) e-Government အတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်တာ ပြောင်းလဲမှုများ

မှ	သို့
စာရွက်စာတမ်းကို အခြေခံသည့် အစိုးရလုပ်ငန်း စဉ်များ	electronic အခြေခံသည့် အစိုးရလုပ်ငန်းစဉ်များ
ဌာနဆိုင်ရာ မှီခိုသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း	ဝန်ဆောင်မှု မှီခိုသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း
အစိုးရဌာနများတွင်လုပ်ငန်းတစ်ခုအတွက်တွေ့ဆုံ ဆောင်ရွက်ရန် ဆက်သွယ်လုပ်ဆောင်ရမည့် နေရာ သို့မဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်များပြားနေခြင်း၊ အစိုးရရုံးများသို့ လူကိုယ်တိုင်သွားရောက် လုပ်ဆောင် နေရခြင်း	အစိုးရရုံးများသို့ လူကိုယ်တိုင် သွားရောက်လုပ်ဆောင်ရာတွင် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရမည့်နေရာနှင့်Onlineချိတ်ဆက်မှုရရှိရေး
ဌာနအသီးသီးအကြား မလိုအပ်သတင်းအချက် အလက်အရင်းအမြစ်ထပ်ဆင့်ပွားခြင်း	ယေဘုယျစံချိန်စံညွှန်းနှင့် ပေါင်းစုသွားသည့် သဘောသဘာဝများကို အသုံးပြု၍အစိုးရတစ်ခုလုံး၏ သတင်းအချက်အလက် အရင်း အမြစ်ကို စီမံခန့်ခွဲရေး

ဤပြောင်းလဲမှုများသည် အလုပ်လုပ်ချိန်လျော့ချခြင်း၊ မလိုအပ်သည့်အုပ်ချုပ်ရေးအဆင့်များ လျော့ချ ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းကိုလျှင်မြန်ထိရောက်စေခြင်း၊ လွယ်ကူရှင်းလင်းခြင်း၊ တာဝန်ယူမှုရှိခြင်း စသည်တို့ကိုတိုးတက် စေသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရရုံးများနှင့် ပြည်သူများအကြား တိုက်ရိုက်ဆက်ဆံမှုရှိခြင်း၊ တူညီသောသတင်းအချက် အလက်ကို အများမှအခမဲ့ရယူနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ပြည်သူ၏ ယုံကြည်မှုကို ပိုမိုရရှိစေသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာကိုအသုံးပြုခြင်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ပိုမိုလွယ်ကူစေသည်။ အာရှလူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းအတွင်း နည်းပညာအသုံးပြုမှု လျှင်မြန်စွာ ပြန့်ပွားလာသည်နှင့်အတူ ဗဟိုအခြေပြု အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား ရှုပ်ထွေးနက်နဲသော အစိုးရများသည် ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ တောင်းဆိုမှုနှင့်ပြိုင်ဆိုင်မှုများ ပိုမိုရင်ဆိုင်လာရသည်။ အချုပ်ဆိုသော e-Government လုပ်ငန်းများသည် ပြည်သူနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အကြားအစိုးရခေတ်မီတိုးတက်လာသည်ဟုထင်မြင်လာစေသည်။

စဉ်းစားရန်မေးခွန်းများ

မိမိ၏အနေအထားတွင် အစိုးရအား သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဖြင့် ပြောင်းလဲမှုအားလုံးအကျိုးရှိပါသလား။ ပြည်သူများမှ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာဖြင့် ပြောင်းလဲမှုများကို အပြုသဘောဖြင့် မမြင်သည့် အနေအထားများရှိပါသလား။ ဖော်ပြပါ။

၁.၅

e-Government အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အောင်မြင်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည့် အချက် (၅) ချက် ရှိပါသည်။

ပုံ (၁) e-Government အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အရေးပါသည့် အောင်မြင်စေနိုင်သည့် အချက်အလက်များ

မျှော်မှန်းချက်၊ ရည်မှန်းချက်နှင့် မဟာဗျူဟာ

အမြင်နှင့်မဟာဗျူဟာကို ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားသည့် ရေရှည်စီမံကိန်းတစ်ရပ်သည် e-Government ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အတွက်အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ရေတိုပြုပြင်ရေးနှင့် အနုစိတ်ချဉ်းကပ်မှုများဖြင့် အောင်မြင်မည်မဟုတ်ပါ။ ပိုမိုထိရောက်မည့်နည်းလမ်းမှာ ကြီးကြီးမားမားတွေးခေါ်ပြီး အမြင်ကျယ်ရန်ဖြစ်ကာ (အထက်အောက်ပုံစံ) တစ်ဆက်တည်း အနည်းအကျဉ်းမှစတင်ပြီး လုပ်ဆောင်ဖွယ်ရာများ အရေးကြီး၊ မကြီး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန် (အောက်အထက်ပုံစံ) ဖြစ်သည်။

အချုပ်ဆိုရသော အောင်မြင်သော e-Government တွင်

- ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွင်ရှင်းလင်းသော အမြင်ရှိခြင်း၊
- ပြည်သူများမှ ခိုင်မာစွာ ထောက်ခံခြင်း၊
- အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း တို့လိုအပ်သည်။

ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းများ

လုပ်ငန်းစဉ်အသစ်ကို ပံ့ပိုးမှုပေးရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေများပြုနိုင်ရန်အတွက် လုံလောက်သော အချိန်နှင့် အားထုတ်မှုများ စီစဉ်ရန် အရေးကြီးသည်။ e-Government အောင်မြင်ရန်အတွက် အောက်ပါဥပဒေများ ပြုရမည်ဖြစ်သည်။

- မူပိုင်ခွင့်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ရေးရာများ
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် သတင်းဖြန့်ဝေမှုစနစ်တို့၏ ပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ဥပဒေများ
- အစိုးရ သတင်းနည်းပညာ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေနှင့် စုပေါင်း computerအသုံး ချသည့် နေရာတစ်ခု တည်ထောင်ခြင်း

ဖွဲ့စည်းပုံ

ဤအချက်အတွက် လိုအပ်သည့် ဝါယမစိုက်မှုကိုလျှော့မတွက်သင့်ပေ။ အဖွဲ့အစည်းအားပြန်လည်ဖွဲ့စည်းမှု သည် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း အထိရှိနိုင်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံပြောင်းလဲမှုကို ကျနစွာစီစဉ် ရမည်ဖြစ်ပြီးစနစ် တကျအကောင်အထည် ဖော်ရမည်။

ဖွဲ့စည်းပုံ ပြောင်းရန်အတွက် အောက်ပါအချက်များ အရေးကြီးသည် -

- တာဝန်ယူတတ်ပြီး ခိုင်မာသည့် ခေါင်းဆောင်မှု
- စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာဖြင့် အုပ်ချုပ်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ အဖြစ်ပြောင်းလဲခြင်း
- ဘဏ္ဍာရေး ပြင်ဆင်မှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှု
- ညှိနှိုင်းမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု
- ကွပ်ကဲမှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှုအား တိုင်းတာခြင်း
- အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် နိုင်ငံသားတို့ မိတ်ဖက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်

လက်ရှိစီးပွားရေးဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းသည် အသင့်တော်ဆုံးနှင့်အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်ကောင်းမှ ဖြစ်ပေမည်။ စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်သွယ်မှာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းစဉ် ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း (Business Process Reengineering) ဖြစ်သည်။ ဤနည်းလမ်းတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု သွက်လက်ထိရောက်စေရန်နှင့်လုပ်ငန်း ထိရောက်မှုမရှိခြင်းကို ရပ်တန့်စေရန်ဌာနတွင်း နှင့် ဌာနများအကြား အလုပ်စီးဆင်းမှုကို ပြန်လည် ပုံဖော်ခြင်းဖြစ်သည်။

သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ

သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာသည် လျှင်မြန်စွာပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာ ထောက်ပံ့သူများ ရွေးချယ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

- လိုအပ်သည့် နည်းပညာအဆင့်
- ကွန်ရက်တည်ဆောက်ပုံ
- အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု
- စံနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်း
- နည်းပညာနှင့် လူအရင်းအမြစ် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု

ဆောင်ရွက်ရန်

အကယ်၍ မိမိ၏နိုင်ငံတွင် e-Government အစီအစဉ်ရှိလျှင် ထိုအစီအစဉ်ကို ဤအခန်းတွင် ဖော်ပြထားသော အောင်မြင်စေနိုင်သည့် အချက်များနှင့် တိုက်ဆိုင်ကြည့်ပြီးပြန်လည် သုံးသပ်ပါ။

၁.၆။ e-Government ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောင်မြင်မှုကိုဟန့်တားသည့် အချက်များ

e-Government ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် နိုင်ငံအတော်များများ၌ မြင့်မားသည့် ရည်မှန်းချက်များကို ပြည့်မီအောင် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း အများကယုံကြည်ထားကြသည်။ လေ့လာချက်တစ်ခုမှ တွေ့ရှိချက်အရ ကမ္ဘာ့ e-Government အစီအစဉ်များ၏ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မအောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း၊ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ မအောင်မြင်ကြောင်းနှင့် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းမျှသာ အောင်မြင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့သည်။

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများတွင် e-Government စနစ်ကျင့်သုံးရာတွင် မအောင်မြင်ရခြင်း၏ အကြောင်းအချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်အတွင်း သဘောတူညီမှုမရှိခြင်း (အစိုးရတွင်း ဆန့်ကျင်မှု)
- စီမံကိန်းနှင့် မဟာဗျူဟာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း e-Government ကို အနည်းအကျဉ်းနှင့် စနစ်တကျ မရှိသည့်ပုံစံဖြင့် စတင်ခြင်း
- လူအရင်းအမြစ် အလုံအလောက်မရှိခြင်း - အဖွဲ့အစည်းနှင့် လူသားစွမ်းရည်တည်ဆောက်မှု မလုံလောက်ခြင်း
- သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာနှင့် စနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု မလုံလောက်ခြင်း
- နည်းပညာပိုင်း အဆင့်မမီခြင်း - နည်းပညာနှင့် နည်းပညာဦးစားပေးသည့် နေရာချထားမှု များတွင် အလေးပေးလွန်းခြင်း
- လုံလောက်သော စမ်းသပ်မှုနှင့် ပြင်ဆင်မှုမရှိပဲ လျှင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

အခက်ခဲဆုံးသော သိမှတ်ဖွယ် အချက်တစ်ချက်မှာ နေရာတိုင်းတွင် အဖြေတစ်ခုတည်း မရှိနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အာရှနှင့်ပစိဖိတ်ဒေသရှိ နိုင်ငံများတွင် အလွန်ကွဲပြားခြားနားသော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး အနေအထားများကြောင့် ခြားနားသည့် နည်းလမ်းများကို လိုအပ်သည်။

ဆောင်ရွက်ရန်

မိမိ e-Government၏ မအောင်မြင် သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သည့် ပဏာမအစီအစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုအကြောင်း စဉ်းစားပါ။ ထိုလုပ်ငန်းကိုဖော်ပြ၍ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မအောင်မြင်ရကြောင်း ရှင်းလင်းပါ။

၁.၇။ အနာဂတ် e-Government

နည်းပညာအရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်မှုကြောင့် e-Government စနစ်ကျင့်သုံးမှုကိုလည်း နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် နည်းပညာသစ်များက ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးနိုင်ရန် အလားအလာကောင်းများရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် e-Government ပြောင်းလဲမှုအဆင့်များကို ဇယား (၂) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၂) ကိုးရီးယား သမ္မတနိုင်ငံတွင် e-Government ဖွံ့ဖြိုးမှုအဆင့်များ

computer အသုံးပြုခြင်း (အဆင့်၁)	Online (အဆင့်၂)	ပေါင်းစပ်ခြင်း (အဆင့်၃)	နေရာတိုင်းတွင်ရနိုင်ခြင်းနှင့် ချောမွေ့ပြေပြစ်ခြင်း (အဆင့်၄)
၁၉၈၀ မှ ၁၉၉၀ နှစ်များ အစောပိုင်း	၁၉၉၀-နှစ်များ အလယ်ပိုင်းမှ ၂၀၀၀	၂၀၀၀ မှ ၂၀၀၇	၂၀၁၀ ဝန်းကျင်
အလိုအလျောက်ဆောင်ရွက်မှု	ကွန်ရက်	ပေါင်းစပ်မှု	မြှုပ်နှံမှု
Database to database	computer မှ computerသို့	ပြည်သူမှ ပြည်သူသို့	Objective to Objective
သီးခြားဝန်ဆောင်မှု	Online ဝန်ဆောင်မှု	တစ်နေရာတည်းမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း	စင်းလုံးချောပြီး မမြင်နိုင်သော ဝန်ဆောင်မှု

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအနေဖြင့် အဆင့် ၁ မှ ၃ အထိ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးခဲ့သည်။ အဆင့် ၄ အထိ တိုးတက်စေရန် Broadband Convention Network နှင့် နေရာတိုင်းတွင် အသုံးတည့်မည့် နည်းပညာများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ဤတိုးတက်မှုအသစ်များကို အခန်း(၄) နိုင်ငံခြားဆောင်ရွက်မှုအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာအလားအလာများတွင် ဆွေးနွေးထားသည်။ များသောအားဖြင့် ပြည်သူများအတွက် တစ်နေရာတည်း ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် အစိုးရအနေဖြင့် အဆင့် ၃ အထိ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် လိုအပ်ချက်အပေါ် မူတည်ပြီး နည်းပညာသစ်များ အသုံးပြုနိုင်သည်။

၂။ e-Government ၏ ပုံစံ၊ မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်

၂.၁ e-Government ပုံစံများ

အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများစွာသည် နည်းပညာတော်လှန်ရေးကို ကြိုဆိုကြပြီး e-Government နှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများအတွက် ပြည်သူ့သတင်းအချက်အလက်နှင့် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများကို Online ပေါ်တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တင်ထားကြပြီဖြစ်သည်။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများမှာ -

- နိုင်ငံသားများ
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
- အစိုးရဝန်ထမ်းများ
- အစိုးရဝန်ကြီးဌာန၊ ဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ
- သမဂ္ဂခေါင်းဆောင်များ
- အသင်းအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များ
- နိုင်ငံရေးသမားများ
- နိုင်ငံခြားမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ
- အခြားသူများ

စဉ်းစားရန် မေးခွန်းများ

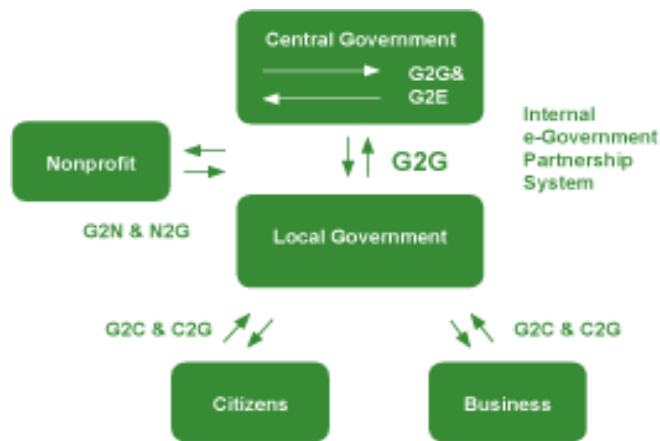
- ၁။ လူတစ်ဦးတည်းမှ e-Government နှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သက်မှုတွင် ကဏ္ဍတစ်ခုထက် ပိုမိုပါဝင်နိုင်ပါသလား။
- ၂။ ‘အခြားသူများ’ ဟူသော ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် မည်သူများ ပါဝင်နိုင်သနည်း။
e-Government နှင့် ၎င်းတို့နှင့် ဆက်ဆံသူများအကြား အပြန်အလှန်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် မူတည်၍ ဖန်(Fang ၅) မှ ပုံစံ(၈)မျိုးကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ (ဇယား ၃ကို ကြည့်ရှုရန်)။

**ဇယား(၃) ပါဝင်ပတ်သက်သူများအကြား အပြန်အလှန်ဆောင်ရွက်မှုအမျိုးအစားပေါ်
မူတည်သည့် e-Government ပုံစံများ**

e-Government ပုံစံများ	ပါဝင်ပတ်သက်သူများအကြား အပြန်အလှန်ဆောင်ရွက်မှု
အစိုးရမှ နိုင်ငံသားသို့	အစိုးရမှပြည်သူသို့ တစ်ဖက်တည်း ဝန်ဆောင်မှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်များပေးခြင်း
နိုင်ငံသားမှ အစိုးရသို့	နိုင်ငံသားနှင့် အစိုးရအကြားသတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်မှုများ အပြန်အလှန်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။
အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသို့	အစိုးရနှင့် ဆက်ဆံနိုင်ရန်အတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးစေနိုင်သည့် electronic နှစ်နည်းဖြင့် ဆက်သွယ်မှုများ။ ဥပမာ - electronic ဖြင့် ဝယ်ယူသည့်စနစ်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှ အစိုးရသို့	တိုးတက်သော စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုနှင့် electronic မှတ်တမ်းမှတ်ရာများဖြင့် အစိုးရလုပ်ငန်းအား ပိုမိုသွက်လက်ထိရောက်စေရန် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ အားပေးခြင်းဖြင့် ကူညီခြင်း။ ဥပမာ - electronic ဝယ်ယူမှုစနစ်သည် အစိုးရမှစီးပွားရေးလုပ်ငန်းသို့၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှ အစိုးရသို့ အပြန်အလှန်တုန့်ပြန် လုပ်ဆောင်နိုင်စေခြင်း
အစိုးရမှ ဝန်ထမ်းများသို့	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုနှင့် ဌာနတွင်း ဆက်သွယ်ရေးတို့ကို ဝန်ထမ်းများအတွက် စီမံကွပ်ကဲနိုင်စေရန် အထောက်အကူပြုနိုင်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများ။ ဥပမာ - Internet ဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်
အစိုးရမှ အစိုးရသို့	ပေါင်းစပ်ထားသည့် database များဖြင့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ဝေမျှရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေသည်။
အစိုးရမှ လူမှုရေးအဖွဲ့များသို့	အစိုးရမှ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့နှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့သတင်းအချက်အလက်များ ပေးသည်။
လူမှုရေးအဖွဲ့မှ အစိုးရသို့	အစိုးရနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့နှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့များဆီသို့ သတင်းအချက်အလက်များပေးခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်စေသည်။

ထို့ကြောင့် e-Government တွင် အတွင်းနှင့်အပြင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု နှစ်မျိုးရှိကြောင်းတွေ့နိုင်သည် (ပုံ ၂) ။ အတွင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုတွင် အမှုဆောင်၊ ဥပဒေပြုနှင့် တရားစီရင်ရေး စသည့် အစိုးရဌာနများအကြား ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပြီး အပြင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုမှာ အစိုးရနှင့်ပြည်သူ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ဆက်ဆံမှု ဖြစ်သည်။

ပုံ ၂။ e-Government ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုစနစ်

ပြင်ပ e-Government ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုစနစ်

၂.၂ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် e-Government ဆောင်ရွက်ရမည့် အဓိကဦးစားပေးနယ်ပယ်များ

e-Government ကို ဖော်ဆောင်နိုင်စေရန် အဆင့်သုံးဆင့်ရှိကြောင်း နိုင်ငံများစွာမှ သုတေသနနှင့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများအရသိရှိနိုင်သည်။ ပထမဆက်သွယ်မှုအခြေခံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်း၊ ဒုတိယ-အကြောင်းအရာနှင့် အသုံးချမှုများထည့်သွင်းခြင်း၊ တတိယ - စနစ်နှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ တရုတ်၊ ဂျပန်၊ မက္ကဆီကိုနှင့် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ အစရှိသည့် နိုင်ငံများ သည် ဤအဆင့်(၃)ဆင့်ပါ ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်းကိုအသုံးပြုကြသည်။

မက္ကဆီကိုနိုင်ငံတွင် ဆက်သွယ်မှုကိုတိုးတက်စေရာ၌ လူထုအသုံးပြု Internet စင်တာများကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် အများပြည်သူတို့ အသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ကာ computer အသုံးပြုနိုင်သူနှင့် အသုံးမပြုနိုင်သူတို့ကြား ကွာဟချက်ကို ကျဉ်းမြောင်းစေသည်။ မက္ကဆီကို၏ အကြောင်းအရာနှင့် အသုံးချမှုကို တိုးတက်စေရာတွင် ဦးစားပေးအနေဖြင့် (အဆင့်-၂) electronic နည်းအားဖြင့် သင်ကြားရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် အစိုးရဟူ၍ ဆောင်ရွက်သည်။ ဤအဆင့်တွင် အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာနှင့် ဝန်ကြီးဌာနအဆင့်တွင် Website များနှင့် Portalများကို စတင်တည်ထောင်သည်။ တတိယအဆင့်အနေဖြင့် ပြည်သူနှင့်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တစ်နေရာတည်းတွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် စနစ်အားလုံးနှင့် Portalsite အားလုံးကို ပေါင်းစပ်ဆက်သွယ်သည်။

ပုံ ၃။ e - Mexico အမျိုးသားစနစ် အသုံးချပုံ

Fiji နှင့် Solomon ကျွန်းနိုင်ငံတို့တွင် electronic အစိုးရအတွက် အစီအစဉ် ချမှတ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ အချက်အလက်စုဆောင်းရာ ဗဟိုဌာန၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးဖွဲ့စည်းပုံနှင့် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ တတ်မြောက်ရေးနှင့် တိုးတက်ရေး လေ့ကျင့်မှုဟူ၍ အပိုင်းငါးပိုင်း ပါဝင်သည်။ e-Government အစိုးရအတွက် အသုံးပြုမှုရှစ်မျိုးကို နယ်ရှိဆရာ/ဆရာမ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသား များအတွက် electronic သင်ကြားရေး၊ အကျဉ်းထောင် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်၊ ရာဇဝတ်မှု အချက်အလက် မှတ်တမ်း၊ လူမှုဝန်ထမ်းစနစ်၊ မှတ်တမ်းစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်၊ အကောက်ခွန်အာဏာပိုင် သတင်းအချက်အလက်နှင့် လူ့အရင်းအမြစ် စနစ်ဟူ၍ တွေ့ရသည်။

ဆက်သွယ်မှုသည် အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးဆဲကျွန်းနိုင်ငံများအတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ Solomon ကျွန်းနိုင်ငံမှ ဤစိန်ခေါ်မှုကို ပြည်သူ့ပထမကွန်ရက် People First Network ဖြင့်စတင်ဖြေရှင်းခဲ့သည်။

PFnet ပြည်သူ့ပထမကွန်ရက်

Choiseul ကျွန်းရှိ Sasamunga အမည်ရှိ ချောင်ကျကျရွာတစ်ရွာသည် မြို့တော် Honiara နှင့် မိုင် ၁,၀၀၀ ကွာဝေးပြီး ပြည်သူများသည် ၂၀၀၁ ခုမှ စတင်၍ ဆွေမျိုး၊ မိတ်သဟ်၊ အစိုးရဌာနများသို့ e-mail ဖြင့် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ထူးခြားသည်မှာ အဆိုပါရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးနှင့် တယ်လီဖုန်းလိုင်း မရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်က စာတစ်မျိုးတည်းဖြင့် ရေးသားဆက်သွယ်ခဲ့ရပြီး မြို့တော်သို့ရောက်ရန် သင်္ဘောဖြင့် ၃-၄ ပတ်မျှ ကြာမြင့်သည်။ အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် လှိုင်းတိုရေဒီယိုဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြုကြသည်။

Sasamungaမှ ပြည်သူများ လျှပ်စစ်မီးမရှိပဲ e-mail သုံးနိုင်ရခြင်းမှာ ၂၀၀၁-ခုနှစ်တွင် UNDP - UNOPS အစီအစဉ်အနေဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့သော PFnet စနစ်ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစနစ်တွင် နေ့စွမ်းအင်သုံး Laptop computer (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀၀ တန်) ပါဝင်ပြီး computer တွင်ရိုက်သည့် e-mail သတင်းများကို မြို့တော် Honiara ရှိ ရေဒီယိုကြီးဆီသို့ ကြိမ်နှုန်းမြင့်ရေဒီယိုလိုင်းများဖြင့်လွှင့်ပြီး မြို့တော်ရှိ Internetဆိုင်မှ operator က e-mail များကို လက်ခံပြီးသက်ဆိုင်ရာ လိပ်စာများဆီသို့ ပို့ပေး သည်။ တစ်နေ့လျှင် ကြိမ်ရေအတော်များများ လုပ်ရသောကြောင့် နယ်ရှိ e-mail ပို့စခန်း operator နှင့် Honiara ရှိ Internet ဆိုင်မှ operator တို့ ပုံမှန်ဆက်သွယ်မှု ရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ပါသည်။

e-mailစခန်းတစ်ခုစီတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။ e-mail ပို့လိုသူမှ စခန်းဆီသို့ ပေးပို့လိုသည့်သတင်းအား လက်ရေးဖြင့်ရေး၍လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆို၍ လည်းကောင်း operator ထံပေးပြီး ၎င်းမှထိုသတင်းအား computer တွင် ရိုက်ပြီး Honiara ရှိ Internet ဆိုင်သို့ပို့ပေးသည်။ စခန်းများမှ operator များသည် ပေးပို့လိုသူများကိုယ်စား စာရိုက်ပေး၊ ပို့ပေးခြင်းကြောင့် PFnet အသုံးပြု ခြင်းအတွက် စာမတတ်မြောက်ခြင်းသည် အတားအဆီးတစ်ခု မဟုတ်တော့ပေ။

PFnet ကို မူလ UNDP မှထောက်ပံ့ပြီး နောက်ပိုင်းတွင် AusAID၊ ဂျပန်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ အင်္ဂလန်၊ နယူးဇီလန်ဖွံ့ဖြိုးရေးအကူအညီနှင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ စသည်တို့မှ ထောက်ပံ့မှုများရရှိခဲ့သည်။ PFnet ကို Honiara အခြေစိုက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်အားပေးအဖွဲ့ (Rural Development Volunteer Association)မှ စီမံခန့်ခွဲသည်။ ဤကွန်ရက်တွင် e-mail စခန်းပေါင်း ၁၄ ခုရှိပြီး၊ Solomon ကျွန်းစုရှိ အဓိက ကျွန်းတစ်ခုစီအတွက် e-mail စခန်း တစ်ခုစီရှိသည်။ စခန်းတစ်ခုစီအား နယ်ဆေးခန်း၊ စာသင်ကျောင်း သို့မဟုတ် အခြား ပြည်သူ့ရုံးများတွင် နေရာချပေးထားသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံတွင် ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်စေရန် EDGE (Enhanced Data GSM Evolution) နည်းပညာအသုံးပြု၍ Internet နှင့်ချိတ်ဆက်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေး ထားသည်။ လူထု computer ဗဟိုဌာနများကို အမျိုးအစား လေးမျိုးခွဲ၍ တည်ထောင်ထားသည်။ ၎င်းတို့မှာ လူထုအတွက် သတင်းအချက်အလက် ဝန်ဆောင်မှုပေးရာဌာန (CICs) ကျေးလက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဌာန၊ ကျေးလက် နည်းပညာဌာနနှင့် Internet သင်ကြားရေးဌာနများ ဖြစ်ကြသည်။

ဘင်္ဂလားဒေ့ (ရှ်) နိုင်ငံရှိ လူထု computer ဗဟိုဌာနများ

ဘင်္ဂလားဒေ့ (ရှ်) နိုင်ငံရှိ လူထု computer ဗဟိုဌာနများအား ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံရှိအကြီးဆုံး တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး operator ဖြစ်သည့် Grameen ဖုန်းမှတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် နိုင်ငံတစ်ဝှန်း၌ ၂၆ ဌာနရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ဌာနတစ်ခုစီတွင် computer၊ ပုံနှိပ်စက်၊ scanner၊ webcam တစ်လုံးစီနှင့် EDGE ဆက်သွယ်မှုကိုသုံးသည့် modem တစ်လုံးလည်းရှိသည်။ အဆိုပါဌာနများမှ အောက်ပါဝန်ဆောင်မှုများကို အခကြေးငွေယူပြီး ဆောင်ရွက်ပေးသည်။

e-mail ၊ fax ၊ သတင်းတိုအမြန်ပို့ခြင်းနှင့် Internet အသုံးပြုခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ပြည်သူများက အဆိုပါဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်ပရှိဆွေမျိုး မိတ်သဟာများနှင့် ဆက်သွယ်ရန် အသုံးပြုကြသည်။ Internetကို အစိုးရ Internet ဝန်ဆောင်မှုများရယူရန်၊ သုတေသနပြုရန်နှင့် သတင်းဖတ်ရန် အသုံးပြုကြသည်။ computerဌာနများကို Grameen ဖုန်း၏လုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ဒေသတွင်း လုပ်ငန်းရှင်များသည် ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်)သုံးငွေ ၈၀,၀၀၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလျှင် အဆိုပါ CIC တစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ကြ သည်။ ၆၀,၀၀၀တန် CIC များကို ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်) နိုင်ငံတစ်ဝှန်း၌ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များလည်း ရှိသေးသည်။

ကျေးလက်သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်မှုဌာနများကို ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် အလှူရှင်များ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထား သည့် ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်) KATALYST၏ အကူအညီဖြင့် Digital Equity Network မှ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ဌာနတစ်ခုစီတွင် တယ်လီဖုန်း၊ computer၊ ပုံနှိပ်စက်၊ scannerတို့အပြင် Internet ချိတ်ထားပြီး digital ကင်မရာများလည်း ရှိသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျေးလက်ဒေသရှိ အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများကို သတင်းအချက်အလက်ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးလိုခြင်းဖြစ်ပြီး ကြက်ငှက်မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် အာလူးစိုက် တောင်သူများအတွက် စီးပွားရေး သတင်းများပေးသည်။ ကျေးလက်သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်မှုဌာနများမှ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်းပေးသည်။

ကျေးလက်နည်းပညာဌာနများကို ၂၀၀၆-တွင် Practical Action Bangladesh မှ Rajoir ၊ Madaripur နှင့် Sarishabari ၊ Jamalpur တို့တွင် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆီလျော်သည့် နည်းပညာများကို ရရှိစေနိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ထူထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် နည်းပညာအဟောင်းများကို မြှင့်တင်ပြီး၊ နည်းပညာအသစ်များကို သုံးခြင်းဖြင့် ကျေးလက်လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းသည်။ ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အရပ်အမောင်းနှင့် ကိုယ်အလေး ချိန်တိုင်းတာနိုင်သည့် ကိရိယာများနှင့်မရှိမဖြစ် လယ်ယာသုံးကိရိယာများကို ပြသရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ငှားရမ်းပေးရန်အတွက် လည်းကောင်းရရှိနိုင်သည်။ လယ်ယာသုံး ကိရိယာများမှာ သီးနှံစိုထိုင်းဆတ်တိုင်း ကိရိယာ၊ Phမီတာ၊ ဆားပါဝင်မှုတိုင်းတာသည့်ကိရိယာ၊ acidတိုင်းတာကိရိယာ၊ ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင် ကြိတ်စက်၊ milk cream separator၊ digital thermometer ၊ ရောမွှေစက်၊ ရောမွှေတိုင်ကီနှင့် အလုံပိတ်စက်စသည်တို့ဖြစ်သည်။ လယ်သမား၊ လုပ်ငန်းရှင်နှင့် အခြားအသုံးပြုသူများ သတင်းအချက်အလက် ရယူစေနိုင်သည့် computerနှင့် တယ်လီဖုန်းလိုင်းလည်းရှိသည်။ ဒေသတွင်း အလုပ်လက်မဲ့လူငယ်များ၊ အလုပ်ပြုတ်သွားသူများနှင့်အလုပ်မှဝင်ငွေလုံလုံလောက်လောက်မရသူများအတွက် အလုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းများကိုလည်း ပေးထားသည်။

၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည့် Internet language Centre များသည် နိုင်ငံတကာ Online ကယ်ဆယ်ရေးကျောင်း၏ အစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ဘင်္ဂလားဒေ့(ရှ်) နိုင်ငံ တစ်ဝှန်း Internet language Centre ၂၇ခုဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဌာနတစ်ခုစီတွင် computer ၅လုံးမှ ၁၀လုံးထိ၊ scanner ၊ digital ကင်မရာနှင့် Internet ဆက်သွယ်သွယ်အသုံးပြုနိုင်သည်။

ဤသင်ကြားရေးဌာနများမှ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ ဆရာမများကို computer ကျွမ်းကျင်မှု သင်ကြားပေးပြီး စီမံကိန်းအတွက်လိုအပ်သော Internet ဖြင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်သည့် အခြေခံသင်တန်းပေးခြင်း၊ စုပေါင်းသင်ကြားခြင်း တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ ကုန်ကျငွေများ ကာမိစေရန်အတွက် ရံပုံငွေရရှိရန် အသင်းဝင်ကြေးများလည်း ကောက်ခံသည်။

စဉ်းစားရန် မေးခွန်းများ

မိမိတိုင်းပြည်တွင် e-Government မှ ကျေးလက်ဒေသနှင့် ဝေးလံသီခေါင်သည့် နေရာများအတွက် ဆက်သွယ်မှုကောင်းနိုင်ရန် မည်သို့သော ဗျူဟာစီမံကိန်းများရှိသနည်း။ အကယ်၍မရှိခဲ့လျှင် မည်သို့သော မဟာဗျူဟာများကို အကြံပြုလိုပါသနည်း။ ရှင်းပြပါ။

၂.၃ e-Government မဟာဗျူဟာစီမံကိန်း

ထိရောက်သော e-Government စီမံကိန်းအတွက် ခိုင်မာသည့်မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ရှိရန်လိုအပ်သည်။ လက်ရှိအနေအထားမှ အနာဂတ်အတွက်လိုအပ်သည့် နှစ်လတ်နှင့် နှစ်ရှည်ရည် မှန်းချက်များအတွက် ဖွဲ့စည်းပုံ နှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်ကို မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံကိန်းက ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။

ဤသို့စီမံရာတွင် အဆင့်ငါးဆင့်ရှိပြီး အောက်တွင်ဆွေးနွေးထားပါသည်။ သုံးထားသော ဥပမာမှာ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government မူဝါဒလမ်းစဉ်ကို အသုံးပြုထားပါသည်။

အဆင့် ၁ လက်ရှိအနေအထားကို ဆန်းစစ်ပါ။

သီးခြား e-Government ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ရောက်ရန် အခွင့်အလမ်း သာသည်။ မသာသည်ကို သိရှိနိုင်စေမည့် အတွင်းနှင့် အပြင် အချက်အလက်များ ဖော်ထုတ်ရန် SWOT ဆန်းစစ် လေ့လာချက်တစ်ခုကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ SWOT ဆိုသည်မှာ Strengths (အားသာချက်)၊ Weaknesses (အားနည်းချက်)၊ Opportunities (အခွင့်အလမ်း)နှင့် Threats (ခြိမ်းခြောက်မှုများ) တို့ဖြစ်ပါသည်။

အဆင့် ၂ မျှော်မှန်းချက်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ပါ။

မျှော်မှန်းချက်တစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ မည်သို့ဖြစ်လိုသည်ဆိုသည်ကို ဖော်ထုတ် ခြင်းဖြစ်သည်။ အနာဂတ်ကိုရည်မှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး အဖွဲ့အစည်း၏ လိုလားအပ်သည့် ရည်မှန်းချက်သို့ ရောက်ရှိနိုင်စေ ရန်အဖွဲ့ဝင်များကို အားပေးရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။

ဥပမာ - ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်း၏အမြင်ဖော်ထုတ်ချက်ဖြစ်သည့် ကမ္ဘာ့အပွင့်လင်းဆုံး e - Government ဖြစ်လာစေရန်အတွက်

- ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ Online ဝန်ဆောင်မှုများကို ၈၅ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ရောက်ရှိစေခြင်း
 - စီးပွားရေးအထောက်အပံ့ပေးနိုင်မှု၌ ကမ္ဘာ့အကောင်းဆုံး ၁၀ နိုင်ငံတွင်ပါဝင်ရန် ဝါယမစိုက်ခြင်း
 - နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် လျှောက်ထားလိုသူများသည် အစိုးရ၏ website များကို ဝင်ရောက်ကြည့် ရှုရာ တွင် တစ်နှစ်လျှင် ၃ ကြိမ်အထိလျှော့ချခြင်း
 - e-Government အစီအစဉ်များ အသုံးပြုမှုနှုန်းကို ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးတက်စေခြင်း
- အမြင်ဖော်ထုတ်ချက်တစ်ခုသည် ရှင်းလင်းရမည်၊ လက်တွေ့ကျသော၊ အောင်မြင်နိုင်သောရည်မှန်းချက် ဖြစ်ရ မည်။ အယူအဆတစ်ခုကို ဖော်ပြသည်နှင့်တစ်ဆက်တည်း လက်တွေ့ကျပြီး ဖြစ်နိုင်သည့်ရည်မှန်း ချက်များလည်း ဖြစ်ရမည်။ ထပ်မံ၍ ထိုအဖွဲ့အစည်း၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ တန်ဖိုးထားမှုနှင့်လည်း ဆက်စပ်မှုရှိရမည်။

အဆင့် ၃ မျှော်မှန်းချက်ကို ပန်းတိုင်အသွင် ပုံဖော်ပါ။

ပန်းတိုင်ဆိုသည်မှာ မျှော်မှန်းချက်အပေါ် အခြေခံလျက် ရေရှည် (၃နှစ်မှ ၅နှစ်ထိ) ဦးတည်ချက် သို့မဟုတ် ပစ်မှတ်တစ်ခုကို ထားရှိခြင်းဖြစ်သည်။

ဥပမာ - ကိုးရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ၏ အမျိုးသားပန်းတိုင်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- ပြည်သူ့အားဖြင့် ဒီမိုကရေစီ တစ်ရပ်တည်ဆောက်ရန်
- လူမှုရေးတိုးတက်မှု ချိန်ခွင်လျှာမျှသည့် လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန်
- အရှေ့မြောက်အာရှ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးခေတ်ကို အထောက်အကူပြုရန်
- အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀,၀၀၀ နှင့်ညီမျှသည့် GNP ကိုရရှိရန် (ဤရည်မှန်းချက်သည် ၂၀၀၇ - ခုနှစ်တွင် ပြည့်မီခဲ့ပါသည်)

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ e-Government ၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆန်းသစ်စေရန်
- နိုင်ငံသားများအားပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆန်းသစ်စေရန်
- သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆန်းသစ်စေရန်
- ဥပဒေစနစ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်

အဆင့် ၄ SWOT လေ့လာဆန်းစစ်ချက်မှတွေ့ရှိချက်များကို ဖော်ဆောင်ရေးအတွက် မဟာဗျူဟာများ သတ်မှတ်ခြင်း

ရည်မှန်းချက်တစ်ခု တိတိကျကျအောင်မြင်နိုင်စေရန် e-Government ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်တွင် ချမှတ်ထားသည့် မဟာဗျူဟာများတွင် တိကျသော စီမံခန့်ခွဲရေး တာဝန်များနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်သည်။ ဥပမာ- မဟာဗျူဟာဆိုသည်မှာ အစိုးရသည် ၎င်း၏ရည်မှန်းချက်များကို မည်သို့အောင်မြင်အောင် လုပ်မည်ဆိုသော ပြီးပြည့်စုံသည့် စီမံချက်ကြီးတစ်ခုကို တည်ဆောက်ရေးဆွဲခြင်းဖြစ်သည်။ မဟာဗျူဟာကို အကောင်အထည်ဖော်သည်ဆိုခြင်းမှာ အစီအစဉ်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တို့တွင် မဟာဗျူဟာနှင့် မူဝါဒများကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အဆင့် ၅ မဟာဗျူဟာများမှ တိကျပြီး တိုင်းထွာနိုင်သော ရည်မှန်းချက်များကို ဖော်ထုတ်ပါ။

ရည်မှန်းချက်ဆိုသည်မှာ စီမံကိန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် အလုပ်တစ်ခုအတွက် နောက်ဆုံး ရလဒ်ပင်ဖြစ်သည်။ ရည်မှန်းချက်များသည် မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သည်ကို ပြီးစီးအောင် လုပ်မည်ဆိုသော တိကျပြီးတိုင်းထွာနိုင်သည့် အဆိုများဖြစ်ရမည်။ ရည်မှန်းချက် (Objectives) နှင့် ပန်းတိုင် (Goals) တို့၏ ခြားနားချက်မှာ ပန်းတိုင်သည် မည်မျှရရှိလိုသည်၊ မည်သည့်အချိန်တွင် ပြီးစီးရမည်ဆိုသော အချိန်သတ်မှတ်ချက် မရှိသည့် ဘောင်ကျယ်သည့် အဆိုဖြစ်သည်။ ဥပမာ - စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအားလုံး၏ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ၂၀၀၉တွင် G2B စနစ်ကို ကျင့်သုံးရမည်။

မူဝါဒလမ်းစဉ် စီမံမှုပြီးစီးသည့်အခါ လူတိုင်းကို အသိပေးရမည့် အသေးစိတ်စီမံကိန်း (သို့မဟုတ်) မူဝါဒလမ်းစဉ်တစ်ရပ် ပေါ်ထွက်လာရမည်ဖြစ်ပြီး အစဉ်တစိုက် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် မှန်မှန်ပြန်လည် သုံးသပ်ရမည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government မူဝါဒလမ်းစဉ်သည် သာဓကတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government မူဝါဒလမ်းစဉ်

ကိုးရီးယားအစိုးရသည် SWOT ဆန်းစစ်မှု၊ သတင်းအချက်အလက် နည်းဗျူဟာစီမံကိန်းနှင့် BPR စသည်တို့ပါဝင်သော မူဝါဒလမ်းစဉ် စီမံကိန်းရေးဆွဲမှုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်ပြီးနောက် e-Government ၏ အသေးစိတ် မူဝါဒလမ်းစဉ်ကို ရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဤလုပ်ငန်းကို အစိုးရဆန်းသစ်ရေးနှင့် ဗဟိုမှ အုပ်ချုပ်မှုကိုလျှော့ချရေး (သို့မဟုတ် အစိုးရပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး) သမ္မတကော်မတီ အဖွဲ့အောက်ရှိ ကော်မတီခွဲ မှနေ၍ ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုခဲ့သည်။

မူဝါဒလမ်းစဉ်မှာ ၂၀၀၃ မှ ၂၀၀၇ အထိ ငါးနှစ်စီမံကိန်း ဖြစ်သည်။ နယ်ပယ်လေးခု၊ အချက် (၁၀) ချက် ပါသည့် အစီအစဉ်နှင့် တာဝန်(၃၁)ရပ်တို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government အစီအစဉ်နှင့် မူဝါဒလမ်းစဉ်

ဆန်းသစ်ရမည့် နယ်ပယ် (၄)ခု	အစီအစဉ် (၁၀)ချက်	အဓိကလုပ်ငန်း (၃၁)ရပ်
၁.အစိုးရလုပ်ဆောင်မှုကို ဆန်းသစ်ခြင်း	၁. electronic လုပ်ငန်းစဉ်ကို ချမှတ်ခြင်း	၁. electronic မှတ်တမ်း မှတ်ရာများ ထုတ်လုပ်ခြင်း
		၂. ဗဟိုနှင့် ဒေသတွင်း အစိုးရများအတွက် ပေါင်းစု ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးသတင်းအချက်အလက်
		၃. ဒေသတွင်း e-Government
		၄. electronic စာရင်းစစ်စနစ်
		၅. electronic အမျိုးသားညီလာခံ
		၆. ပေါင်းစပ်ရာဇဝတ်မှုဖြေရှင်းရေး ဝန်ဆောင်မှု
		၇. ဝန်ထမ်းအုပ်ချုပ်ရေးစုပေါင်းစနစ်
		၈. electronic သံတမန် စနစ်
		၉. အမျိုးသားမူဝါဒ စီမံခန့်ခွဲရေးအတွက် အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်သည့် စနစ်
	၂. အုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက် များကိုဝေမျှသည့်စနစ်အားတိုးချဲ့ရန်	၁၀. အုပ်ချုပ်ရေး သတင်းအချက်အလက်များဝေမျှသည့် စနစ်အား တိုးချဲ့ခြင်း
	၃. ဝန်ဆောင်မှုကိုဦးစားပေးသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်အားပြန် လည်ပြုပြင်လုပ်ဆောင်ရန်	၁၁. အစိုးရစီးပွားရေး ကိုးကားမှုပုံစံ ရေးဆွဲခြင်း
၂. နိုင်ငံသား ဝန်ဆောင်မှု များအား ဆန်းသစ်ခြင်း	၄. နိုင်ငံသားဝန်ဆောင်မှုများအား ဖြည့်စွက်ရန်	၁၂. နိုင်ငံသား အတွက် online ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးမြှင့်ပေးရေး
		၁၃. အမျိုးသား သဘာဝဘေးဒဏ် ကွပ်ကဲရေး ဝန်ဆောင်မှုများအားလုံးတစ်စုတည်းဖြစ်ရေး
		၁၄. ဗီသုကာပညာရပ် အုပ်ချုပ်ရေး သတင်းအချက် အလက် ပေါင်းစပ်စနစ်
		၁၅. online ဖြင့် အခွန်ကောက်သည့် ပေါင်းစပ်စနစ်
		၁၆. အမျိုးသား လူမှုဝန်ထမ်းပေါင်းစပ်စနစ်
		၁၇. အစားအစာနှင့်ဆေးဝါးသတင်း အချက်အလက် ပေါင်းစပ်စနစ်
		၁၈. အလုပ်အကိုင် သတင်းအချက်အလက် ပေါင်းစပ်စနစ်
		၁၉. အုပ်ချုပ်ရေးမှုခင်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် onlineစနစ်

ဆန်းသစ်ရမည့် နယ်ပယ် (၄)ခု	အစီအစဉ် (၁၀)ချက်	အဓိကလုပ်ငန်း (၃၁)ရပ်
	၅.စီးပွားရေးပံ့ပိုးဝန်ဆောင်မှုကို ဖြည့်စွက်ရန်	၂၀.အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့် အပြီးအစီးဝန်ဆောင်မှု
		၂၁.အမျိုးသားစီမံခန့်ခွဲရေး သတင်းအချက်အလက် ပေါင်းစုဝန်ဆောင်မှု
		၂၂. electronic ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှု
		၂၃.နိုင်ငံခြားသားများအတွက် ခြံငုံပြည့်စုံသော ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း
		၂၄. e-Government၏ အဖြေရှာနည်းလမ်းများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း
	၆.Intetnetပေါ် ပြည်သူများပါဝင်မှုကိုဖြည့်ဆည်းရန်	၂၅. Internet ပေါ် ပြည်သူများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု ချဲ့ထွင်ခြင်း
၃.သတင်းအချက်အလက်အရင်းအမြစ်များကို ဆန်းသစ်စေခြင်း	၇. သတင်းအချက်အလက်အရင်းအမြစ်များကိုပေါင်းစပ်၍စံနှုန်းသတ်မှတ်ရန်	၂၆.အစိုးရတစ်ခုလုံး သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ်အုပ်ချုပ်မှု ပေါင်းစပ်စနစ်
		၂၇.e-Government၏ ဆက်သွယ်ရေး ကွန်ရက်ဖြည့်စွက်ခြင်း
		၂၈. အစိုးရနှင့်ဌာနအားလုံးအတွက် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ ဖွဲ့စည်းပုံ တစ်ရပ်အား ချမှတ်ခြင်း
	၈.သတင်းအချက်အလက်လုံခြုံရေးစနစ်အား ခိုင်မာစေရန်	၂၉. သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေး စနစ်အားချမှတ်ခြင်း
	၉.လူတစ်ဦးချင်းစီနှင့်အဖွဲ့အစည်း၏သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာအရည်အသွေးအားကောင်းအောင် လေ့ကျင့်ခြင်း	၃၀.သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများအား ပြန်လည်တည်ဆောက်ခြင်း၊
၄.ဥပဒေစနစ်အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း	၁၀.e-Government၏ ဥပဒေစနစ်အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်	၃၁. e-Government၏ ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းများအား ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

Mongolia e-Government အကောင်အထည်ဖော်မှုအတွက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒလမ်းစဉ်မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

Mongolia e-Government ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ်

၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် Mongolia အစိုးရ၏ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့သည် e-Mongolia အမျိုးသားအစီအစဉ်နှင့် e-Government ပင်မစီမံကိန်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

e-Mongolia အမျိုးသားအစီအစဉ်မှ စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင်သစ်ကို တည်ဆောက်ခြင်း၊ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအရ ပြိုင်ဆိုင်မှု တိုးတက်စေခြင်းနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ပြည်သူများ၏ ဘဝနေထိုင်မှု အရည်အသွေးတိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ရည်မှန်းချက်(၁၆)ရပ် ပါဝင်ပြီး “ အားလုံးအတွက် computer” နှင့် “ ပြည်သူအားလုံးအတွက် သတင်းနည်းပညာတတ်မြောက်ရေး” စသည့်လုပ်ငန်းများဖြင့် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိသည်။

“အားလုံးအတွက် computer” လုပ်ငန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ ပူးပေါင်းကာ Mongolia Internet ဝန်ဆောင်မှု အစည်းအရုံးနှင့် Mongolia computer ထောက်ပံ့သူကုမ္ပဏီများ အစည်းအရုံးတို့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် Internet သုံးစွဲမှုစရိတ် ကိုလျော့ချခဲ့သည်။

ထို့အပြင် e-Mongolia အမျိုးသားအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ တရားဝင်ကောင်းမွန်စွာ တိုးတက်နိုင်စေရန် ဥပဒေများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေများကိုသာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲသည် မဟုတ်ပဲ အခြားအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသည့် ဥပဒေများကိုလည်း ပြောင်းလဲလျက်ရှိသည်။ ဥပမာ-ပညာရေး ဥပဒေသည် အလယ်တန်းကျောင်းများအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ သင်ရိုးရေးဆွဲမှုနှင့် ပညာရှင်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေခဲ့သည်။

Mongolia နိုင်ငံ၏ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ၏ အထူးသဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား အနေအထားနှင့် လိုအပ်ချက်ကို လေ့လာရန် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် e-Government ပင်မစီမံကိန်းကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ ပင်မစီမံကိန်းတွင် မျှော်မှန်းချက်၊ မဟာဗျူဟာနှင့် သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်အတွင်း အတိအကျ ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့် အကောင်အထည်ဖော်မှုများ ပါဝင်သည်။ မျှော်မှန်းချက်မှာ ပြည်သူ့ဗဟိုပြု၊ ရှင်းလင်းပြတ်သားပြီး ဗဟုသုတအခြေခံသည့် အစိုးရကို သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ အသုံးပြု၍ တည်ဆောက်ရန် ဖြစ်သည်။

ပင်မစီမံကိန်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းရပ် ၂၂-ခုမှာ အဓိကအားဖြင့် အစိုးရသတင်းအချက်အလက်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို computer စနစ်အသွင်ပြောင်းရန်၊ သတ်မှတ်ထားသည့် သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ်ကို ရယူနိုင်စေရန်နှင့် Internet ဖြင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်စေရန်တို့ကို စူးစိုက်ထားသည်။ လုပ်ငန်းရပ်တစ်ခုမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပြည်သူများက မူဝါဒ၊ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ထင်မြင်ချက်များဖော်ပြခြင်း၊ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် Open Government Portal တစ်ခုအား တည်ဆောက်ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားလုပ်ငန်းရပ်တစ်ခုမှာ အခွန်တော်လျှောက်လွှာ ပုံစံနှင့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများကို ရယူနိုင်သည့် Mongolia အကောက်ခွန်အဖွဲ့၏ Website တင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆောင်ရွက်ရန်

- ၁။ မိမိ၏ အစိုးရတွင် e-Government သို့မဟုတ် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ မူဝါဒလမ်းစဉ် ရှိပါသလား။ မူဝါဒလမ်းစဉ် သို့မဟုတ် စီမံကိန်းကို ဖော်ထုတ်ရာတွင် မည်သည့်နည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သည်ကို ဖော်ပြပါ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် မဟာဗျူဟာ မြောက်စီမံကိန်းဆွဲခြင်းနှင့် ဤနည်းလမ်း မည်သို့တူညီ သို့မဟုတ် ခြားနားပါ သနည်း။
- ၂။ အကယ်၍ မိမိ၏ အစိုးရသည် e-Government သို့မဟုတ် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာမူဝါဒလမ်းစဉ်မရှိသေးလျှင် ၎င်းအတွက် စိန်ခေါ်မှုမြင့်မားသည့် ဗျူဟာမြောက် စီမံကိန်းဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကို ဖော်ပြပြီး မည်သည့်အတွက်ကြောင့် စိန်ခေါ်မှု ရှိနိုင်ကြောင်း ရှင်းပြပါ။ မိမိနိုင်ငံ၏ e-Government မူဝါဒလမ်းစဉ်ကို ဖော်ဆောင်မည့် မဟာဗျူဟာမြောက်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မည်သူတို့ ပါဝင်ပတ်သက်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြပါ။

၂.၄ e-Government အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း

e-Government အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခြင်းသည် မူဝါဒလမ်းစဉ်ရှိ လုပ်ငန်း တာဝန်တစ်ခုချင်းကို ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အပေါ် မူတည်သည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး အတွက် သတ်မှတ်ချက်များချမှတ်ပြီး အဆိုပါ သတ်မှတ်ချက်များကို စည်းမျဉ်းတစ်ရပ် အနေဖြင့်ကြေငြာခဲ့သည်။ (အမှတ်၁၄၂မတ်လ၃၀ရက်၊ ၂၀၀၄) ထိုဝန်ကြီးဌာနမှ အမျိုးသား computer အသုံးချရေးအဖွဲ့အား လုပ်ငန်း များကိုစီမံခန့်ခွဲရန် တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ မဏ္ဍိုင်နှစ်ရပ်သည် e-Government အကောင်အထည်ဖော်ရာ တွင်အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ e-Government အကူလုပ်ငန်းနှင့် အချက်အလက်တည် ဆောက်သည့် လုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်သည်။ မူဝါဒလမ်းစဉ်တွင် ဖော်ပြထားသည့် တာဝန်များကို ဦးစားပေးသည့် e - Government အကူလုပ်ငန်းမှ ဝန်ကြီးဌာနများပါဝင်သည့်လုပ်ငန်းရပ်များ၊ မူဝါဒသစ်လုပ်ငန်းရပ်များနှင့် ဒေသ တွင်း သတင်းအချက်အလက် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို တစ်နှစ်စီအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာ နှင့် လမ်းညွှန်ချက်ဘောင်အတွင်း ထောက်ပံ့ပေးသည်။

ကိုးရီးယားအစိုးရ မူဝါဒလမ်းစဉ် လုပ်ငန်းများကို ပုံ(၄)တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်သည်။

ပုံ ၄- ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ မူဝါဒလမ်းစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ နှစ်စဉ်စီမံကိန်း

၂၀၀၄-ခုနှစ်မှ ၂၀၀၆-ခုနှစ် ဇွန်လအထိ e-Government မူဝါဒလမ်းစဉ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ (၁၀၅) ခု အပါအဝင် မူဝါဒလမ်းစဉ် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းခွဲ (၁၃၇) ခုအတွက် ခန့်မှန်းခြေ အမေရိကန် ဒေါ်လာ (၅၁၆) သန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပြီးဖြစ်သည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ၂၀၀၈-ခုနှစ် e-Government စစ်တမ်းတွင် စုစုပေါင်း ညွှန်းကိန်း ၀.၈၃၁၇ ဖြင့် ကမ္ဘာ့ဆဌမ နေရာယူထားသည်။ စစ်တမ်းမှ အပိုင်းသုံးပိုင်းကို လေ့လာခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) website တိုင်းတာမှု ညွှန်းကိန်း (၂) တယ်လီဖုန်းနှင့် ကြေးနန်း ဆက်သွယ်မှု ဖွဲ့စည်းပုံညွှန်းကိန်း (၃) လူသားအရင်းအမြစ်ညွှန်းကိန်းတို့ဖြစ်သည်။ website တိုင်းတာမှု ညွှန်းကိန်းသည် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ ၏ Internet အသုံးချမှုအပေါ်တိုင်းတာပြီး ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ၎င်းတို့၏ ပြည်သူများအား Internet ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သည့် စွမ်းရည်ကို နှိုင်းယှဉ်ပေးသည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအတွက် website ကုလသမဂ္ဂ တိုင်းတာမှုညွှန်းကိန်းမှာ ၀.၈၂၂၇ ဖြစ်သည်။

ဘောင် (၁) ကုလသမဂ္ဂ website တိုင်းတာမှု ညွှန်းကိန်း

အဆင့်(၁) စတင်ခြင်း

အစိုးရတစ်ရပ်၏ Online ဝန်ဆောင်မှုရှိမှုသည် website စာမျက်နှာ (သို့မဟုတ်) တရားဝင် website တစ်ခုဖြစ်နိုင်သည်။ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ အလုပ်သမားရေးရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဆက်သွယ်မှုသည်လည်း ရှိကောင်းမှ ရှိလိမ့်မည်။ သတင်းအချက်အလက် အများစုသည် တည်ငြိမ်ပြီး ပြည်သူများနှင့် ဆက်ဆံမှု နည်းပါးသည်။

အဆင့်(၂) မြှင့်တင်ခြင်း

အစိုးရမှ ပြည်သူ့မူဝါဒနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုပေးထား သည်။ မှတ်တမ်း၊ လျှောက်လွှာပုံစံ၊ အစီရင်ခံစာ၊ ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် ပြန်ကြားရေး အစရှိသည့် သိမ်းဆည်း ထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ချိတ်ဆက်ထားမှုရှိပြီး ပြည်သူများမှလည်း လွယ်လင့်တကူရယူနိုင် သည်။

အဆင့် (၃) အပြန်အလှန် ဆက်ဆံခြင်း

အစိုးရသည် Internetပေါ်မှ ရယူနိုင်သော အခွန်တော် လျှောက်လွှာပုံစံများနှင့် လိုင်စင်သက်တမ်း တိုးရန် လျှောက်ထားခြင်း စသည့်ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးသည်။ ထို့အပြင် ပြည်သူများအတွက် အစိုးရနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူစေသော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်သည့် အပြန်အလှန် ဆက်သွယ်နိုင်သည့် Portal များ (သို့မဟုတ်) website များကိုလည်း စတင်ဆောင်ရွက် နေပြီဖြစ်သည်။

အဆင့် (၄) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း

အစိုးရနှင့် ပြည်သူအကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံခြင်းကို စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အစိုးရပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုကို စတင်ဆောင်ရွက်သည်။ အခွန်ဆောင်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားခြင်း၊ မွေးစာရင်းနှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၊ လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးခြင်းနှင့် အခြားအစိုးရနှင့် ပြည်သူ ကြား ဆောင်ရွက်ဖွယ်များအတွက် ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်းများ ပါဝင်ပြီး ပြည်သူများကိုလည်း ဤဝန်ဆောင်မှုများကို အချိန်ပြည့် အသုံးပြုခွင့် ပေးထားသည်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အားလုံးကို Internet ပေါ်တွင် ပြုလုပ်သည်။

အဆင့် (၅) ဆက်သွယ်ပြီးခြင်း

ပေါင်းစပ်ထားသည့် ရုံးလုပ်ငန်း အခြေခံအဆောက်အအုံဖြင့် ပြည်သူတို့ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ချိတ်ဆက်မှုအားကောင်းသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအသွင်သို့ အစိုးရမှ ပြောင်းလဲထားသည်။ Online e-Government ၏ အဆိုပါအဆင့်သည်အရှုပ်ထွေးဆုံး အဆင့်ဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ စရိုက်လက္ခဏာများ မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည် -

- (၁) အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများအကြား ဘေးတိုက် ဆက်သွယ်ခြင်း
- (၂) ဗဟိုနှင့် ဒေသအစိုးရ အဖွဲ့အစည်း များအကြား ဒေါင်လိုက် ဆက်သွယ်ခြင်း
- (၃) ဖွဲ့စည်းပုံအရ အပြန်အလှန် လုပ်ကိုင်ဆက်သွယ်ခြင်း

- (၄) အစိုးရနှင့် ပြည်သူများအကြား ဆက်သွယ်ခြင်း
- (၅) အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍပညာရေးအသိုင်းအဝန်း၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ ပြည်သားများ စသည့် သက်ဆိုင်သူများအကြား ဆက်သွယ်ခြင်း
- ထို့အပြင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် electronic နည်းပညာပါဝင်ရေးနှင့် ပြည်သူများ ပါဝင်ပတ်သက်လာရေးအတွက် အစိုးရမှ ထောက်ပံ့ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ဆက်သွယ်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံ ညွှန်းကိန်းသည် ကြိုးဖုန်းနှင့် Mobile ဖုန်းနှစ်မျိုးစလုံးကိုပေါင်း၍ တွက်ချက်ထားသည်။ တယ်လီဖုန်း သိပ်သည်းဆ၊ computer အရေအတွက်၊ Internet သုံးစွဲသူအရေအတွက်နှင့် broadband သုံးစွဲနိုင်မှုအပါအဝင် e-Government ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် အခြေခံအဆောက်အအုံစွမ်းရည်ကို တိုင်းတာထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈-ခုနှစ်အတွက် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ဆက်သွယ်ရေးအခြေခံအဆောက်အအုံ ညွှန်းကိန်းမှာ ၀.၆၈၈၆ ဖြစ်သည်။

လူသားအရင်းအမြစ်ညွှန်းကိန်းသည် အရွယ်ရောက်သူများ စာတတ်မြောက်မှုနှုန်းနှင့် မူလတန်း၊ အထက်တန်းနှင့် အဆင့်မြင့်ပညာရေးတို့အတွက် စုစုပေါင်း ကျောင်းအပ်နှံမှုနှုန်းတို့ကို ပေါင်းစပ်ထားသည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ လူအရင်းအမြစ်ညွှန်းကိန်းမှာ ၀.၉၈၄၁ ဖြစ်ပြီး အလွန်မြင့်မားသည်ကိုတွေ့ရှိရသည်။

၂.၅ e-Government ဘဏ္ဍာရေး

ပုံ(၅)တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ၏ ဘဏ္ဍာရေးမူကို သမားရိုးကျ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်နှင့် ခြားနားစွာ ကိုင်တွယ်သင့်ပေသည်။ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာ ဘဏ္ဍာရေးကို သာမန်အားဖြင့် ရေတိုထက်၊ ရေရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် မတည်ငွေကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ရယူနိုင်သည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းများထဲမှနည်းလမ်းတစ်သွယ်မှာ အပိုင်း(၈)တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြည်သူပိုင်-ပုဂ္ဂလိကစပ်တူ ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်သည်။

ပုံ(၅) သမားရိုးကျဘဏ္ဍာရေးနှင့် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

သမားရိုးကျ ဘဏ္ဍာရေး	သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု
တစ်နှစ်တာ အသုံးစရိတ်	နှစ်ပေါင်းများစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
အစီအစဉ် တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆောင်ရွက်ခြင်း	အစီအစဉ်များအကြား ဖြတ်ကျော်ဆက်နွှယ် ဆောင်ရွက်ခြင်း
ငွေကြေးကျသင့်မှု၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု	ငွေကြေးနှင့် ငွေကြေးမဟုတ်သည့်ကျသင့်မှုနှင့် အကျိုးအမြတ် ရရှိမှု
လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အားထုတ်မှု	လုပ်ငန်းစဉ် ပြောင်းလဲခြင်း
လုပ်ငန်းဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	လုပ်ငန်းကို စတင်တည်ထောင်ခြင်း
ထိန်းချုပ်ခြင်း	တီထွင်ဆန်းသစ်ခြင်း

ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ပြေရှင်းချက်များ

- ပင်မရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုအဖြစ် သတ်မှတ်ရန်
- e-Government ညှိနှိုင်းရေးရုံးမှ သီးခြားခွင့်ပြုချက်
- ပြည်သူ/ပုဂ္ဂလိက စပ်တူဆောင်ရွက်မှု
- ဆန်းသစ်တီထွင်မှုအတွက် ရန်ပုံငွေ
- ကုန်ကျမှုနှင့် အကျိုးရလဒ် ဆန်းစစ်ခြင်း

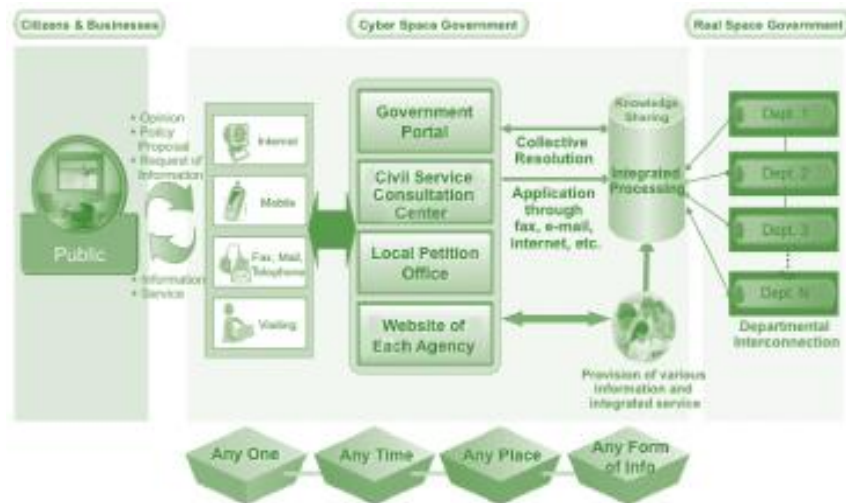
၂၀၀၆-ခုနှစ်၌ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် သတင်းအချက်အလက်များအတွက် ဘဏ္ဍာငွေမှာ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၃.၄ billion ဖြစ်ပြီး ၉၁၇သန်း ၂၆.၇ ရာခိုင်နှုန်း ကို e-Government အကောင်အထည်ဖော်မှု အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ၉.၅သန်း ၂.၈ ရာခိုင်နှုန်းကို နည်းပညာကွာဟချက်ကို ကျဉ်းမြောင်းစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်သည်။ ဘဏ္ဍာငွေကို ရလဒ်ကောင်းများ ထင်ထင်ရှားရှား ရရှိနိုင်မည့် စက္ကူအခြေခံ မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ လျှော့ချခြင်း နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူမှုရေးကုန်ကျမှုကိုချွေတာခြင်းစသည့် ဦးစားပေး နေရာများအတွက် ချမှတ်မည်ဖြစ်သည်။

၂၀၀၅-ခုနှစ်မှ စတင်၍ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government ဘဏ္ဍာငွေကို သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာမြှင့်တင်ရေးရန်ပုံငွေမှ အထွေထွေစာရင်းသို့ ပြောင်းလွှဲခဲ့သည်။ မူဝါဒလမ်းစဉ်တစ်ခုစီ အတွက် ဘဏ္ဍာငွေကို Mopas နှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကော်မတီ၏ စဉ်းစားချင့်ချိန်မှု ကိုခံယူပြီးနောက် NCA မှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

၃။ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာအသုံးချနည်းလမ်းများနှင့် အကောင်အထည်ဖော်သည့် ပုံစံများ

ပြီးခဲ့သည့်အခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အသုံးချသည့်နေရာ သုံးနေရာဖြစ်သည့် ပြည်သူ့အတွက် ဝန်ဆောင်မှုကို ဆန်းသစ်စေခြင်း (G2C)၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုကို ဆန်းသစ်စေခြင်း (G2B)နှင့် အစိုးရအချင်းချင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို ဆန်းသစ်စေခြင်း (G2G) တို့ကို အသေးစိတ် ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- အများစုကို ကိုးရီးယားအစိုးရ၏ အတွေ့အကြုံများမှ ကောက်နုတ် ဖော်ပြသွားမည်။ ပုံ(၆)တွင် ကိုးရီးယားနိုင်ငံ၏ e-Government အတွက် အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်း ဘောင်အား ပြသထားသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် လမ်းကြောင်း အသွယ်သွယ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်နိုင်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစားနှင့် ဌာနဆိုင်ရာအဆင့် ဆက်သွယ်မှုနှင့် အချက်အလက်များစုစည်းထည့်သွင်းခြင်း၏ နောက်ပိုင်းကို ပြသထားသည်။

ပုံ (၆) ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ e- Government ၏ အယူအဆပိုင်းဆိုင်ရာ ဘောင်သတ်မှတ်ချက်

၃.၁ G2C အတွက် အသုံးချမှုနည်းလမ်းများ

နိုင်ငံသားများအတွက် Internet ဝန်ဆောင်မှု (G2C portal)

အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး စွမ်းရည်ညံ့ဖျင်းရခြင်းမှာနေထိုင်သူများ၊ မြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ ယာဉ်နှင့် အခွန်ငွေများ အတွက် databaseများကို သီးခြားစီထား ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ database များသီးခြား ကွဲပြားစွာရှိနေ သောကြောင့် ပြည်သူများသည် ထပ်ခါထပ်ခါ မှတ်ပုံတင်ရခြင်း၊ ထောက်ခံချက်များရရှိရန် စာရွက်စာတမ်း အမြောက်အများဖြင့် လုပ်ဆောင်ရခြင်းနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးသို့ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် သွားရောက်ရ ခြင်းတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။ အုပ်ချုပ်ရေး သွက်လက်ထက်မြက်ရန်နှင့် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် အဓိကအမျိုးသား database များကိုဆက်စပ်ပေးကာ ကိုးရီးယားနိုင်ငံတွင် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု အတွက် တရားဝင်အစိုးရ portal များကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သည် (ပုံ-၇)။

ပုံ ၇ Single-window e-government

ဤစနစ်တွင် ထောက်ခံချက်အမျိုးမျိုးထုတ်ပေးခြင်း၊ အတိုင်ပင်ခံခြင်း၊ ပြည်သူ့ တောင်းဆိုမှုကို စိစစ်ခြင်း၊ electronic နည်းဖြင့် အခကြေးငွေပေးချေခြင်းနှင့် အစိုးရသတင်းအချက် အလက်များကို ဖြန့်ဝေခြင်း စသည်တို့ အပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုမျိုးစုံပေးသည်။ လမ်းကြောင်းမျိုးစုံကို အုပ်စုအမျိုးမျိုးမှ အသုံးပြုနိုင်မှုအဆင့် အဖုံဖုံရှိနိုင်သောကြောင့် ပြည်သူများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ e-Government တွင် အမြင့်မားဆုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လမ်းကြောင်း အသွယ်သွယ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်နည်းလိုအပ်သည်။ ဥပမာ- Internet၊ e-mail ၊ Mobileဖုန်းနှင့် Digitalတီဗွီစသည့် electronic လမ်းကြောင်းများကို မြို့နေပြည်သူများထက် ကျေးလက်နေပြည်သူများ က အသုံးပြုနိုင်ချေ နည်းပါးသည်။

e-Government ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို ပိုမိုအသုံးပြုနိုင်စေရန် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် တစ်နေရာတည်း ဝန်ဆောင်မှုဌာနများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

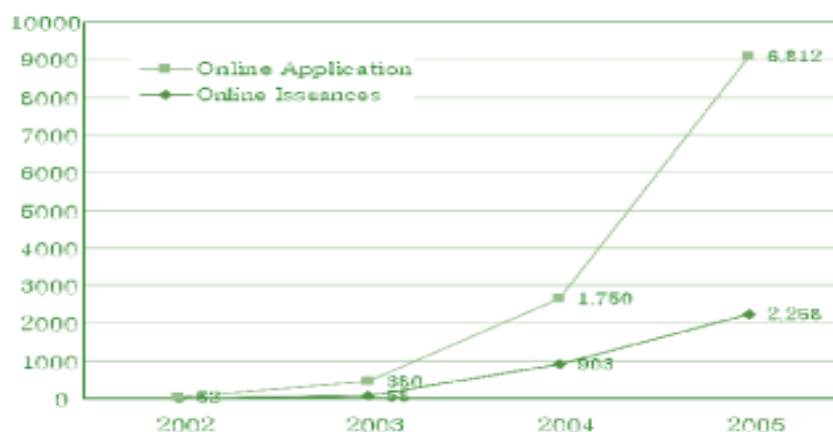
- နိုင်ငံသားများအား တစ်နေရာတည်းမှ ဝန်ဆောင်မှုကိုသာ လိုလားပြီး၊ ငွေကြေးတတ်နိုင်သည့် ပြည်သူများအတွက် တစ်ကြိမ်တည်း တစ်နေရာတည်း အပြီးအစီး ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အဖွဲ့အစည်းသီးသီးမှ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဥပမာ - ဩစတေးလျ၊ ဘရာဇီး၊ ကနေဒါ၊ ဂျာမနီ၊ အိန္ဒိယ၊ ကဇက်စတန်၊ ပေါ်တူဂီ၊ တောင်အာဖရိကနှင့် ဗြိတိန်
- Telecentre များ - စာတိုက်ကွန်ရက်၊ စာကြည့်တိုက်၊ ကျောင်း၊ လူထုဆက်သွယ်ရေးဌာန များထားရှိခြင်းဖြင့် e-Government ဝန်ဆောင်မှုများကို အခမဲ့(သို့)ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အသုံးပြု နိုင်သည့်နေရာများ
- တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးဌာနများ - ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များသို့ ခွဲဝေပေးထားသည့် အစိုးရ တယ်လီဖုန်းရုံးများမှတစ်ဆင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း
- websiteportal - အပြန်အလှန် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်စေနိုင်သည့် နည်းပညာများအသုံးပြုကာ အစိုးရ Web Portals များမှတစ်ဆင့် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း၊ ဥပမာ - ကနေဒါ၊ ကိုးရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ၊ စင်္ကာပူ၊ အမေရိကန်နှင့် ဗြိတိန်
- M-အစိုးရ - သတင်းတိုများပေးပို့ခြင်း၊ အထူးပုံစံထုတ်လုပ်ထားသည့် M-အစိုးရ portalများ ဖြင့် mobile ဖုန်း ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း။ ဥပမာ - အိန္ဒိယ၊ ဖိလစ်ပိုင် နှင့် ဗြိတိန်
- T-အစိုးရ - မြေပြင်အခြေစိုက် အပြန်အလှန်တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် တီဗွီအခြေခံ electronic ဝန်ဆောင်မှုများကို အထူးတပ်ဆင်ထားသည့် အစိုးရ portal များမှတစ်ဆင့် အခမဲ့ နှင့်လိုအပ်မှုပေးသော အကြောင်းအရာများပါပေးခြင်း၊ ဥပမာ - တရုတ်၊ အီတလီ၊ ကိုးရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ၊ ဗြိတိန်နှင့် အမေရိကန်

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် ပြည်သူများမှ အုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုတောင်း ခံခြင်းကို စနစ်တကျပေးနိုင်စေရန် အစိုးရ Internet စာမျက်နှာနှင့် နိုင်ငံတွင်းပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုဗဟိုဌာနကို ၁၉၉၇-ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ဤသို့ ဖြင့်ပြည်သူကို ဗဟိုပြုထားသည့် လမ်းကြောင်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် တစ်နေရာတည်းမှ ဝန်ဆောင်မှု အလုံးစုံပေးနိုင်သော အစိုးရစနစ်ကို စတင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်တွင် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား ၂၀ ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် ပြည်သူများသည့် မိမိတို့၏ computer မှ တောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပြီး တောင်းဆိုထားသည့် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများကို စာတိုက်မှတစ်ဆင့် ရယူနိုင်စေရန် ဗဟိုဌာနတွင် ဌာနတွင်း အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

နေရာနှင့်အချိန်မရွေး သတင်းအချက်အလက်များကို လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန်နှင့် Internet ပေါ်ရှိ ဝန်ဆောင်မှုများကို တစ်နေရာတည်းအပြီးအစီးရရှိနိုင်စေရန် ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် အစိုးရသည် ပြည်သူ့သို့ ဦးတည်သည့် လုပ်ငန်းရပ်တစ်ခုကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၂-ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ပထမနှင့်၊ ဒုတိယအဆင့်လုပ်ငန်းများကို ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများကို Online ဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်အတွက် Internet ဝန်ဆောင်မှုပေးသူ ISP ကို ၂၀၀၃-ခုနှစ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး အစိုးရမှပြည်သူသို့ ဦးတည်သည့် စနစ်များအတွက် အုတ်မြစ်ချခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် ကိုးရီးယားပြည်သူများ သည် ထောက်ခံစာများကို လျှောက်ထားခြင်း၊ ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုခြင်း၊ ရယူခြင်း စသည်များကို အစိုးရမှပြည်သူထံ ဦးတည်သည့် Internet အုပ်ချုပ်ရေးစနစ် မှတစ်ဆင့် အစိုးရရုံးများသို့ သွားရောက်ရန်မလိုပဲ နေရာမရွေး အချိန်မရွေး ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီဖြစ်သည်။ ၂၀၀၆-ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအတွက် လမ်းညွှန်မှု အမျိုးအစား (၅,၀၀၀)၊ လျှောက်လွှာ အမျိုးအစား (၆၃၀)နှင့် Online အာမခံ အမျိုးအစား ပေါင်း(၃၀)ထိ တိုးတက် ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုနှင့် NAVER ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂလိက Website များသို့ ဆက်သွယ် အသုံးပြုမှု တိုးတက်စေရန် အပြင်းအထန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၂၀၀၂-ခုနှစ်တွင် တစ်နေ့လျှင် အကြိမ် (၁,၀၀၀) အသုံးပြုမှုမှ ၂၀၀၆-ခုနှစ် ဇွန်လတွင် (၄၅,၀၀၀)ကြိမ်ထိ တိုးတက်ခဲ့သည် (ပုံ-၈)။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် ဆန်းသစ်သော e-Government အတွက်ခိုင်မာသည့် အခြေခံအုတ်မြစ်ကို Internet အခြေစိုက် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုစနစ်ကို တည်ထောင်ခြင်း၊ နေအိမ်၊ မြေ၊ ယာဉ်၊ အခွန်နှင့် အာမခံ အပါအဝင် အဓိက National database (၅)မျိုးကို ဆက်စပ်ပေးခြင်းဖြင့် ခိုင်မာသည့်အခြေခံကို ချမှတ်ခဲ့ သည်။ စာရွက်စာတမ်းများ အမြောက်အများမလိုအပ်ပဲ အစိုးရရုံးများသို့လည်း မကြာခဏ သွားရန်မလိုသော ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးစွမ်းနိုင်သောကြောင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု စနစ်သစ်သည် ပြည်သူများ၏ လူနေမှုဘဝနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်သွက်လက် ထိရောက်မှုကို တိုးတက်စေခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုအားလုံး၏ ၃၀ရာခိုင်နှုန်း ကို Online ဖြင့် ငါးနှစ်တာမျှ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်လျှင် စနစ်တစ်ခုလုံးအကောင်အထည်ဖော် ပြီးစီးသည့်အခါတွင် ကိုးရီးယားဝမ် ၁.၈ trillion (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၈ billion) ချွေတာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

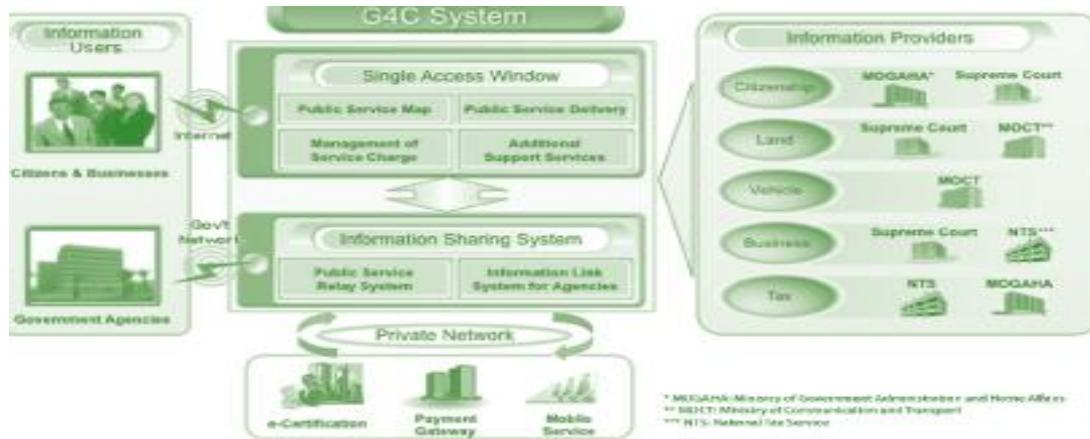
ပုံ(၈) ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် အစိုးရမှပြည်သူသို့ဦးတည်သော ဝန်ဆောင်မှုများအား အသုံးပြုမှု

ပုံ(၉)တွင် အစိုးရမှ နိုင်ငံသားသို့ဦးတည်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ပုံအား ပြသထားသည်။ စနစ်အား သုံးပိုင်း ပိုင်းနိုင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (၁) နိုင်ငံသားများသည် အစိုးရ၏သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို နေရာမရွေး အချိန်မရွေး Internet မှတစ်ဆင့် တစ်နေရာတည်းမှဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း
- (၂) ဌာနအသီးသီးအား သတင်းအချက်အလက်များကို ဝေမျှပေးနိုင်မည့် စနစ်တည်ဆောက်ခြင်း
- (၃) electronic စနစ်ဖြင့်ထောက်ခံချက်ပေးခြင်း၊ ငွေချေခြင်းနှင့် Mobileဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်း

ပုံ(၉) ကိုးရီးယားပြည်သူများအတွက် e-Government ၏တစ်နေရာတည်းအပြီးအစီး ဝန်ဆောင်မှု

ကမ္ဘောဒီးယားတွင်လည်း အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပေါင်းစပ် ထားသည့်စနစ်တစ်ခု ကို တည်ထောင်ပြီးဖြစ်သည်။

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး သတင်းအချက်အလက်စနစ် လုပ်ငန်းရပ်

အဆိုပါလုပ်ငန်းရပ်ကို ကမ္ဘောဒီးယားတော်ဝင်အစိုးရမှ ကမ္ဘောဒီးယားပြည်သူများအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာမိတ်ဆက်ရန်နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို အရှိန် အဟုန်မြှင့်တင်ရန် ဦးဆောင်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် မျှော်မှန်းဖော်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၂၀၀၀-ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် အမျိုးသား သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အား ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ချက်ချင်း တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး သတင်းအချက်အလက်စနစ်လုပ်ငန်းရပ်တွင် အဓိက လုပ်ဆောင်ချက် လေးမျိုးရှိသည်။

- (၁) Electronic အတည်ပြုစနစ် - ဝန်ကြီးဌာနများမှ စာရွက်စာတမ်း၊ e-mail တို့ကို လွယ်လင့်တကူဖလှယ်ခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်းများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကြေငြာချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်
- (၂) အိမ်ခြံမြေမှတ်ပုံတင်ခြင်း - အိမ်ခြံမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ ပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲပြောင်းခြင်း၊ အကောက်အခွန်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြေခံအချက်အလက်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ခြင်း၊
- (၃) နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်း - နေထိုင်သူ၊ မိသားစုဦးရေအပြောင်းအလဲ၊ ပညာရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားမှု အနေအထား၊ ပေးဆောင်ရန် သို့မဟုတ် ပေးဆောင်ပြီး အခွန်ငွေနှင့် သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ခြင်း၊
- (၄) ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း - ယာဉ်နှင့်ယာဉ်ပိုင်ရှင်များ၊ ယာဉ်မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းစဉ်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲပြောင်းခြင်း၊ စစ်ဆေးမှုသတင်းအချက်အလက်၊ ပေးဆောင်ရန် သို့မဟုတ် ပေးဆောင်ပြီး အခွန်နှင့် အခြားအချက်အလက်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း ၊ မျက်ခြည်မပြတ် စောင့်ကြပ်ကြည့်ခြင်း၊

အထက်ပါ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်လေးမျိုးအတွက် လိုအပ်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံကို ဝန်ကြီးဌာန(၂၇)ခု၊ နိုင်ငံတော်ရုံးနှင့် Phnom Penh စည်ပင်သာယာအဖွဲ့တို့အတွက် တည်ဆောက်ထားသည့် ဒေသတွင်းကွန်ယက်(LAN)တစ်ခုနှင့် ကွန်ရက်ကျယ် (WAN)ကို အခြေပြုထားပါသည်။

ဤလုပ်ငန်း၏ မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စာရွက်စာတမ်းအတည်ပြုမှုစနစ်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို Digital စနစ်အသွင်ပြောင်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများအချင်းချင်း electronic နည်းဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ပိုမိုထိရောက် လျင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ရည်ရွယ်သည်။

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်လုပ်ငန်းသည် ယာဉ် ၊ အခြားပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် ဆက်နွှယ်နေသည့် ရာဇဝတ်မှုများကို တားဆီးရန်ရည်ရွယ်သည်။ မော်တော်ယာဉ်များသည် ထပ်မံမှတ်ပုံတင်ခွင့်မရသောကြောင့် ရာဇဝတ်မှုများစွာ လျော့ပါးခဲ့သည်။ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်အတွက် ကြာသည့်အချိန်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်များလည်း သက်သာစေခဲ့သည်။ ဤစနစ်အား အကောင်အထည် မဖော်မီတွင် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်စရိတ်မှာ တရားဝင်ပေးရသည့် ကျသင့်ငွေအပြင် ကမ္ဘောဒီးယားငွေ ၂၀,၀၀၀ မှ ၅၀,၀၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅ ဒေါ်လာမှ ၁၂.၅ဒေါ်လာ) အထိ ကျသင့်ခဲ့သည်။ ဤစနစ်အား အကောင်အထည်ဖော်ပြီးသည့်နောက် ထိုအပိုကြေးများ ပေးဆောင်ရန်မလိုတော့ပေ။

၂၀၀၄ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလတွင် စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံရှိ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေး သတင်းအချက်အလက်စနစ်လုပ်ငန်းရပ်မှာ ရှေ့ပြေးကနဦးစမ်းသပ် လုပ်ဆောင်ခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ အခြားမြို့ကြီးများနှင့်မြို့နယ်များတွင်အလားတူ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေး သတင်းအချက်အလက်စနစ်အား နောက်ဆက်တွဲ စီမံကိန်းဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ပေါင်းစပ်ထားသောအခွန်စနစ်

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် တစ်ခုတည်းအဖြစ်သို့ ပေါင်းစည်းထားသည့် online စနစ်သည် Home Tax Service အဖြစ်အသုံးပြုရေးအတွက် ရည်ရွယ်ခဲ့ပြီး ၎င်းသည် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် အခွန်ဆောင်သူများအား အခွန်ရုံးများသို့ သွားရန်မလိုဘဲ အားလုံးသော အခွန်ဆောင်ရသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေပါသည်။ ယခင်က အမျိုးသားအခွန်ဝန်ဆောင်မှု(NTS)သည် စာတိုက်မှတစ်ဆင့် အခွန်ဆောင် ရမည့်သူများကို အသိပေးပြီး အခွန်ဆောင်သူများသည် NTS သို့ လူကိုယ်တိုင် သွားရောက်လျှောက်ထားကြရပါသည်။ ယခုအခါ ဘဏ်သို့ လူကိုယ်တိုင် သွားရောက်၍လည်းကောင်း၊ Internet ဘဏ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုမှ တစ်ဆင့် အမျိုးသား အခွန်ဆောင်နည်းများကို အသုံးပြု၍ လည်းကောင်း အခွန်ဆောင်နိုင်ကြပြီ ဖြစ်သည်။

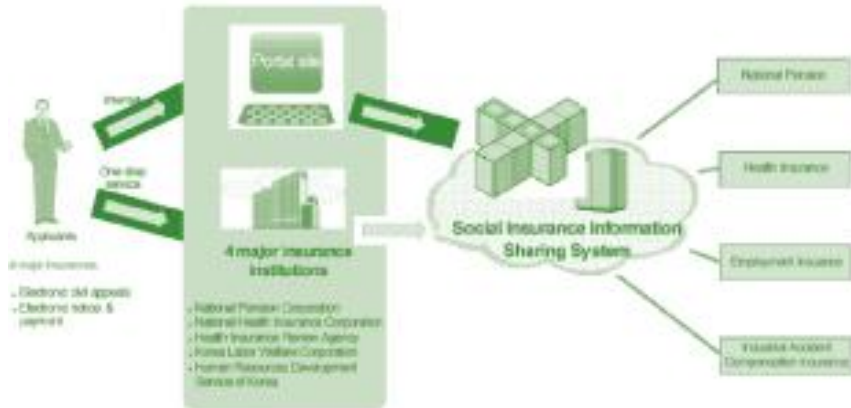
ပေါင်းစပ်ထားသော အခွန်စနစ်၏ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အခွန်ငွေတိုးတက်ရရှိစေရန်၊ အကျင့်ပျက်မှုများ အားတားဆီးရန်၊အခွန်ဆောင်သူများမှ မိမိတို့သဘောအလျောက် အခွန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်လာစေရန်၊ တိုးတက်သည့် အခွန်ဆိုင်ရာပြည့်သူ့ရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု တည်ဆောက်ရန်နှင့် လျှင်မြန်တိကျသည့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင် မှုများ ပေးနိုင်ရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ Online ပေါ်အခွန်ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ဝင်ငွေခွန်၊ ကုမ္ပဏီခွန်၊ တန်ဖိုးခွန်၊ အိမ်ခြံမြေခွန် စသည်တို့ပါဝင်သည်။ ၁၉၉၉-ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀-ခုနှစ်အတွင်းပေးရန်ငြင်းဆိုသော အခွန်နှင့် တန်ဖိုး ခွန်တို့သာပါဝင်သော ရွှေ့ပြေးစီမံကိန်းအနေဖြင့် Electronic နည်းဖြင့် တရားဝင်တောင်းခံသော အခွန်ဝင်ငွေ စနစ်ကို NTS Seoul Office ၏ အခွန်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၁-ခုနှစ်တွင် ယမကာခွန် နှင့် အထူးယစ်မျိုးခွန်များကိုပါ တိုးချဲ့ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ လူ ၂.၅ သန်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ အခွန်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း လူ ၂.၁ သန်း၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ တန်ဖိုးခွန်များ ပေးဆောင်မှုကို လည်းကောင်း၊ electronic နည်းဖြင့် တရားဝင်တောင်းခံနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အာမခံစာရွက်စာတမ်းများ လွှဲပြောင်း ရောင်းဝယ်ခွန်နှင့် တံဆိပ်ခေါင်း အခွန်များကိုလည်း နောင်တွင်တိုးချဲ့၍ တောင်းခံနိုင်ခဲ့ပါသည်။ electronic နည်းဖြင့် အခွန်ပေးဆောင်မှုစနစ်သည် အခွန်များအား မဆိုင်းမတွပေးဆောင်နိုင်ရန်နှင့် ၎င်းအား electronic စနစ်ဖြင့် အသိပေးခြင်း (သို့မဟုတ်) အစီရင်ခံခြင်းအား ဆောင်ရွက်နိုင်စေခဲ့ပါသည်။ လူတိုင်းနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ တို့သည် Online ပေါ်မှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်များ၊ အခွန်ဆောင်မှုများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းခေတ္တရပ်ဆိုင်းမှုနှင့် ပိတ်ထားခြင်းများအား ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

မလိုအပ်သော အချက်အလက်များကို ပယ်ခြင်းနှင့် အခွန်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများအား သွက်လက်လျှင်မြန်လာစေခြင်းဖြင့် ပေါင်းစပ်အခွန်စနစ်သည် လုပ်ငန်းသွက်လက်ထက်မြက်မှုနှင့် ကုန်ကျငွေ လျှော့ပါးမှုများကို တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ဥပမာ - စာတိုက်မှတစ်ဆင့် ပေးပို့ရသော အခွန်ဆောင်ရန် အကြောင်းကြားလွှာရေးသားခြင်းအား ပယ်ဖျက်၍ ထိုသို့ပေးပို့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်နေသော နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ ခြင်းများအား ဤနည်းဖြင့် ပေးပို့မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် နှစ်စဉ်ကျသင့်နိုင်သည့်ငွေ ကိုးရီးယားဝမ် ၁၄၆ billion (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၄၆ သန်း)မျှ သက်သာနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ အခွန်ဆောင်သူများမှလည်း အခွန်ရုံးများသို့သွားလာခြင်းကြောင့် အသုံးစရိတ်နှင့် လမ်းစရိတ်နှစ်စဉ် ကိုးရီးယားဝမ် ၃၀၀ billion (အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း၃၀၀) အထိသက်သာစေပြီး အမျိုးသားအခွန်စနစ်မှလည်း စာရွက်စာတမ်းကင်းမဲ့သည့် အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်ကြောင့် နှစ်စဉ်ကိုးရီးယားဝမ် ၁၂၀ billion (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂၀သန်း)မျှ သက်သာနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ပေါင်းစပ်အာမခံစနစ်

၂၀၀၁-ခုနှစ်တွင် e-Government ၏ အဓိကမဏ္ဍိုင်တစ်ခုအဖြစ် အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ထားသည့် သတင်းအချက်အလက်စနစ်တည်ဆောက်ရေးအတွက် ISP ကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ယခင်က အဓိကအာမခံ ဈေးကွက်လေးခုကို ကိုင်တွယ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်၊ ပန်းတိုင်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစားများစွာ တူညီကြသော်လည်း သီးခြားသတင်းအချက်အလက်စနစ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်နေခဲ့ကြသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်ထားသည့်စနစ်ဖြင့် အဓိကအာမခံဈေးကွက် လေးခုတွင် သတင်း အချက်အလက်ရင်းမြစ်များဖြစ်သော အမျိုးသားအငြိမ်းစား၊ ကျန်းမာရေးအာမခံ၊ လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်ဒဏ်ရာ လျော်ကြေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အာမခံ စသည်များကို ယခုအခါ လွယ်လင့်တကူမျှဝေနိုင်ပြီး အစီရင်ခံခြင်းနှင့် သဘောတူညီသတ်မှတ်ချက် ပြောင်းလဲခြင်းများစသော ဘုံလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း ကိုင်တွယ်ဆောင် ရွက်နိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။

ပုံ (၁၀) ပေါင်းစည်းထားသော database များအရ အခြေခံသည့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ လူမှုရေး အာမခံသတင်း Web portal ဝန်ဆောင်မှု

ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းတိုင်းသည် ကိုယ်ပိုင် homepage များအား အာမခံထားသူများနှင့် ကုမ္ပဏီကြီးများ (သို့မဟုတ်) NTS ရုံးတို့မှ ကောက်ယူထားသော သတင်းအချက်အလက်တို့ဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသလို MOGAHA သည် အားလုံးသောကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းများဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် မျှဝေမှုများအား ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်း(၂၀)ကျော်သည် (စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ဆေးရုံများနှင့် မြို့တော်နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းရုံးများမှအပ) ယင်းစနစ်မှတစ်ဆင့် အချင်းချင်းအပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ထားကြပါသည်။ ကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းတိုင်း၏ homepage သည် online ဗဟိုသတင်းဌာနကဲ့သို့ ဌာန၏ဝန်ဆောင်မှုများဖြစ်သော စုံစမ်းမှုများ၊ တရားဝင်တောင်းဆိုခြင်းများ၊ ကြော်ငြာများနှင့် အာမခံအတွက်ငွေပေးခြင်းများအား ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အာမခံကိုယ်စားလှယ်လုပ်ငန်းများအကြား ပေါင်းစပ်စနစ်မှတစ်ဆင့် သတင်းမျှဝေခြင်းဖြင့် လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများအရေအတွက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်အချိန်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များသိသာစွာ လျော့ချစေခဲ့ပြီး နှစ်စဉ်ကိုရီးယားဝမ် ၅၄၂.၃ billion (USD 542.3 Million) သက်သာစေခြင်းကဲ့သို့ အကျိုးရလဒ်ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဤစနစ်သည် လက်ရှိအာမခံဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် မဆောင်ရွက်နိုင်သော နိုင်ငံသားများသက်သေခံခြင်းတွင် လွယ်ကူစေရန် ပြုလုပ်နိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်း (အမျိုးသားသက်သေခံကဒ်)ဆိုင်ရာ အသုံးပြုခြင်းများ

နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်းအား computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက်များပြုစုခြင်းသည် e-Government ၏အဓိကလုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း မှတ်ပုံတင်အချက်အလက်များ တည်ထောင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားတစ်ဦးခြင်းဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဆက်နွှယ်သော မှတ်တမ်းများအား တစ်ခုတည်းသို့ ပေါင်းစည်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆယ်စုနှစ် ၂ စုမှ စတင်ခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သောကာလ ၂ နှစ် (၁၉၈၉-၁၉၉၀)တွင် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ ခရိုင်ရုံးပေါင်း (၃၆၇၈) တို့တွင် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများသည် ၅.၇ million လယ်ကျာစာအုပ်များသို့ Dataများအား လက်ဖြင့်ရေးသွင်းခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ကဒ်ထုတ်ပေးရေး ဗဟိုဌာနကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး အဓိကအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကွန်ရက်တွင် နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်စနစ်အား အသုံးပြုခြင်းဝန်ဆောင်မှုဖြင့် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်စနစ်အား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခဲ့ခြင်းနှင့် အများသုံးနိုင်ရန် ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

များစွာသောလုပ်ငန်းများအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်သည့်အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအားလုံးသည် နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ရေးစနစ်အား online ပေါ်မှရရှိစေနိုင်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကွန်ရက်စနစ်သည် ဖော်ပြပါ အဓိကဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ -

- အမျိုးသားနေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ရေးစီမံခန့်ခွဲမှု
- နေထိုင်သည့် အခွန်ကောက်ခံခြင်း
- မူလတန်းကျောင်းများ ဝင်ခွင့်ကြော်ငြာခြင်း၏အလိုအလျောက်ထုတ်လွှင့်ခြင်းနှင့်
- မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများ၏ စာရင်းထုတ်လွှင့်ခြင်း

အချင်းချင်းချိတ်ဆက်ထားခြင်းစနစ်ကြောင့် နိုင်ငံသားများရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများမှာ ခရိုင်တစ်ခုတွင် နေထိုင်သောမည်သူမဆို အခြားခရိုင်ရုံးများ၌ ထိုသူ၏ နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ဆိုင်ရာ တရားဝင်မိတ္တူတစ်ခုအတွက် လျှောက်ထားနိုင်ခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲသွားသောလိပ်စာအား အမျိုးသားပင်စင်မှတ်တမ်းများ၊ ကျန်းမာရေးအာမခံမှတ်တမ်းများ၊ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း မှတ်တမ်းများနှင့် ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်များသို့ အလိုအလျောက် ပြောင်းလဲပေးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ (၁၁) ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်

အိမ်ရာမြေ သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်

အိမ်ရာမြေနှင့်ဆက်နွှယ်နေသော အစိုးရ၏ဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင် လူနေမြေယာဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အိုးအိမ်စီမံကိန်းများနှင့် မြေယာအသုံးပြုရေးစီမံကိန်းများ၊ အိမ်ရာမြေအခွန်များကောက်ခံခြင်းနှင့် ဈေးကစားရန် ရည်ရွယ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုကာကွယ်ခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများသည် computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များ ပြုလုပ်မှုအားဖြင့် ဖြစ်စေနိုင်သော အရာအာလုံးနီးပါး ပါဝင်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော အိမ်ရာမြေ သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုကို လိုအပ်ပါသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အစောပိုင်းတွင် မြေများနှင့်သစ်တောမြေများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းစာရင်းချုပ်စာအုပ်များအား computer စနစ်များတွင် သိမ်းဆည်းထားခဲ့ရာ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း (၃၂) သန်းပမာဏရှိ မြေရာအချက်အလက်များပါဝင်သော Database ရလဒ်များကိုရရှိခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ဒေသတွင်းခရိုင်ရုံးများမှ ဗဟိုကွန်ရက်စနစ်သို့ အိမ်ရာမြေသတင်း အချက်အလက်တွင် ပြောင်းလဲမှုများကို လုပ်ဆောင်ရန် ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ယင်းလုပ်ငန်းသည် ၆နှစ်အတွင်း (၁၉၈၅-၉၀) မှတ်ပုံတင်ခြင်းများအတွက် လက်မှတ်များထုတ်ပေးခြင်းနှင့် စာရင်းချုပ်စာအုပ်များ၏ online ပေါ်တွင်လည်ပတ်ခြင်းကဲ့သို့သော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများသည် တိကျမှန်ကန်ပြီး မြန်ဆန်စွာတိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခြင်းအပါအဝင် online စနစ်များဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အိမ်ရာမြေ၊ စစ်မှန်သောအမည် မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ်သည် ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားနယ်နိမိတ်သတင်းအချက်အလက်ဗဟိုဌာန တည်ထောင်ပြီးနောက်တွင် ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်ထဲကပင် အိမ်ရာမြေစနစ်သည် ကြီးမားသော ၂၁ခရိုင်အတွက် လိုရင်းအချက်များ ပြည့်စုံသော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်တစ်ခုအဖြစ်သို့ ပိုမို ခိုင်ခံ့စေခဲ့ပါသည်။ မြေနှင့် အိမ်ရာမြေစနစ် (သို့မဟုတ်) ဆက်နွှယ်ပတ်သက်သည့်စနစ်များအားဖြင့် အိမ်ရာမြေဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အား တစ်ဆက်တည်းကဲ့သို့ဖြစ်စေပါသည်။

မြေယာဆိုင်ရာ databaseနှင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအကြားတွင် online ဖြင့် အပြန်အလှန် ဆောင်ရွက်မှုများအားဖြည့်ဆည်းနိုင်ခဲ့ခြင်းသည် မြေယာနှင့်စပ်ဆိုင်သည့် အုပ်ချုပ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတစ်ခုအားရှေ့ဆောင်လမ်းပြခဲ့ပြီး အောက်ပါရလဒ်များကို ရရှိခဲ့သည်။

- ၁၀-ပိုင်းပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အပိုင်းသုံးပိုင်းဖြင့် ပိုမိုရိုးရှင်းကောင်းမွန်သော ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း စေခြင်း၊
- မြေယာနှင့်ပတ်သက်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လူအရင်းအမြစ်တွင်၁၅ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက် လာခြင်းကို တားဆီးခြင်း၊
- ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေးကို တိုးတက်စေခြင်း၊
- နိုင်ငံသားများအား မိမိတို့အိမ်ရှိ computer များမှတစ်ဆင့် မြေယာနှင့်သစ်တော စာရင်းချုပ်စာအုပ်များ ကိုဝင်ရောက် စစ်ဆေးကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း၊
- တောင်းဆိုမှုတစ်ခုအတွက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကြာမြင့်ချိန်ကို မိနစ်(၃၀)မှ(၅)မိနစ် သို့လျော့ချနိုင်ခြင်း ၊
- မြေယာနှင့် ဆက်နွှယ်ပတ်သက်သည့်ရောင်းဝယ်မှု၊ အိမ်ရာရောင်းဝယ်မှုများတွင် ပိုမို ပွင့်လင်းလာခြင်း၊

ပုံ-၁၂ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ အိမ်ရာမြေစီမံခန့်ခွဲရေး စနစ်သရုပ်ဖော်ပုံ

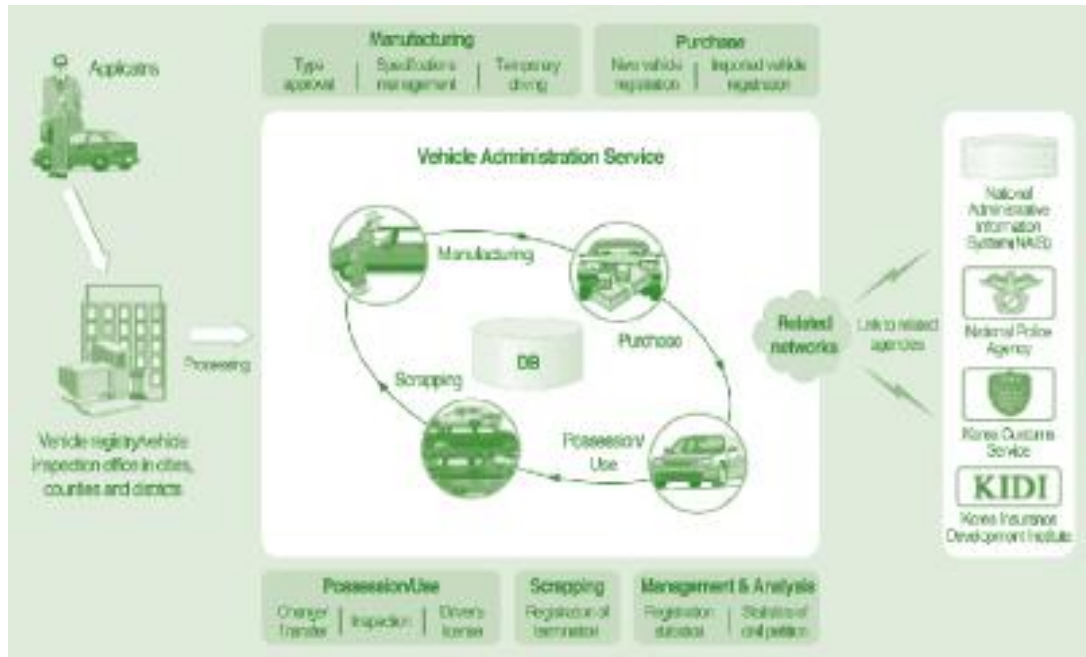
မော်တော်ယာဉ်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် မော်တော်ကားအရေအတွက် (၁၀)သန်းကျော်လာခဲ့သည့်အခါ အဆမတန် များပြားလာသည့် မော်တော်ယာဉ်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်သော တောင်းဆိုမှုများတွင် ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်စေသော သတင်းအချက်အလက် စနစ်တစ်ခု လိုအပ်လာပြီဟု သိမြင်ခဲ့ကြပါသည်။

သို့ရာတွင်လက်ရှိမော်တော်ယာဉ်ဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်အား တဖြည်းဖြည်းနှင့်အမှန်တကယ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန် (၁၀)နှစ်တာအချိန်ယူခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၉၁-ခုနှစ်တွင် ဦးတည်ချက်မှာ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများဖြစ်ခဲ့သော်လည်း မော်တော်ယာဉ် ဆိုင်ရာအသေးစိတ် သတ်မှတ်ချက်များ၊ ယာယီမောင်းနှင်ခွင့်၊ ယာဉ်မောင်းလိုက်စင်စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ပို့ဆောင်ရေးစသည့် ပေးထားသောဝန်ဆောင်မှုများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုဆောင်ရွက်ပေးရန် အလေးထားမှုမရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ယာဉ်/ကားနှင့်ပတ်သက်သည့် အထွေထွေဝန်ဆောင်မှုများ၏ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းသည် တိုးတက်မှုနည်းပါးခဲ့သည်။ ၁၉၉၈-ခုနှစ် တွင် ပိုမိုပြည့်စုံသည့် မော်တော်ယာဉ် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် ဆောင်ရွက်ရသည့် လုပ်ငန်းများမှာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းမှသည် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် မှန်ကန်စိတ်ချရခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်ဆောင်ခြင်းတို့ အထိပါဝင်ပါသည်။ ၁၉၉၉-ခုတွင် နှစ်ဘီးတပ်ယာဉ်နှင့် စက်ပစ္စည်းများအားတည်ဆောက်ခြင်းတို့အား စနစ်တွင် ပါဝင်ပေါင်းထည့်ခဲ့ပြီး (၂)နှစ်အကြာတွင် ဤစနစ်ကို အမျိုးမျိုးသော အဖွဲ့အစည်းတို့မှ ယာဉ်/ကားနှင့်သက်ဆိုင် သည့် သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းရန်၊ မျှဝေရန် ခွင့်ပြုပေးထားသောအများသုံးအဆင့် တစ်ခုဖြစ်စေရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ပေါင်းစပ်လိုက်သည့်စနစ်၏ရလဒ်ကြောင့် ကိုးရီးယားဝမ်ငွေ ၈.၂ billion (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈.၂ သန်း) ချွေတာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယာဉ်တစ်စီးကို မှတ်ပုံတင်လျှင် ယခင်က တစ်နာရီကြာမြင့်ခဲ့ရာမှ ယခုအခါ မိနစ်(၂၀) မျှသာကြာမြင့်စေခြင်းဖြင့် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံသားများကိုလည်း အချိန်ကုန်သက်သာစေခဲ့ပါသည်။

ပုံ-၁၃ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ဝန်ဆောင်မှု အယူအဆ

စဉ်းစားရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ ဤအခန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် နိုင်ငံသားအတွက် အစိုးရမှဝန်ဆောင်မှုများအရ နိုင်ငံသားများရှုထောင့်မှ မိမိနိုင်ငံတွင် မည်သည်ကို ဦးစားပေးသင့်ပါသနည်း။ ရှင်းပြပါ။
- ၂။ ပေါင်းစပ်အခွန်စနစ်တစ်ခုဖြင့် အခွန်ဝင်ငွေကို မည်သို့တိုးတက်စေနိုင်ပါသနည်း။ မိမိတိုင်းပြည်တွင် ထိုစနစ်မျိုး တည်ထောင်ရန်အတွက် မည်သည်ကို လိုအပ်ပါသနည်း။
- ၃။ ဤအခန်းတွင်အစိုးရမှ နိုင်ငံသားများအတွက် အခြေခံနိုင်ငံသားဝန်ဆောင်မှု (၅) မျိုးကို ဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ G2C စနစ်တစ်ခု၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပါဝင်နိုင်မည့် နိုင်ငံသားများအတွက်ပေးသည့် အခြားသော ဝန်ဆောင်မှုများကိုဖော်ပြနိုင်ပါသလား။

မိမိကိုယ်ကိုဆန်းစစ်ပါ

အောက်ပါစနစ်တစ်ခုစီအတွက် လုပ်ငန်းစီးဆင်းမှုကို ရှင်းပြပါ။

- (က) ပေါင်းစပ်အခွန်စနစ်
- (ခ) ပေါင်းစပ်အာမခံစနစ်
- (ဂ) နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်း
- (ဃ) ယာဉ်/ကားမှတ်ပုံတင်ခြင်း
- (င) အိမ်ရာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်

၃.၂ အစိုးရမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့ (G2B): စီးပွားရေးဝန်ဆောင်မှုများ ပြောင်းလဲစေရန် ပြုလုပ်ခြင်း ပေါင်းစပ် electronic ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးစနစ်

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံသည် ၁၉၉၄-ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစိုးရကုန်စည် ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသည် (ဥပမာ-ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနီးစပ်မှု အလေးထား ထိတွေ့ဆက်ဆံရသောကြောင့် စာရိတ္တပျက်ပြားခြင်းနှင့် လူဖြင့်လုပ်ဆောင်ရန် မလိုအပ်သော လုပ်ငန်းနည်းလမ်းတို့ကြောင့် စွမ်းဆောင်ရည်မရှိခြင်းကဲ့သို့) လူအားဖြင့် ကုန်စည် ဝယ်ယူရေးစနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြဿနာများစွာကို ဖယ်ရှားနိုင်ရန် မီးမောင်းထိုးပြသနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီပေးပို့ခြင်း၊ တိကျသည့် ကုန်စည်ဝယ်ယူဝန်ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်အပေါ် အခြေခံသောသင့်တင့်သည့် ဈေးနှုန်းနှင့် အရည်အသွေးရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းရယူနိုင်ခြင်း၊ ပါဝင်ပတ်သက် သူများအားလုံးအတွက် ပွင့်လင်းပြီး ထိရောက်သော ကုန်စည်ဝယ်ယူ ဝန်ဆောင်ရေးဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်ကို တည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကိုဆောင်ရွက်စေနိုင်မည့် Electronic ပုံစံဖြင့် ရယူအသုံးပြုနိုင်သော တိုးတက်သည့် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေး စနစ်တစ်ရပ်အား တည်ဆောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါသည်။

ပုံ (၁၄) Single-window government procurement စနစ်

ကျင့်သုံးလိုက်သည့် Electronic ပုံစံဖြင့်စနစ်ကို KONEPS (ကိုးရီးယားပြည်သူ့ကုန်စည် ဝယ်ယူရေးဝန်ဆောင်မှုအား electronic စနစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်သည့် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးစနစ်) ဟုခေါ်တွင်ပါသည်။ ၎င်းသည် လေလံဆွဲခြင်း၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ ငွေပေးချေခြင်းနှင့် ကုန်ပစ္စည်းပေးပို့ခြင်းများ အပါအဝင် ပြည်သူ့ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးကို လျှင်မြန်လွယ်ကူစွာဖြင့်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် computer များချိတ်ဆက်အသုံးပြုထားသောစနစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဝယ်ယူရန်တောင်းဆိုမှုကို လက်ခံရရှိခြင်းနှင့် လေလံဆွဲခြင်းများကို လူသိရှင်ကြား ကြေငြာခြင်း၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်းရရှိသူများနှင့် စာချုပ်အနေအထားအပါအဝင် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို online ပေါ်တွင်ပေးထားခြင်းဖြင့် တရားမျှတမှုနှင့် ရောင်းဝယ်မှုအားလုံးအား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆောင်ရွက်မှုကိုရရှိစေနိုင်ပါသည်။ ၎င်း electronic စနစ်ဖြင့် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးစနစ်သည် ကိုးရီးယားတွင် ပထမဆုံးသော online စနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းနှင့်ကျောင်း(၇၇၀)ခု၊ အများဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း(၃၅၀၀၀)နှင့် ကုမ္ပဏီ (၁၆၀၀၀၀)ခု တို့မှ ဤစနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ Andhra Pradesh ပြည်နယ်တို့၏ electronic ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးစနစ်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ Andhra Pradesh ပြည်နယ်၏ electronic ကုန်စည် ဝယ်ယူရေးစနစ်

electronic ရောင်းဝယ်မှုစနစ်ကို ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာဥပဒေကို ပြုခြင်းဖြင့် အသိအမှတ်ပြုသည်နှင့်အတူ Andhra Pradesh ပြည်နယ်အစိုးရ (GoAP)သည် electronic နည်းဖြင့် အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်စွာအုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်းစသည့် ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရန် electronic နည်းဖြင့် ကုန်စည် ဝယ်ယူရေးသည် အရေးကြီးကြောင်း သိမြင်လာခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၂-ခုနှစ်တွင် (GoAP) မှ electronic နည်းဖြင့် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အသုံးချမှုများ တိုးတက် စေရန် နိုင်ငံတွင်းရှိ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများနှင့် အစုစပ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- တစ်နေရာတည်းတွင် ကုန်စည် ဝယ်ယူရေးအတွက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး တည်ဆောက်ရန်
- ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးအတွက်ရောင်းဝယ်ခြင်းတွင် အချိန်နှင့် ငွေချွေတာ နိုင်ရန်
- အစိုးရ ကုန်စည်ဝယ်ယူရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို စံသတ်မှတ်ရန်
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက်တူညီသော အခွင့်အရေးများ ပေးရန်
- ထင်သာမြင်သာရှိမှုကို မြှင့်တင်ရန်
- အကျင့်ပျက်ခြစားနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ လျှော့ချရန်

၂၀၀၃-ခုနှစ်စမ်းသပ် အကောင်အထည်ဖော်မှုမှ စတင်၍ Internet သို့ဝင်ရောက်နိုင်သော website ဖြစ်သည့် e-procurement.gov.in သည် ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းနှင့် စည်ပင်သာယာအဖွဲ့များအပါအဝင် GoAPဌာန အားလုံးအတွက် electronic စနစ်ဖြင့်ကုန်စည် ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာလမ်းကြောင်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အခြားသော အစိုးရဌာနများ အတွက်လည်းဤဝန်ဆောင်မှုအားရရှိနိုင်ပါသည်။

electronic ဖြင့် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ portal သည် ဝယ်ယူမှုများနှင့် ပေးသွင်းသူများအား တင်ဒါသွင်းခြင်း၊ ပစ္စည်းအမျိုးအမည်စာရင်း၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ ဝယ်ယူရန်အမှာစာနှင့် ကုန်ပို့စာရင်းစသည် တို့ကိုelectronic နည်းမှ တစ်ဆင့် ချိတ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ လေလံဆွဲရာလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ဝယ်ယူမှုများအား အထောက်အကူဖြစ်နိုင်စေရန် တင်ဒါစီမံခန့်ခွဲရေး software တစ်ခုလည်း portal တွင်ပါရှိသည်။ ကုန်ပစ္စည်း ပေးသွင်းသူအနေဖြင့်လည်း တင်ဒါစာရွက်စာတမ်းများကို ရယူနိုင်ပြီး လေလံပစ်သည့် အနေအထားကိုလည်း စောင့်ကြည့်နိုင်သည်။ ၂၀၀၃-ဇန်နဝါရီလတွင် Andhra Pradesh ပြည်နယ် အစိုးရမှအိန္ဒိယသုံး ရူပီးငွေ ၁၀,၀၀၀,၀၀၀ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ၂၃၆,၅၀၀)နှင့်အထက် တန်ဖိုးအဖြစ်ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးအဖွဲ့မှ သတ်မှတ် သော engineer ဆိုင်ရာလုပ်ငန်း၊ ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဝယ်ယူရေးအတွက် မည်သည့် တင်ဒါမဆိုကို အဆိုပါ electronic ကုန်စည်ဝယ်ယူရေး portal မှတစ်ဆင့်သာလျှင် ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးများတွင် ဆေးဝါးပေးသွင်းခြင်း ၊ ယာဉ်/ကားနှင့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ် လုံးအပ်နှံခြင်း contract များလည်းပါဝင်ပါသည်။ ဤစနစ်အား ကနဦးတွင် (၈)ဌာနမှသာစတင်အသုံးပြုခဲ့ပြီး ရောင်းဝယ်မှု (၅၆၄) ခု တို့ကို ၂၀၀၃-ခုနှစ်တွင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကာ ၂၀၀၆- ခုနှစ်တွင် ဤစနစ်သည် အဖွဲ့အစည်း(၇၇)ခုမှ ရောင်းဝယ်မှု(၉၉၈၁)ခုကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်အထိ တိုးတက်ခဲ့သည်။ ကြာမြင့်ချိန်ကို ရက်(၉၀)မှသည် (၁၃၅)ရက်ထိရှိခဲ့ရာမှ (၃၅)မှသည် (၄၂)ရက်အထိသို့လျှော့ချနိုင်ခဲ့သည်။

ဤစနစ်အား တည်ဆောက်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရမည့် အခက်အခဲများမှာ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သည့် စီးပွားရေးပုံစံတစ်ခုကို ပုံစံပြုရေးဆွဲရခြင်း၊ ဌာနအတွင်း အချင်းချင်းပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို တိုးတက်စေခြင်း၊ သက်ဆိုင်သူများအား ဝန်ဆောင်မှုများကို လက်ခံရန်နှင့် အသုံးပြုစေရန်ယုံကြည်စွာ လက်ခံ ရယူရခြင်းနှင့် စနစ်လုံခြုံရေးအားသေချာစေခြင်း တို့ပါဝင်ကြပါသည်။

အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာအသုံးပြုရေးများစနစ်

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် electronic စနစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်သည့် အကောက်ခွန်စနစ်(e-customs system) တစ်ခုကို မတည်ထောင်မီ ကုန်တင်သွင်းသူ၊ တင်ပို့သူများသည် အကောက်ခွန်ရုံးများနှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသို့ လူကိုယ်တိုင်သွား ရောက်ကြပြီးမိမိတို့၏ ကုန်ပစ္စည်းများ ကိစ္စရှင်းလင်းခြင်း

အကောက်ခွန်ဆောင်ခြင်း၊ အခွန်ပြန်အမ်းငွေများရရန်အတွက် လျှောက်လွှာတင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ လေဆိပ်နှင့် သင်္ဘောဆိပ်များတွင် တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ခြင်းများသည် ဝန်ဆောင်မှုရယူသူတစ်ဦး၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များအတွက် ကျေနပ်စေရန် ကောင်းမွန်လုံလောက်မှုရှိစေသော်လည်း စနစ်မကျ ခြင်းများကြောင့် အဆင်မပြေမှုများစွာလည်းရှိနေပါသည်။

e - customs system တစ်ခုကို တည်ဆောက်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ (၁) အကောက်ခွန်အုပ်ချုပ်ရေးကို ထိရောက်သွက်လက်စေမည့် သတင်းအချက်အလက် စနစ်တည်ဆောက်ရန်၊ (၂) တရားမဝင် တင်သွင်းတင်ပို့ခြင်းအားရပ်တန့်နိုင်စေရန်၊ (၃) ကုန်တင်သွင်းခြင်း၊ ကုန်တင်ပို့ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် သိုလှောင်သယ်ပို့ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေရန် (၄) ဝန်ဆောင်မှုအရည်အသွေး တိုးတက်စေရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကိုးရီးယားနိုင်ငံ၏ e-customs system သည် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ် ရောင်းဝယ်မှုများအတွက် တစ်နေရာတည်းတွင် အပြီးအစီးဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်သည့် စနစ်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည့် ကုန်သွင်း/ပို့ အစီရင်ခံခြင်းများ၊ ဆိပ်ကမ်းဝင်ရောက်မှုနှင့်ကုန်စီမံခန့်ခွဲရေး အချက်အလက်များကို computer ဖြင့်သာလုပ်ဆောင်ကြသည့်အတွက်ကြောင့် ပြည်တွင်းကုန် သွင်း/ပို့ ကုမ္ပဏီ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည်။ e-customs system ဖြင့် ယခုအခါ ပို့ကုန်အကောက်ခွန် တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် (၂)မိနစ်မျှသာ ကြာမြင့်ပြီး၊ သွင်းကုန်အကောက်ခွန် တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် (၁.၅)နာရီမျှသာ ကြာမြင့်စေခဲ့ပါသည်။ (၁၆၉) နိုင်ငံပါဝင်သောကမ္ဘာ့ အကောက်ခွန်အဖွဲ့အစည်းတွင် အမြန်ဆုံးသော အကောက်ခွန်တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူနိုင်သော စနစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ယခင်က (၂)ရက်ကြာမြင့်အောင်ဆောင်ရွက်ရသည့် ရှုပ်ထွေးနက်နဲသော သွင်းကုန်တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်း လုပ်ငန်းများကို ယခုအခါ (၂.၅)နာရီအတွင်း အပြီးအစီးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း UNCTAD မှ သတ်မှတ်ထားသော ကြာမြင့်ချိန်ထက် (၄)နာရီ ပိုမိုမြန်ဆန်သည်။

ဤစနစ်ကို အသုံးပြုမှုကြောင့် နှစ်စဉ် ကိုးရီးယားဝမ်းငွေ ၂.၅ trillion (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂.၅ billion) မျှ သက်သာစေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ဖန်ဤစနစ်အား အချိန်နှင့်ကုန်ကျငွေများ လျော့ကျစေနိုင်ခြင်းကဲ့သို့သော တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်မှုဖြင့် ကိုးရီးယားဝမ်း (၇၀၉) bnillion ၊ ဆက်နွယ်နေသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လွယ်လင့်တကူဖြစ်စေခြင်း ၊ အသုံးပြုမှု စွမ်းဆောင်ရည်ပိုကောင်းလာခြင်းစသော ဆက်နွယ်နေသည့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အကျိုးသက်ရောက်မှုကြောင့် အခြားကုန်ထုတ်လုပ်မှု (၂၃၇၀) billion နှင့် အခြားလုပ်ငန်းများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုကြောင့် (၇၉၈) billion သက်သာစေခဲ့ပြီး စုစုပေါင်းအနေဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်အား နှစ်စဉ်ခန့်မှန်း ကိုးရီးယားဝမ်းငွေ(၃၈၇၈)bnillion အားလျော့ကျစေခြင်းဖြင့် ယုံကြည်စိတ်ချလာစေပါသည်။

ပုံ (၁၅) ကိုးရီးယားနိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်စနစ်

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်အား ပိုမိုကောင်းမွန်တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်း

၁၉၉၅-ခုနှစ်တွင် ဖိလစ်ပိုင်အကောက်ခွန်အဖွဲ့ (BOC) မှ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် UNCTAD တို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သွင်းကုန်တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်း၊ အခွန်ဆောင်ခြင်းနှင့် အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းများအတွက် ခွင့်ပြုမိန့်များပေးခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် online စနစ်တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။

UNCTAD မှ ကောင်းမွန်ပြည့်စုံအောင်ဆောင်ရွက်ထားသည့် ကျယ်ပြန့်စွာအသုံးပြုနေသော အဆင်သင့်သုံးနိုင်သည့် software တစ်ခုဖြစ်သော ASYCUDA (Automated System for Customs Data) အား အစိုးရအဖွဲ့မှ ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ဤစနစ်သည် အာဏာလွှဲအပ်ခြင်းခံရသည့် ကိုယ်စားလှယ်ဘဏ်တစ်ခုသို့ သွင်းကုန်ထုတ်ကုန်ဆိုင်ရာ အခွန်နှင့် အခြားသော အခွန်များကို တိုက်ရိုက်ဆောင်နိုင်စေသော စာရွက်စာတမ်း ကင်းမဲ့လုနီးပါး ဖြစ်စေသည့်စနစ်ဖြစ်ပါသည်။ ပေးဆောင်ထားသည့်အခွန်ကို အကောက်ခွန်အဖွဲ့၏ database တွင် ရှိသည့် ပေးဆောင်ရမည့် ငွေပမာဏနှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ကာ ကိုက်ညီခဲ့လျှင် ခွင့်ပြုမိန့်ကို ထုတ်ပေးသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာတရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ရယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား သွက်လက်လျှင်မြန်စေပြီး (BOC) ၏ ကုန်သွယ်ရေးအား အထောက်အကူပြုမည်ဟူသော ရည်မှန်းချက်နှင့် လည်းကိုက်ညီစေခဲ့ပါသည်။

ပေးပို့သည့်ကုန်များ၏ ပျက်စီးနိုင်ခြေကိုလည်း ဆန်းစစ်ပေးပါသည်။ ပြင်ပ database သို့ ရုပ်ပုံ၊ barcodes နှင့် online အကိုးအကားများကို အသုံးပြု၍ အားလုံးသော အသုံးပြုရန်နှင့် သိုလှောင်သိမ်းဆည်းထားရန် နေရာများအရ ကုန်ပစ္စည်းများအား အနည်းဆုံး - အလယ်အလတ်(သို့မဟုတ်) အများဆုံးသောပျက်စီးနိုင်ခြေ အနေအထားများအားခွဲခြားသတ်မှတ်ပေးနိုင်ပြီး ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်လိုအပ်သော စာရွက်စာတမ်းများစစ်ဆေးခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းများအား စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ရန်အဆင့်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ဆိပ်ကမ်းရှိ ကုန်များအား ပေးပို့မှုကို online ခွင့်ပြုမှုစနစ်မှ ဆောင်ရွက်ပြီး ထိုစနစ်မှ ဆိပ်ကမ်းနှင့် ကီလိုမီတာ အတော်ဝေးဝေးရှိ ကုန်းတွင်းကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့စခန်းသို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ရန် အများသုံးတယ်လီဖုန်းကို အသုံးပြုသည်။

ဤစနစ်အား ASYCUDAWorld (electronic အကောက်ခွန်) လုပ်ငန်းစီမံကိန်း၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် မြှင့်တင်လိုက်ပြီဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် hardware နှင့် ကွန်ရက်ဖွဲ့စည်းပုံ စသည်တို့အပါအဝင် စနစ်၏အဓိကအပိုင်းနှင့် အထောက်အကူပိုင်းများဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းများအား တိုးတက်မှုများဖြင့် ဖြည့်ဆည်းထားသည်။ အထူးသဖြင့် ASYCUDA World မှ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အောက်ပါဖြည့်ဆည်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်-

- သွင်းကုန် ကြေညာချက်များအားတင်ပြလက်ခံခြင်းကို online ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း
- သွင်းကုန် ကြေညာချက် အခြေအနေများအပေါ် အလိုအလျှောက်အကြံပြုခြင်း
- ထပ်တိုးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အစုဝင်များအား အသုံးပြုခြင်း
- လေကြောင်းနှင့်ရေကြောင်းမှ deconsolidators များအပါအဝင် online ရှင်းတင်ပြလက်ခံခြင်းများ
- ခရီးဆောင်အိတ်သယ်ယူမှုစနစ်အပါအဝင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်းမရှိသော အရေးမကြီးသည့် ကုန်လှောင်မှုနှင့် ထပ်ဆင့်ကုန်ပို့ခြင်းစသည့် အခြားကုန်တင်သွင်းမှု အမျိုးအစားများကို အလိုအလျှောက် ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ကုန်ကြမ်းများလွတ်လပ်စွာပို့ဆောင်ခြင်းအတွက် အလိုအလျှောက်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း
- အာမခံကိုဗဟိုမှ စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
- BOC ၏ website မှတစ်ဆင့် ထုတ်ပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မူဝါဒ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် အခြားသတင်းအချက်အလက်များ စသောရင်းမြစ်များကို online မှရယူခြင်း

၂၀၀၄-ခုနှစ်အောက်တိုဘာလတွင် (BOC)မှ ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်သော တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်များရယူရေး စနစ်သစ်တစ်ခုအားအသုံးပြုသည့် GXS ROSETTA NET e-customs solution အား အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ကုန်ပို့စာရွက်စာတမ်းအတွက် အလိုအလျောက် ဆောင်ရွက်နိုင်သောစနစ်အသစ်သည် အဆင့်မြင့်နည်းပညာလုပ်ငန်း ထုတ်လုပ်ခြင်းများဖြင့် electronic ဖြင့်အကောက်ခွန် ကြေညာခြင်း မှတ်တမ်းများကို လုံခြုံစိတ်ချစွာ ပေးပို့စေနိုင်ပါသည်။ ဤစနစ်သစ်သည် ပိုမိုလုံခြုံပြီး အလိုအလျောက် လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် ရောင်းဝယ်မှုများကို နိုင်ငံခြားကုန်ပို့သူများနှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ electronic ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း၏ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှုန်းကို တိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါ သည်။

စဉ်းစားရန်မေးခွန်းများ

electronic အကောက်ခွန်စနစ်တစ်ခုကို ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းတွင် မည်သို့သော ကိစ္စရပ်များနှင့် အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်သနည်း။ မည်ကဲ့သို့ ဖြေရှင်းနိုင်မည်နည်း။

electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု (e-commerce) အသုံးချမှုများ

Internet နှင့် အခြား computer ကွန်ရက်များတွင် ရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်း၊ ဈေးကွက်တင်ခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဝန်ဆောင်မှု (သို့မဟုတ်) ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း စသည်တို့အား e-commerce ဟု မူလက ရည်ညွှန်းခေါ်ဆိုပါသည်။ သို့ရာတွင် e-commerce တွင် အခြား သောရွှေထောင့်များစွာရှိပါသေးသည်။ e-commerce တွင် အစိုးရ၏ကဏ္ဍမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအသိုက်အဝန်းများအား တန်ဖိုးအရှိဆုံး သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူနိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းအား ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ခြင်း ၊ ပစ္စည်းရောင်းချခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုရောင်းချမှုတို့တွင် အချိန်မီအသုံးချနိုင်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ e-commerce အား သမားရိုးကျ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၏ အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများပေါ်တွင် electronic ကွန်ရက်များဖြင့် လွယ်ကူစွာအပြောင်းအလဲ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့်ကမ်းလှမ်းချက်များကို ထပ်ဆောင်း၍ တည်ဆောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘောင် ၂။ e-commerce နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေရေးရာများ

Electronic အသုံးပြုဝန်းကျင်အပေါ်တွင် ယုံကြည်မှုများတိုးလာစေရန် e-commerce ၌ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဥပဒေပြုရေး လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ OECD မှ အောက်ပါအချက်များကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ အခွန်အတုတ် စည်းကြပ်ခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်လွှပ်လပ်ခွင့်၊ ဝယ်ယူနှင့်ပတ်သက်သည့် အရေးကိစ္စများ၊ လျှို့ဝှက်စာများ၊ စစ်မှန်ကြောင်း အာမခံခြင်း၊ အသိမှတ်ပြုခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်အား ရရှိသုံးစွဲနိုင်မှုနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် သက်ရောက်မှုများတို့ဖြစ်သည်။

Electronic ကွန်ရက်များတွင် လုပ်ဆောင်နေကြသော ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအား အခွန်စည်းကြပ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စများကို မဆိုင်းမတွဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ လေယာဉ် လက်မှတ်များအား online ဝယ်ယူခြင်း၊ အကြွေးနှင့် ကြိုပေးကတ်များအား Internet ဖြင့်သုံးခြင်း (သို့မဟုတ်) အစုစပ်ငွေများဆိုင်ရာ online စီးပွားရေး၊ အာမခံနှင့် ငွေစုဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်သည့်အခါတွင် အချက်အလက်လုံခြုံရေး ကိစ္စများအား electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် အရေးကြီးသည်များကို လျင်မြန်စွာ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက် နိုင်စွမ်းရှိရပါမည်။

နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေး ဥပဒေနယ်ပယ်တွင် ကုလသမဂ္ဂစနစ်၏ ဥပဒေပြုရေး၌ အဓိကကျ သည့် နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးဥပဒေဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂကော်မရှင် (UNCITRAL) မှ electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တစ်ပြေးညီသောဥပဒေကို ပြုစုပေးခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ (UNCITRAL) ၏ နမူနာစံဥပဒေ (၁၉၉၆) ၊ electronic လက်မှတ်ထိုးခြင်းအတွက် (UNCITRAL) ၏ နမူနာစံဥပဒေ (၂၀၀၁) နှင့် နိုင်ငံတကာစာချုပ်များ၌ electronic ဆက်သွယ်ရေးကျင့်သုံးခြင်း အပေါ်ကုလသမဂ္ဂသဘောတူညီမှု (၂၀၀၅) စသည်တို့ကို UNCITRAL မှ ပြုစုဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါစာသားများအား ဥပဒေဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာရှိသူများ၏ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပြီး စံနမူနာများကဲ့သို့အများမှခံယူ၍ နယ်ခြားဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်မှုများဆိုင်ရာတွင် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်း တိုးတက်လာစေခြင်းကြောင့် electronic ဖြင့် အသုံးပြုဝန်းကျင်တွင် ယုံကြည်စိတ်ချမှု တိုးများလာစေပါသည်။ အဆိုပါစာသားများအား electronic ဆက်သွယ်ရေး၏ ကွဲပြားခြားနားမှု မရှိစေခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်းပုံစံနှင့် electronic ပုံစံအကြား လုပ်ငန်းသဘောတူညီခြင်းနှင့် နည်းပညာပိုင်း ဆိုင်ရာဘက်လိုက်မှုမရှိခြင်း စသည့်အချက်များအပေါ် အခြေခံထားသည်။ ထို့အပြင် အခြားသော (UNCITRAL) စာသားများသည် သဘောတူညီမှုပြုလုပ်ရေး၊ ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကဲ့သို့သော နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးဥပဒေနယ်ပယ်တွင်လည်းကောင်း၊ ထိုနယ်ပယ်များတွင် electronic အသုံးပြုခြင်းအား ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ဥပဒေဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းတစ်ခုတွင်ရှိသော အခြေအနေများသည်လည်းကောင်းပါဝင်ပါသည်။

electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၏ ထင်ရှားသော လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အချင်းချင်း ရောင်းဝယ်မှုများကို ထူထောင်ခြင်းသည် အသေးစားနှင့် အလတ်စားလုပ်ငန်းများကို တိုးတက်စေပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ငန်းငယ်များအတွက် e-commerce အားတိုးတက်စေရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြစ်သည့် အလွန်အလွန်လှိုင်းနှုန်းမြင့်အားအသုံးပြုသည့် ကြိုးမဲ့ဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်များ တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့် လက်ရှိအခြေခံအဆောက်အအုံများဖြစ်သည့် Mobile ကွန်ရက်များ၊ ဂြိုဟ်တုနှင့် အသံလွှင့်ကွန်ရက်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း တို့လိုအပ်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အချင်းချင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် အစိုးရမှ electronic ဖြင့် ငွေပေးချေခြင်း၊ သိုလှောင်သယ်ပို့ခြင်း၊ လုံခြုံရေး၊ ကမ္ဘာ့ electronic ကုန်သွယ်ရေးကွန်ရက်များနှင့် ဥပဒေရေးရာကိစ္စများကို တည်ဆောက်ပေးရန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး (B2B e-commerce) တိုးတက်စေခြင်း

B2B e-commerce သည် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများအားလုံးကို computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်အား ပြုလုပ်ထားရှိခြင်းမှတစ်ဆင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှုန်းနှင့် ပွင့်လင်းမှုတို့ကို ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေနိုင်ပြီး c-commerce (collaborative commerce) ကိုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့အားပေးသည့် တစ်ခုတည်းသော တန်ဖိုးဆက်နွယ်မှုတွင် ရှိနေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွင်း သတင်းအချက်အလက်များ ဝေမျှခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကိုလည်း တိုးတက်စေနိုင်ပါသည်။ c-commerce သည် ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ ၎င်း၏စနစ်များကို Internet ဖြင့် ၎င်း၏ပစ္စည်းပေးသွင်းသူများနှင့် စပ်တူလုပ်သူများ၏ စနစ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်သော စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်မှု ပုံစံတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

အရေအတွက်တိုးပွားလာသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု application များ ဖြစ်သော ကုန်ကြမ်းထုတ်လုပ်သည်မှစတင်၍ ကုန်ချောထုတ်လုပ်သောအဆင့်ထိ ပါဝင်သော စီးပွားရေးကုမ္ပဏီမှ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့်နယ်နိမိတ်များကို ကျော်လွန်စေသော လုပ်ငန်းဆက်နွယ်မှုတစ်ခုရှိ အလိုအလျောက် လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ၎င်းအားအထောက်အကူပြုနေပါသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် c-commerce ကို ပံ့ပိုးနိုင်သည့်စနစ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကို ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းနိုင်သော ဆောင်ရွက်ပုံအဆင့်ဆင့်များတို့ကို ပိုမိုပြည့်စုံအောင် လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ လက်ရှိအဖွဲ့အစည်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် ပိတ်ဆီးပြီးပွင့်လင်းမှုမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် အစိုးရမှ သတင်းအချက်အလက် မျှဝေရေးကိုတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ B2B e-commerce နှင့် သတင်းအချက်အလက်ဝေမျှမှုများကို ချောမွေ့လွယ်ကူစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းသော တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်ခြင်းများအား ပိုမိုပြည့်စုံအောင်လုပ်ဆောင်ပေးရန်နှင့် ရောင်းဝယ်မှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတည်ပြုပေးခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များလုံခြုံရေးအား အာမခံခြင်းဖြစ်စေသော အချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်မှု စည်းကမ်းစနစ်တို့အား စံသတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း (B2B) ကွန်ရက်အား ချဲ့ထွင်ခြင်း

အစိုးရအနေဖြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ဝန်ဆောင်မှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုအား ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် e-business များကို တိုးမြှင့်ပေးရပါမည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် အဓိကလုပ်ငန်းကြီး (၆)ခု ဖြစ်သည့် electronic ၊ မော်တော်ကားထုတ်လုပ်ရေး၊ သင်္ဘောတည်ဆောက်ရေး၊ သံမဏိ၊ စက်ယန္တရားများ ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတို့၏စုစုပေါင်း ရောင်းဝယ်မှုများ၌ e-commerce အချိုးအား (၃၀ ရာခိုင်နှုန်း) ရှိလာစေရန်နှင့် ကျန်လုပ်ငန်းများတွင် (၂၅ရာခိုင်နှုန်း) တိုးတက်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။

စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်း၏ electronic ကက်တလောက်ပြုခြင်း စသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အခြေခံအောက်အဖွဲ့ တည်ဆောက်မှုကို အစိုးရမှ ပံ့ပိုးမှုပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၅-ခုနှစ်တွင် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း (၅၀) ကျော်မှ ၎င်းတို့၏ B2B ကွန်ရက်ကို တည်ဆောက်ပြီးဖြစ်ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး (B2B e-commerce) ကို မြှင့်တင်ရန် သို့လျှောင့်သယ်ပို့မှုနှင့် ငွေပေးချေသည့် စနစ်များ တိုးတက်စေခြင်း

သို့လျှောင့်သယ်ပို့မှုစနစ်မှ သက်ဆိုင်ရာစနစ်များသို့ ချိတ်ဆက်ထားခြင်း (ဥပမာ- ဘဏ္ဍာရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်) သည် B2B e-commerce မြှင့်တင်ရန် အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် သို့လျှောင့်သယ်ပို့မှုစနစ်တစ်ခုကိုမဆို တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုရှိသည့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစနစ်တစ်ခုနှင့် ပထဝီသတင်းအချက်အလက်စနစ်တို့အပေါ် အခြေခံ၍တည်ဆောက်ထားပြီး ကြိုးမဲ့ဆက်သွယ်ရေးကွန်ရက်များမှတစ်ဆင့် ချိတ်ဆက်နိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ယုံကြည်လုံခြုံစိတ်ချရသော e-commerce ဝန်းကျင်ဖြစ်လာစေရန်အတွက် electronic နည်းဖြင့် ငွေပေးချေခြင်း (e-payment) နှင့် ပတ်သက်၍ဥပဒေများ နှင့် စည်းကမ်းအမိန့်များကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ e-payment အတွက်အခြေခံအဆောက်အအုံကို ချဲ့ထွင်ရန်မဖြစ်မနေလိုအပ်ပြီး လူတစ်ဦးချင်း အမည်နာမပေါ်ထုတ်သည့်စနစ်နှင့် လုံခြုံရေးစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ခုကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုကာ electronic ဖြင့် ပေးပို့သော ငွေကြေး၏ လုံခြုံစိတ်ချရမှုအားသေချာစွာဆောင်ရွက်ရပါမည်။

နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ electronic ကုန်သွယ်ရေး(e-trade) အတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံတစ်ရပ် တည်ဆောက်ခြင်း

နိုင်ငံခြား electronic ဈေးကွက်များအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်များသည် နိုင်ငံတကာ electronic ကုန်သွယ်ရေး(e-trade)ကို တိုးတက်အောင်လုပ်ဆောင်ရာတွင် အသုံးဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက် တွင် စာရွက်စာတမ်း၊ ပစ္စည်းအမျိုးအမည်စာရင်းများနှင့် ကုန်ပစ္စည်း၏ စံချိန်စံညွှန်း စသည်တို့ပါဝင်ရပါမည်။ တစ်ဖန်အစိုးရများမှလည်း နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးမှ ပေါ်ထွက်လာနိုင်သည့် ပဋိပက္ခများကိုကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင် မည့် အထူးဝန်ဆောင်မှုများအား ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။

e-trade သည် Internet နှင့်ကိုက်ညီသည့် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးကို အလိုအလျောက်ဖြစ်စေမည့် ပေါင်းစပ်စနစ်တစ်ခုကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် စက္ကန့်နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေး ဖြစ်ပေါ်နိုင်စေမည့် ဝန်းကျင်အနေ အထားတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးရပါမည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် electronic အချက်အလက် အပေးအယူစနစ် (EDI)များကို အစိုးရမှ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းရှင်များအားလုံးထံ ဖြန့်ဝေထားပေးပြီး နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးကို အလိုအလျောက်ဖြစ်စေခြင်းအားအဟန့်အတား ဖြစ်စေသည့်အရာများကို ဖယ်ရှားပေးခဲ့ပါသည်။ ညှိနှိုင်းခြင်း၊ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း၊ ငွေပေးချေခြင်းနှင့် သို့လျှော့သယ်ပို့ခြင်းများအပါအဝင် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေးနှင့် ပတ်သက်သောလုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ e-trade ကွန်ရက်စီမံကိန်း တစ်ခုအားရေးဆွဲနေပါသည်။ ကွန်ရက်ကို အခြားသောအရာနှင့် ဥရောပနိုင်ငံများတို့၏ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေး အလိုအလျောက် ဆောင်ရွက်မှုစနစ်နှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းဖြင့် ကိုးရီးယားအစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်သူများ အားလုံးအတွက် e-trade ဝန်းကျင်တစ်ခု တည်ဆောက်ရန် မျှော်လင့်ထားပါသည်။

SME ၏ computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက်များပြုလုပ်ခြင်းအားတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ကိုးရီးယားအစိုးရသည် နိုင်ငံတွင်းရှိကုမ္ပဏီများအားလုံးကို Internet နှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း၊ နိုင်ငံတွင်း ရှိ e-business အခြေခံများကို ချဲ့ထွင်ခြင်းစသည်များကို ဦးစားပေးတစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဤရည်ရွယ်ချက် ဖြင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ SME များကို Internet ရယူအသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် application ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများမှ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော စုပေါင်းဝန်ဆောင်မှုများမှတစ်ဆင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာကို အသုံးပြုနိုင်စေ ရန် အစိုးရမှကူညီပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ပြီးပြည့်စုံသော e-business အထောက်အကူစနစ်ကို စီစဉ်လျှက်ရှိသလို ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းစုဝေးတည်ရှိရာ နေရာများတွင် ဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်းပေးရန် လိုအပ်သည်များအား ပြင်ဆင် လျက်ရှိပါသည်။

ကိုးရီးယားနိုင်ငံ၏ SME (၃၀၀၀၀)အား ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းအားပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်နှင့် သတင်း အချက်အလက် ရယူနိုင်ရေးတွင်ကုန်ကျစရိတ်လျော့ချနိုင်စေရန် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတင်းဖြန့်ချိမှု စနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်လျက်ရှိပါသည်။ စက်ယန္တရားနှင့် electronic ကဲ့သို့သော အဓိကကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများ တွင် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းသတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ database များနှင့် ပေါင်းစပ်ရှာဖွေမှုစနစ်များကို ပိုမိုပြည့်စုံ အောင်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ အသိုက်အဝန်းပုံစံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း e-commerce အား အသေးစားအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် SME များကို အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ကောင်းမွန်စွာဆောင်ရွက် နိုင်သော စနစ်တစ်ခုတွင်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အားပေးလျက်ရှိပါသည်။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e - Commerce

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် e-commerceဖြင့် ပမာဏမှာ ကိုးရီးယားဝမ် (၄၁၃.၅၈၄) trillion ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၀၅-ခုနှစ် ၁၅.၄ရာခိုင်နှုန်း ပိုမိုတိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ရောင်းဝယ်မှုအမျိုးအစား ပြောင်းလဲမှု များများစားစားမရှိပဲ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း၏ အမျိုးအစားမှာကျဆင်းခဲ့ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အစိုးရအကြား၏ အမျိုးအစားမှာ အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။

ကိုးရီးယား electronic ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးသိပ္ပံမှ ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် ကိုးရီးယားနိုင်ငံရှိကုမ္ပဏီ (၄၀၀၀)အပေါ် ကွင်းဆင်းကောက်ယူခဲ့သည့် ပြည်တွင်း e-business စစ်တမ်းအရ ၃၆.၇ရာခိုင်နှုန်းခန့်သော ကုမ္ပဏီများသည် လက်ရှိ electronic နည်းဖြင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေခြင်း (သို့မဟုတ်) လုပ်ငန်းတစ်ခု(သို့)တစ်ခုထက်ပိုသောကုန်သွယ်ရောင်းဝယ်ခြင်းဆိုင်ရာအတွက်လုပ်ငန်းစဉ်များအား computer များ(သို့မဟုတ်)ကွန်ရက်များမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်နေကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ အမျိုးသားစာရင်းအင်းဌာန၏ အချက်အလက်များအရ ၂၀၀၆ခုနှစ်အတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ဆက်ဆံမှုပမာဏသည် ရောင်းဝယ်မှု အားလုံး၏ ၈၈.၅ရာခိုင်နှုန်း ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြား ရောင်းဝယ်မှုများတွင် ဝယ်ယူမှုဦးဆောင်သည့် ရောင်းဝယ်မှုများမှာ (၇၁.၉ရာခိုင်နှုန်း)နှင့် ရောင်းသူမှဦးဆောင်သော ရောင်းဝယ်မှုများ မှာ(၂၃.၅ရာခိုင်နှုန်း)ဖြစ်ကြကာ ၎င်းသည်ဈေးကွက်အများစုတွင် ဝယ်ယူမှုမှ ဦးဆောင်နေကြောင်း တွေ့ရှိနိုင် သည်။ ပွဲစားများမှ ဦးဆောင်သော e-ကူးသန်းရောင်းဝယ် ဆက်ဆံမှုများ၏ပမာဏမှာရောင်းဝယ်မှုအားလုံး၏ (၄.၅ရာခိုင်နှုန်း)ရှိပြီး ယမန်နှစ်ကထက် အနည်းငယ်တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၆-ခုနှစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရဆက်ဆံသည့်ဈေးကွက်တွင် ၂၀၀၂-၂၀၀၅ ခုနှစ်များ အကြား၌ အမျိုးအစားပမာဏများခဲ့သော ဆောက်လုပ်ရေး constructလုပ်ငန်းများသည် ကုန်ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများရယူမှုတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ပထမဦးဆုံးကျဆင်းခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းနှင့်အစိုးရ ဆက်ဆံသည့်ဈေးကွက်တွင် ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာဌာနများတို့ပါဝင်သည့် ဆက်ဆံမှုများ၌ ကိုးရီးယားဝမ်ငွေ (၃၄.၄၃၆) trillion တန်ဖိုးရှိခဲ့ပါသည်။

online ဈေးဆိုင်များအရေအတွက်မှာလည်း ၂၀၀၅ - ခုနှစ်ထက် (၄၅၃၁)ဆိုင်အထိ ၄ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့အနက်မှ (၄၂၈၉)ဆိုင် (သို့မဟုတ်) ၉၄.၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် အထူးသီးသန့်ဆိုင်များ ဖြစ်ပြီး ၅.၃ရာခိုင်နှုန်းသည် အထွေထွေဆိုင်များဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ရောင်းဝယ်မှုပမာဏအရ အထွေထွေ ဆိုင်များမှ ကိုးရီးယားဝမ်ငွေ (၉.၅၇၀၇)trillion (သို့မဟုတ်) ၇၁.၁ရာခိုင်နှုန်းတန်ဖိုးရှိ ရောင်းဝယ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ်ထက် ပိုမိုတိုးတက်လာခြင်းဖြစ်ကာ (၂၈.၉ရာခိုင်နှုန်း)မျှသာလျှင် သီးသန့်ဆိုင်များမှ ရောင်းချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုအမျိုးအစားဖြင့် သရုပ်ခွဲကြည့်လျှင် online ဆိုင်များမှာ ၄၈.၇ ရာခိုင်နှုန်း (၂၂၀၈)ဆိုင်ဖြစ်ပြီး online ရော offlineပါအလုပ်လုပ်သည့် ဆိုင်များမှာ ၅၁.၃ရာခိုင်နှုန်း (၂၃၂၃)ဆိုင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံရှိ e-Commerce ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြနိုင်ပါသည်-

ထိုင်းနိုင်ငံရှိ e-Commerce

e - Commerce သည်ထိုင်းနိုင်ငံ၏ သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာမူဝါဒ ၂၀၀၁-၂၀၁၀ (IT 2010) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အဓိကပန်းတိုင်များတွင်ပါဝင်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထိုင်းလုပ်ငန်းရှင်များ အထူးသဖြင့် SME တို့၏ ယှဉ်ပြိုင်လုပ်ကိုင်နိုင်မှုကို အရည်အသွေးခိုင်မာလာစေရန်ဖြစ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ e-commerce ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် IT ၂၀၁၀ ၏မဟာဗျူဟာ (၈)ရပ်မှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်သည်။

နဝမနှင့်ဒသမမြောက်အမျိုးသား စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းများအားပေါင်းစပ်ကာ e-commerce အား အဓိကအမျိုးသားကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမဟာဗျူဟာအဖြစ် ကြေညာရန်အပါအဝင် တက်ကြွသော နိုင်ငံခြားရေး မဟာဗျူဟာတစ်ခုဖြင့်တည်ငြိမ်စွာဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။

- အထူးသဖြင့် SME လုပ်ငန်းရှင်များအကြား e-commerce နှင့် ပတ်သက်သောဗဟုသုတများရှိ လာစေရေးဖန်တီးဆောင်ရွက်ရန်။
- e-commerce အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် ဥပဒေဆိုင်ရာဝန်းကျင်များဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- ယုံကြည်စိတ်ချ၍လုံခြုံသောစနစ်များကို မြှင့်တင်ပေးရန် နှင့် အားပေးထောက်ပံ့ရန်။
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် သုံးစွဲသူများအတွက် စီမံကိန်းဆွဲခြင်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု များအားချောမွေ့လွယ်ကူစေရန် databaseတစ်ခုနှင့် dataကွန်ရက်တစ်ခုတို့အား တည်ထောင်ရေး အတွက်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း အပါအဝင် စီမံခန့်ခွဲမှုမဟာဗျူဟာများကို စူးစိုက်လုပ်ဆောင်ရန်။
- e-commerce application များအသုံးပြုခြင်းအတွက် SME ကို ပံ့ပိုးရန်နှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးတွင် ၎င်းတို့၏ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်းများပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်။
- လက်ရှိဈေးကွက်လုပ်ငန်းအင်အားစုတွင် ပညာရေးကဏ္ဍနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု ပိုမိုပြည့်စုံရေးအတွက် လူအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်ရန်။
- နိုင်ငံတွင်းရှိ အဓိကထုတ်ကုန်များ၊ ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်းအပါအဝင် e-commerce application များကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများရော သုံးစွဲသူများပါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်အသုံးပြုလုပ် ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိစေရန်အတွက် လုံလောက်ပြီး သင့်လျော်သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ၎င်း၏ကဏ္ဍများကို ဆောင်ရွက်ပေးရန်။

e-commerce ကြီးထွားလာရေးအား ပိုမိုအားထုတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အားပေးရန် ထိုင်း အစိုးရမှ ခက်ခဲမှုများကိုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းတစ်ရပ် မှာ e-commerce ဆောင်ရွက်သူများကို ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမှတ်ပုံတင်ရယူရန်အတွက် လိုအပ်သော ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးမှတ်ပုံတင်ဥပဒေဖြစ်ပါသည်။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် ယုံကြည်မှု အမှတ်တံဆိပ်(trust mark) ခေါ်ခွင့်ပြုမှု electronic တံဆိပ်ကို အသုံးပြုလျက် e-commerce website များအတွက် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်၍ အသုံးပြုသူများ ယုံကြည်မှုရှိစေရန် တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် e-commerce အဆင်မပြေမှု ဖြေရှင်းရေးဌာနကို တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဘဏ်နှင့် ထုတ်လုပ်သူ များ အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများမှ online ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၀၄-ခုနှစ်တွင် ထိုင်းကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၌ e-commerce လုပ်ငန်းရှင် (၁၈၆၀) ဦးခန့်မှ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသည့် website ပေါင်း (၂၅၀၀) ကျော်ကို မှတ်ပုံတင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ ၏ e-commerce တွင် ကြီးမားသောရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုအများစုမှာ electronic ဖြင့် B2B ၏ ရောင်းဝယ်ခြင်းများဖြစ်ပါသည်။ အဓိကကျသော online လေလံတင်ခြင်း/ ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများတွင် Pantavanij([https://www. Pantavanij.com](https://www.Pantavanij.com))လည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါ သည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် Pantavanij ၏ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုသည် ထိုင်းဘတ်ငွေ (၄၇.၉)billion တန်ဖိုးရှိပြီး online ဝယ်ယူခြင်း၌ ဘတ်ငွေ (၃၅.၂ billion) နှင့် online လေလံတင်ခြင်းတွင် ဘတ်ငွေ (၁၂.၇) billion မျှ ရှိခဲ့ပါသည်။

online ရောင်းဝယ်မှုမှာ ၂၀၀၃-ခုနှစ်တွင် ဘတ်ငွေ (၆၃) billion မှ ၂၀၀၅-ခုနှစ်တွင် ဘတ်ငွေ (၁၀၀) billion အထိ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ e-ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းကို ပိုမိုခိုင်မာတောင့်တင်းစေရန် SME များ အတွင်း e-commerce အားတိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် နိုင်ငံသားများအား B2C ရောင်းဝယ်ခြင်းများတွင် ပါဝင်လာစေရန် အားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရန်

- ၁။ မိမိနိုင်ငံရှိ SME ကဏ္ဍကိုဖော်ပြ၍ e-commerce မှ မည်သို့အထောက်အကူ ပြုနိုင်သည်ကို ရှင်းပြပါ။
- ၂။ မိမိနိုင်ငံမှ အထိရောက်ဆုံးသော e-commerce application များအားဖော်ပြပြီး ၎င်းတို့အနက် တစ်ခု (သို့) နှစ်ခုတို့၏ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ နိုင်ငံစီးပွားရေးကို အကျိုးသက်ရောက်ပုံ တို့ကိုဖော်ပြပါ။

မိမိကိုယ်ကို ဆန်းစစ်ပါ

- ၁။ အများဆုံးအသုံးပြုသော G2B (အစိုးရနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း) ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကို ဖော်ပြပါ။
- ၂။ အဘယ်ကြောင့် e-procurement system (electronicနည်းလမ်းဖြင့် ကုန်စည်ဝယ်ယူရေးစနစ်) တစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန် အရေးကြီးပါသနည်း။
- ၃။ e-procurement system ၊ e-customs system နှင့် e-commerce system တို့ကိုတည်ဆောက်ရန် အစိတ်အပိုင်းများစွာ နှင့် စနစ်ခွဲများစွာ လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကိုဖော်ပြပါ။
- ၄။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအချင်းချင်း (B2B)၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့်အစိုးရ (B2G) ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ပြည်သူ (B2C) နှင့် ပြည်သူအချင်းချင်း (C2C) ဆက်ဆံမှုတို့ကို အကျဉ်းအားဖြင့်ရှင်းပြ၍ တစ်ခုချင်း၏ သဘော သဘာဝအရ စီးပွားရေးရောင်းဝယ်ခြင်းပုံစံအမျိုးအစားများကို ဖော်ပြပါ။
- ၅။ e-commerce ဖြင့် မည်သို့သော ထုတ်ကုန်များနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ပါသနည်း။

၃.၃ အစိုးရအချင်းချင်း (G2G): အစိုးရလုပ်ငန်းများ၏ဆောင်ရွက်ခြင်းနည်းလမ်း ဆန်းသစ်ရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း ပေါင်းစပ်ဘဏ္ဍာရေးစနစ်

၁၉၈၀-ခုနှစ်များအစောပိုင်းတွင် ငွေကြေးဈေးကွက်ဆိုင်ရာ၏ ကန့်သတ်ချက်များ မှလွတ်လပ်မှုရှိလာခြင်း၊ ကမ္ဘာနှင့်အဝှန်း ကျယ်ပြန့်စေခြင်း စသောရလဒ်အဖြစ် နိုင်ငံတွင်းငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား ယှဉ်ပြိုင်မှုများတွင်ခိုင်မာလာစေခြင်းနှင့် မြတ်စွန်းနိုင်စွမ်းတို့တွင်ဆိုးဝါးခြင်းဖြစ်လာစေခဲ့ပါသည်။ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် တိုးတက်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန် ရောင်းဝယ်မှုလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကို ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိရန် ပြန်လည်တည်ဆောက်နိုင်သည်။ သုံးစွဲသူများတိုးတက်စေရန်အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အရည်အသွေးရှိသည့်ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်သောငွေကြေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်ကွန်ရက်တစ်ခု လိုအပ်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၀ နှစ်လယ်ပိုင်းမှ ၁၉၈၅-ခုနှစ်တိုင်အောင် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ဘဏ်များသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း Unitများတွင် computerများ စတင်သုံးစွဲခဲ့ပြီး ဌာနချုပ်များနှင့် ဌာနခွဲများအားအချင်းချင်းချိတ်ဆက်ပေးသည့် ကွန်ရက်ကိုလည်း တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၀ နှစ်များ အစောပိုင်းတွင် အမျိုးသားအခြေခံ သတင်းအချက်အလက် စနစ်စီမံကိန်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ဘဏ်များအကြား ငွေကြေးဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို စတင်သုံးစွဲခဲ့ပြီး သုံးစွဲသူများအား ဘဏ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ငွေကြေးရောင်းဝယ်မှုကို လုပ်ဆောင်နိုင်စေခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ - ၉၆ ခုနှစ်များအတွင်း အဆိုပါဘဏ်များအကြားငွေကြေးဆိုင်ရာသတင်းနှင့် အချက်အလက်စနစ်ကိုပိုကောင်းအောင် မြှင့်တင်ခဲ့ပြီး လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကုမ္ပဏီများ၊ အာမခံကုမ္ပဏီများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များစသည့်ဘဏ်မဟုတ်သောငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်းအချင်းချင်းချိတ်ဆက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၄-ခုနှစ်တွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်တိုင်ရာရောက် ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုတို့ကို တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဘဏ်မဟုတ်သော ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ သတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဘဏ်များ၊ လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာကုမ္ပဏီ၊ အာမခံကုမ္ပဏီနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များအကြား အပါအဝင်ငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအားလုံး ချိတ်ဆက်ခြင်းအတွက် အုတ်မြစ်ချခဲ့ပါသည်။

အစိုးရငွေကြေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍတွင် အမျိုးမျိုးသောအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ အသီးသီး၌ သီးခြားတည်ရှိနေသည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်စနစ်များတို့ကို အချင်းချင်းချိတ်ဆက်ရန်လိုအပ်လာပါသည်။ ဤပေါင်းစပ်ထားသောငွေကြေးဆိုင်ရာစနစ်အား NAFIS ဟုခေါ်ဆိုပြီး ပုံ၁၆တွင် ပြသထားပါသည်။

ပုံ (၁၆) ကိုရီးယားအစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၏ ပြောင်းလဲမှုပုံစံ

ပုံတွင်ပြထားသည့်အတိုင်း NAFIS တွင် အပိုင်း (၁၀) ပိုင်းပါဝင်သည်။

- ရန်ပုံငွေကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် ရန်ပုံငွေချမှတ်မှုအပိုင်းများသည် အစိုးရ၏ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်အားလုံးကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။
- ငွေလက်ခံခြင်းနှင့် ငွေပေးချေခြင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးအပိုင်းသည် အခွန်နှင့်အခွန်မဟုတ်သောဝင်ငွေများကောက်ခံခြင်း နှင့် ပြည်သူအတွက်အသုံးစရိတ်ကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။
- အထွေထွေစာရင်းအပိုင်းသည် ရောင်းဝယ်ဖလှယ်ခြင်းဆိုင်ရာ အားလုံးသောစာရင်းအား မှတ်တမ်းပြုခြင်းများ၊ နှစ်ဆုံးစာရင်းပိတ်ခြင်းနှင့် အစိုးရတစ်ဖွဲ့ချင်း၏ ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီရင်ခံခြင်းကို ဆောင်ရွက်သည်။

- ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုအပိုင်းသည် ငွေကြေးကြိုတင်ခန့်မှန်းချက်များထုတ်ခြင်း၊ ငွေကြေးချမှတ်ပေးခြင်း၊ ဗဟိုဘဏ်မှအသုံးမပြုသေးသော ငွေကြေးလုပ်ငန်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်သည်။
- ပိုင်ဆိုင်မှုစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အကြွေးစီမံခန့်ခွဲရေးအစိတ်အပိုင်းတို့သည် ဥပမာ- မြေ၊ အဆောက်အအုံများ၊ လေယာဉ်များ၊ သင်္ဘောများနှင့် နိုင်ငံ၏အရှုံးပေါ်နိုင်ခြေစသည်တို့ကို အမျိုးသားဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုစီမံခန့်ခွဲရေးအားဆောင်ရွက်ပါသည်။
- တစ်ခုတည်းဖြစ်စေသော ဘဏ္ဍာရေးစာရင်းအချက်အလက်ပိုင်းတွင်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းအားလုံးထံမှ စိတ်ချခိုင်မာသောငွေကြေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံထားသော ဘဏ္ဍာရေးနှစ်စီရင်ခံစာများ ထုတ်လုပ်ထုတ်ပြန်ခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။
- ဘဏ္ဍာရေးသရုပ်ခွဲမှုအပိုင်းသည် ယေဘုယျစီးပွားရေးကြိုတင်ခန့်မှန်းခြင်း၊ ပုံစံတူစမ်းသပ်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးညွှန်းကိန်း သရုပ်ခွဲခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်မှုရလဒ် တိုင်းတာခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။
- NAFIS သည်အခြားသော အတွင်းအပြင်စနစ်များဖြင့်ချိတ်ဆက်၍ အမျိုးသားဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်မှုများအား အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းစေပြီးနှင့် အမျိုးမျိုးသော အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများတွင် သီးခြားလွှပ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နေသောဘဏ္ဍာရေးနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် စနစ်(၂၃)ခု နှင့် လည်းအချင်းချင်းချိတ်ဆက်ခြင်းအားဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

အမျိုးသားဘဏ္ဍာရေး သတင်းအချက်အလက်စနစ်တွင် အတွင်းနှင့် အထူးစာရင်းကိုင် အချက်အလက်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာများကို ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် လည်ပတ်နေသည့် သတင်းအချက်အလက် စနစ် (၄၀) ရှိသည်။ NAFIS မှ အားလုံးသောအစိုးရစာရင်းပိုင်းနှင့် မူဝါဒဆုံးဖြတ်ခြင်းများအားအထောက်အကူပြုသည့် ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေး သတင်းအချက်အလက်ကွန်ရက်သည်နေအိမ်ခန်းမှ သည်လုပ်ငန်းခွင်အထိ နေရာနှင့် အချိန်ကန့်သတ်ချက်ကို ဖယ်ရှားပေးပြီး တစ်နေ့လျှင်(၂၄)နာရီ၊ တစ်ပတ်လျှင် (၇)ရက်၊ တစ်နှစ်တွင် (၃၆၅) ရက်လုံး ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရောင်းဝယ် ပေါက်ကားမှုများပြုနိုင်စေခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသည် မျှဝေနိုင်သော ငွေကြေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် စနစ်တစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဒေသတွင်း ငွေကြေးဈေးကွက်များ ကြီးထွားလာစေရန်အတွက် အရှိန်အဟုန် မြင့်မားစေခဲ့ပါသည်။ ဤကွန်ရက်အား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံများ၏ အကောင်းဆုံးကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအား အဆင့်မီအသိအမှတ်ပြုခံနိုင်စွမ်းအား ဤအခြေခံအဆောက်အအုံမှတစ်ဆင့် ဖြစ်စေခြင်းကဲ့သို့သော ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံမှ ငွေကြေးဆိုင်ရာ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာနှင့်ယှဉ်ပြိုင်မှုအား အရည်အသွေးပိုမိုခိုင်မာစေရေးကို အကူအညီဖြစ်စေရန်မျှော်လင့်ထားပါသည်။

ဗဟို/ဒေသအစိုးရများအတွက် ပေါင်းစုရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်

အမျိုးသားဘဏ္ဍာရေးကို e-Government လမ်းပြမြေပုံစံကိန်းများမှ သီးခြားဖြစ်သော အမျိုးသားလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအဖြစ် လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့သော electronic ပုံစံဖြင့်ရန်ပုံငွေနှင့် စာရင်းကိုင်စနစ်အောက်တွင် ပေါင်းစပ်၍ စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဒေသတွင်းဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက် ပြုလုပ်ခြင်းများကို လေးပိုင်းခွဲ၍ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဇယား(၄) ဒေသအစိုးရဘဏ္ဍာရေးစနစ်အတွက် အဓိကလုပ်ငန်း(၄)ရပ်

အဆင့်	အဓိကရရှိလာနိုင်ခြင်းများ
လက်ရှိဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေပြနိုင်သော စာရင်းကိုင်/ရခြင်းပေးခြင်းတိုင်းအတွက် စာရင်း ၂ ခုတွင် မှတ်သွင်းသောနည်းလမ်း	♦ စာရင်းကိုင်ဘာသာရပ်များအားပုံစံရေးဆွဲခြင်း ♦ ရှင်းလင်းချက်များနှင့်ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံချက်များအားတစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်စေခြင်း ♦ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် e-ဂျာနယ် ♦ စာရင်းစစ်နှင့် စာရင်းကိုင်များကို အားဖြည့်ခြင်း
စီမံကိန်းဆိုင်ရာရန်ပုံငွေစနစ်ကိုစတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	♦ စီမံကိန်းဆိုင်ရာရန်ပုံငွေများကို တည်ထောင်ခြင်း ♦ ရန်ပုံငွေဆိုင်ရာပါဝင်ချက်များဖွဲ့စည်းပုံကို ပြန်လည်စီစဉ်ခြင်း ♦ စီမံကိန်းဆိုင်ရာရန်ပုံငွေစနစ် ဆောင်ရွက်မှုရလဒ်ကိုစီမံခန့်ခွဲခြင်း ♦ လုပ်ဆောင်ပုံအားဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်အား စီမံခန့်ခွဲခြင်း
ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုကို ခိုင်မာစေခြင်း	♦ ငွေကြေးပမာဏစီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် ထိရောက်သော ခွဲဝေချထားရေးအားပိုမိုကောင်းစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း ♦ electronicဖြင့် ငွေတောင်းခံလွှာ ပေးပို့ခြင်းနှင့် ငွေပေးဆောင်ခြင်း ♦ ကြေးမြီစီမံခန့်ခွဲမှုအားတိုးတက်စေခြင်း ♦ electronicနည်းဖြင့်ငွေကြေးပမာဏအားလွှဲပြောင်းပေးခြင်း
computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက်လုပ်ဆောင်ခြင်း၏တိုးတက်မှု	♦ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ထားသည့်ပြည်တွင်း ဘဏ္ဍာရေး ♦ စနစ်အားပုံစံရေးဆွဲခြင်း ♦ ပြည်တွင်းဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံကို တည်ဆောက်ခြင်း ♦ စနစ်အားချိတ်ဆက်ခြင်း/တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်စေခြင်း

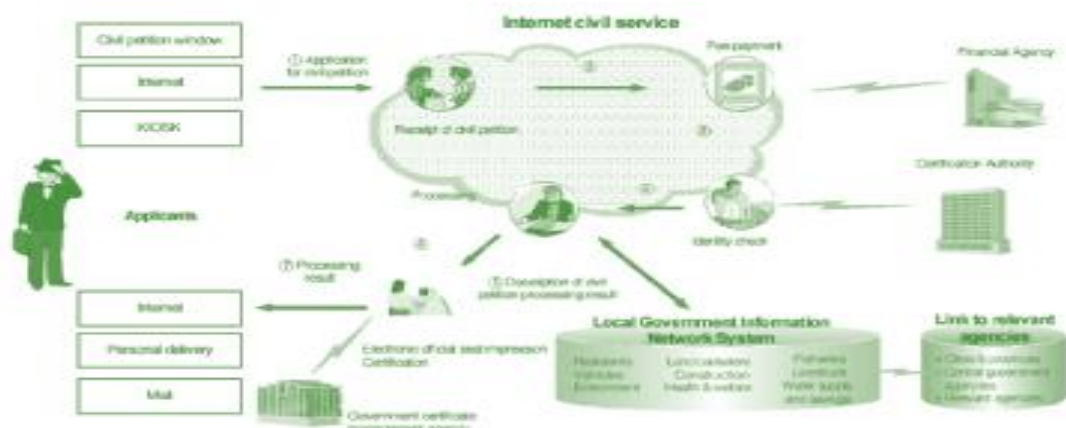
ဝင်ငွေစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့်ပေးဆပ်ရန်အကြွေးများတို့အပါအဝင် ဒေသတွင်း ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်များ၏အားလုံးသောနေရာများအားပိုမိုပြည့်စုံကောင်းမွန်အောင် ဖော်ဆောင်ကာ ဒေသခံအာဏာပိုင်အဖွဲ့များသို့ ဖြန့်ဝေပေးရပါမည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒေသတွင်းဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၏ ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအား တိုးတက်စေရန်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပုံစံတူပြုလုပ်ခြင်းမှ တားဆီးရန်နှင့် ဒေသခံအာဏာပိုင် အဖွဲ့များအတွင်း သတင်းအချက်အလက်များ မျှဝေနိုင်ရန်တို့ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအချက် သည်အထူးသဖြင့်လုပ်သားနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတို့တွင် စုစုပေါင်းကုန်ကျစရိတ် ချွေတာနိုင်ရန်အား ဦးဆောင်နိုင်ပါသည်။

ဒေသတွင်း e-government သတင်းအချက်အလက်စနစ်

တစ်ဖက်တွင် အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များကို လူအားဖြင့်သမားရိုးကျဆောင်ရွက်နေမှုကြောင့် ကျဆင်းနေသည့် ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုတိုးတက်အောင်လုပ်ရန် လိုအပ်သလိုစာရွက်စာတမ်းကို အခြေခံသော ပြည်သူ့အစိုးရထံသို့ တရားဝင်တောင်းဆိုသည့်လုပ်ငန်းများကို လွယ်ကူရှင်းလင်းသွားစေရန်နှင့် တစ်နေရာတည်းတွင် အပြီးအစီးဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန်အတွက် ပြည်သူ့အစိုးရထံသို့ တရားဝင်တောင်းဆိုသော ဝန်ဆောင်မှုများကိုပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန်တို့ကိုလိုအပ်ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်ကွဲပြားခြားနားနေသော လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ပုံသဘော(သို့မဟုတ်)ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ ပြုလုပ်ထားသော computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုလုပ်ခြင်းတွင် မလိုအပ်သောရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းကြောင့် အမြတ်အစွန်းနည်းပါးသော ရလဒ်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် သုံးစွဲသူများကျေနပ်မှု အကောင်းဆုံးဖြစ်ပေါ်စေရန် အုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်များကို ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများသို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်လိုအပ်နေပါသည်။

electronic ပုံစံဖြင့်ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရသည်ဗဟိုနှင့် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ အကြားတွင် အထက်အောက် နှင့်အဆင့်တူချိတ်ဆက်ခြင်းများဖြင့် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သတင်းအချက်အလက်မျှဝေခြင်းအား ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် ဒေသအစိုးရများအတွက် computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ဆောင်ရွက်ခြင်းစီမံကိန်းအား သတင်းအချက်အလက် လုပ်ငန်းအစဉ်များဆောင်ရွက်ရန် နှင့် လုပ်ငန်းရလဒ်တို့ကိုစံချိန်စံညွှန်းများချမှတ်နိုင်ရေးအတွက်စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၃-ခုနှစ်မှ စတင်၍သုံးနှစ်ကျော်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သောဤစီမံကိန်းမှ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများတွင်ပုံတူပွားခြင်းအား လျော့ကျစေရန်အကူအညီဖြစ်ခဲ့ပြီးကိုးရီးယားနိုင်ငံတွင်း electronic ပုံစံဖြင့်ရယူနိုင်ခြင်း ကွာဟချက်ကိုလည်း လျော့ကျစေခဲ့ပါသည်။ ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအားပိုမို ကောင်းမွန်လာစေနိုင်ခဲ့ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် နိုင်ငံသားများအစိုးရထံသို့တရားဝင်တောင်းဆိုသော လုပ်ငန်းများအတွက် electronic လုပ်ငန်းအစဉ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံအား စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် သုံးစွဲသူဝန်ဆောင်မှု သည်လည်းတိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။

ပုံ (၁၇) ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် electronic ပုံစံဖြင့်ဒေသတွင်းအစိုးရစနစ်၏သဘောတရား

၁၉၉၇-ခုနှစ်တွင် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၌ဒေသအစိုးရများအား electronic ပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်တို့အတွက် ပြီးပြည့်စုံသော အုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက် စနစ်၏ အခြေခံစီမံကိန်းကိုကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းဖြင့်စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၀-ခုနှစ်တွင် မြို့လေးမြို့၌ ၎င်းစနစ်၏ရှုဒေါင့်အရ ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်ဆောင်ရွက်မှုများ အောင်မြင်ပြီးနောက်၎င်းအား နိုင်ငံနှင့်အဝန်း ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ မြို့၊ နယ်နှင့် ခရိုင် (၂၃၂) ခုတွင် လုပ်ဆောင်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့အစိုးရထံသို့ တရားဝင်တောင်းဆိုခြင်းလျှောက်လွှာများ၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစဉ်ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို ယခုအခါ နိုင်ငံနှင့်အဝန်း ရရှိနိုင်ပြီး ပြည်သူများအတွက်(၃၇)မျိုးကွဲပြားခြားနားသောလက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုဌာနများကိုလည်း တည်ဆောက်နေပြီဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူများအတွက် ဒေသတွင်း e-government စနစ်၏ အကျိုးရလဒ်များမှာ စာရွက်စာတမ်းလုပ်ငန်း၏ပမာဏသိသိသာသာ လျော့ချနိုင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသို့ သွားရောက်ခြင်းအရေအတွက်များကိုလည်း လျော့ချနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများ၏ဦးတည်ရာအား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသို့ဦးစားပေးမှုမှ သုံးစွဲသူအား ဦးစားပေးမှုသို့ရွှေ့ပြောင်းသွားခြင်းကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အစိုးရ၏ ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် electronic ပုံစံပြုခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်းတို့ကြောင့် ဗဟိုနှင့် ဒေသအစိုးရတို့အကြား ကောင်းမွန်စွာညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းနှင့်၊ ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း တိုးတက်လာခြင်းစသည်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် အများသုံးအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်း (၁၈)မျိုးတွင် လုပ်ငန်းအစဉ်ဆောင်ရွက်မှု ၉၀၄ မျိုးတို့အား အလိုအလျောက် လုပ်ဆောင်စေခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းအစဉ်အဆင့်ဆင့်တွင် ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စေခြင်းအားပိုမိုကောင်းမွန်လာစေပြီး၊ ပုံတူကူးချဆောင်ရွက်ခြင်းအား လုပ်ငန်းသဘောကာကွယ်နိုင်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများအပေါ်ရှိ ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးအား လျော့ကျစေခဲ့ပါသည်။ ဗဟိုနှင့် ဒေသအစိုးရများတို့ရှိ ဆက်သွယ်ထားသည့် အစီရင်ခံစာစနစ်များကြောင့် လုပ်ငန်းကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် တိကျခြင်းတို့တိုးများလာစေသောရလဒ်အား ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

ဗဟိုအစိုးရ၏ ဝန်ကြီးဌာန (၁၈) ဌာနနှင့် ဒေသအစိုးရတို့အား ချိတ်ဆက်ရန် လုပ်ငန်း ၁၂၃၇ မျိုးအား စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းပြီးသည့်နောက် သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့သည့် လမ်းကြောင်းတစ်ခုကို ဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစုစုပေါင်း (၇၅၁) မျိုးကို electronic ပုံစံဖြင့် လုပ်ဆောင်ပြီး ဝန်ဆောင်မှု (၄၈) မျိုးကို G2C portal နှင့် ဆက်သွယ်ထားကာ ၎င်းအား Internet မှ ယခုအခါ ရယူအသုံးပြု နိုင်ပါသည်။

မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်မှုတို့ကို တိုးတက်စေရန် ၁၉၉၈-ခုနှစ် ၂၀၀၃-ခုအကြား computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက် ပြုစုခြင်းစီမံကိန်းတွင်အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့် (၂၁) မျိုးတို့ကို electronic ဖြင့်ရနိုင်သော ပုံစံဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၃-ခုနှစ်တွင် ယခင်က ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများတို့မှ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်ကို မြို့၊ နယ်နှင့် ခရိုင် ဒေသအစိုးရများမှ တာဝန်ယူခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၅-ခုနှစ်မှ စတင်၍ electronic ပုံစံဖြင့်ရယူ အသုံးပြုရေးစီမံကိန်းအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ် အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာ(BPR) နှင့် သတင်းနည်းဗျူဟာအစီအစဉ် (ISP) ကာလ အတွင်း၌ မြို့နယ်နှင့် ခရိုင်အဆင့် အတွက်ဒေသဆိုင်ရာ e-Government ရည်မှန်းချက်များနှင့် ဦးတည်ချက်များကို ပြန်လည်ပြုပြင်သုံးသပ်ခဲ့ပြီး ဦးစားပေးလုပ်ငန်း (၂၀)ကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ခန့်မှန်းခြေစာရွက်စာတမ်း (၂၈၉၇) စောင်ကို electronic ပုံစံဖြင့်ရယူနိုင်သော အသွင်ပြောင်းကာ ဝေမျှခဲ့ပြီးတစ်နေရာတည်းတွင်အပြီး အစီအစဉ်ဆောင်မှုပေးနိုင်ခဲ့ပြီး အဖွဲ့အစည်းများအမျိုးမျိုးသို့ သွားရောက်ရခြင်းကိုလည်း လျော့ချနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် MOGAHA (၂၀၀၈-တွင် MOPAS ဟုအမည် ပြောင်းခဲ့ပါသည်) အား သတင်းအချက်အလက် စနစ်များကို အဆင့်ဆင့်ဖော်ဆောင်၍ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်နှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ၎င်းစနစ်အား ဒေသအစိုးရ (၂၃၄)ဖွဲ့သို့ အသုံးပြုနိုင်စေရန် တာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရှေ့ဆက်ရန်စဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်းများ၊ ပိုမိုကောင်းမွန်ပြည့်စုံစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းများ နှင့် ဒေသတွင်း e-Governmentအား တည်ဆောက်အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းများမှာ ရှုပ်ထွေးနက်နဲသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် ကာလအတွင်းဖြေရှင်း ရန်လိုအပ်သော ကိစ္စများစွာရှိခဲ့ပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ ကိစ္စရပ်များအား အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည် -

ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့အစည်း (e-LGU) စီမံကိန်းများ

ဒေသန္တရအစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ(LGUs - Local Government Units)အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းအားလုံးကို အစိုးရဆိုင်ရာငွေပေးချေလွှဲပြောင်းခြင်းများတွင် electronic နည်းလမ်းကို အသုံးပြုရန် e-commerce ဥပဒေမှ ညွှန်ကြားထားသည့်အညီ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ အမျိုးသား computer ဗဟိုဌာန (NCC)မှ ဒေသတွင်း အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် electronic နည်းဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်း(e-LGU) စီမံကိန်းကို ၂၀၀၂-၂၀၀၅ အကြား မဆိုင်းမတွအင်နှင့်အားနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒေသခံအာဏာပိုင်အဖွဲ့အားလုံးမှ အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများအား ပိုမိုကောင်းမွန် လျှင်မြန်စွာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် computerအသုံးချရေး ကြိုးပမ်းမှုများတွင် ကူညီပံ့ပိုးရန်ဖြစ်ပါ သည်။ ဤစီမံကိန်းတွင် ဒေသခံအာဏာပိုင်အဖွဲ့အားလုံးအတွက် website တည်ဆောက်ရန်နှင့် အိမ်ခြံမြေ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွန်ဆောင်စနစ် (eRPTS)၊ စီးပွားရေးခွင့်ပြုမှုနှင့်လိုင်စင်စနစ်(eBPLS) နှင့် ငွေတိုက်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ် (eTOMS)စသည့် e-Government ဆိုင်ရာအသုံးပြုနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှု များပါဝင်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းမှ ဒေသခံအာဏာပိုင်အဖွဲ့များ၏ ၉၉.၅ ရာခိုင်နှုန်းတွင် website အောင်မြင်စွာတည်ဆောက် နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင်အချို့သော website များမှာ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တည်ဆောက်ပြီးချိန်မှစ၍ update ပြုလုပ် ထားခြင်းမရှိသည့်အပြင် website အတော်များများမှ ဒေသခံအာဏာပိုင် အဖွဲ့များ၏ သမိုင်းကြောင်း၊ ပထဝီ အနေအထား၊ အစိုးရဖွဲ့စည်းပုံစသည့် သာမန်သတင်းအချက်အလက်များကိုသာပေးပြီး e-Government ဝန်ဆောင်မှုများဆောင်ရွက်ပေးခြင်း မရှိချေ။

ထို့အပြင် မည်သည့် ဒေသခံအာဏာပိုင်အဖွဲ့ကမှ လုပ်ငန်းပြီးဆုံးသည့် ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် eRPTS များကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ဤစီမံချက်မှာ အနိုင်ရရှိသည့် ယှဉ်ပြိုင် လေလံဆွဲသူများအတွက်ဖြစ်ခဲ့ပြီး eRPTS များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ၎င်းအားရှေ့ပြေးဒေသတစ်ခုတွင် တပ်ဆင်ရန်အချိန်တွင် NCC မှ အခြား LGUs များတွင်စနစ်အား တပ်ဆင်ခြင်းအတွက်တောင်းခံမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အခြား တစ်ဖက်၌စနစ်ကိုဖော်ဆောင်ရာတွင် များစွာသောပြဿနာများ၊ LGUs မှ customize အတွက်မဖြစ်မနေပေးရန် လိုအပ်ခြင်းစသောထပ်မံကုန်ကျစရိတ်များ၊ software ၊ database တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ဝန်ထမ်းများအား လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း တို့ကြောင့်အသုံးပြုရန် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသခံအာဏာ ပိုင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ချင်းမှ eRPTS စနစ်ကို အခမဲ့ရရှိခဲ့ပြီး စင်စစ်အားဖြင့် လုပ်ငန်းအပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် စနစ်ကို ကုန်ကျစရိတ်မခံပဲ ရရှိရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။

e-LGU စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုမှာ ဗဟိုဦးစီးဖြစ်ပြီး အထက်မှအောက်သို့ ညွှန်ကြားခြင်းဖြစ် သည်။ ဆက်လက်၍ဖော်ပြမည့်ထင်ရှားသော သာဓကများမှာ (က) ဒေသခံအစိုးရများ၌ website များအား လွှင့်ထုတ်နိုင်ရန်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပါဝင်သောအကြောင်းအရာကို ထိန်းချုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိခြင်း၊ (ခ) ဒေသခံ အာဏာပိုင်အဖွဲ့များအတွက် သတင်းနည်းပညာ အသုံးချနိုင်မှုများရွေးချယ်ခွင့်မှာ ကန့်သတ်မှုရှိနေပြီး ဝင်ငွေရရှိ သည့် စနစ်(၃)ခုသာရှိနေခြင်း၊ (ဂ) ဖော်ဆောင်လိုက်သည့်စနစ်အတွက် စနစ်ဖော်ဆောင်သူများ အသိုက်အဝန်း အစား စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသူတစ်ဦးတည်းသာ တာဝန်ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသန္တရအစိုးရများအား ၎င်းတို့၏ website တွင် ထည့်သွင်းသည့် အကြောင်းအရာများအား ပိုမိုထိန်းချုပ်ခွင့်ပေးခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်များအားအင်တာနက်အသုံးပြုခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများအတွက် ကောင်းမွန်စွာနားလည်စေခြင်းအပေါ်လုပ်ဆောင်ရေး၌ပိုမိုဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပိုမိုပါဝင်ဆောင်ရွက်စေနိုင်လျှင် စီမံကိန်း၏ရလဒ်သည် တစ်နည်းတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဒေသန္တရအစိုးရများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအား သက်ဆိုင်ရာ e-Government အသုံးချမှုများကို ပုံစံထုတ်ရာတွင် ပိုမိုပါဝင်စေပြီး နိုင်ငံတော်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက ဒေသန္တရအစိုးရများအကြား သတင်းအချက်အလက်များ ဝေမျှနိုင်ရန် database တည်ဆောက်ပုံကို သတ်မှတ် ပေးသင့်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရန်

- ၁။ မိမိနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၏ ပေါင်းစည်းထားသည့် သတင်းအချက်အလက် စနစ်တစ်ခု တည်ဆောက်ရန် ဦးစားပေးဧရိယာတစ်ခုကိုဖော်ပြပါ။ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဦးစားပေးသင့်သည်ကို ရှင်းပြပါ။ အဆိုပါစနစ်အား တည်ဆောက်ရန် အားထုတ်ခဲ့လျှင်လည်းဖော်ပြပါ။
- ၂။ မိမိနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရအစိုးရအဆင့်၌ e-Government စနစ်များတည်ဆောက်ရန်ရှိပါက မည်သည့် စီမံကိန်း (သို့မဟုတ်) လျာထားသောစီမံချက်ကိုဖော်ပြပါ။ စီမံကိန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များနှင့်ရည်မှန်းချက်များ၊ အစိတ်အပိုင်းများနှင့်အချိန်ကာလသတ်မှတ်ချက်များ မည်သို့ရှိပါသနည်း။ စီမံကိန်းတွင် မည်သည့် အားသာချက်၊ အားနည်းချက်များရှိသနည်း။ သေချာပေါက်အောင်မြင်ရန် မည်သည့်ကိစ္စများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။

စာရွက်စာတမ်းဖလှယ်မှုအား ပိုမိုကောင်းမွန်စေခြင်း

၁၉၉၈-ခုမှစတင်၍ electronic စာရွက်စာတမ်းများ (e-documents) နှင့် electronic ဖြင့် အတည်ပြုချက်များ (e-approvals) ဖလှယ်မှုကို ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ပန်းတိုင်မှာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများတွင် စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို electronic ပုံစံဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

e-documents များပို့ယူခြင်းဆိုင်ရာ စာရင်းဇယားများအရ ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း (၅၈)ဖွဲ့၊ ဒေသအစိုးရ (၂၅၀) ဖွဲ့၊ ပညာရေးရုံးနှင့် တက္ကသိုလ် (၁၉၈)ခု၊ အမျိုးသားညီလာခံ၊ အမျိုးသားရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်အဖွဲ့ စသည်တို့ ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၆၅၄)ခုမှ အစိုးရ e-documents များဖလှယ်မှု ဗဟိုဌာနမှတစ်ဆင့် online ဖြင့် စာရွက်စာတမ်းပို့ယူခြင်းများအား ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ e-documents စံချိန်စံညွှန်းတစ်ခုကို လက်ခံလိုက်နာအသုံးပြုခြင်းဖြင့် electronic နည်းဖြင့် အတည်ပြုခြင်း(e-approvals)ကို ဗဟိုအဖွဲ့အစည်း (၅၈)ဖွဲ့နှင့် ဒေသအစိုးရ (၂၅၀)ဖွဲ့တို့တွင်ယခုအခါဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၀၆-ခု ဇွန်လတွင် ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းများအတွင်း၌ရှိ e-documents ဖလှယ်မှုနှုန်းမှာ ၉၇.၃ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး e-approvals ပျမ်းမျှနှုန်းမှာ ၉၈.၂ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၅) ၂၀၀၆-ခုနှစ်လတွင်အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြား e-documents ဖလှယ်မှုနှင့် e-approvals နှုန်း

Agency	e-Document Exchange Rate			e-Approval Rate		
	Total No. of Exchanges	No. of Electronic Exchanges	Rate (%)	Total No. of Document Production	No. of Electronic Approval	Rate (%)
Total	12,574,097	12,231,383	97.3	32,441,273	31,849,755	98.2
Central Administrative Organizations	5,114,791	4,913,759	96.1	10,951,466	10,771,392	98.4
Local Governments	7,459,306	7,317,624	98.1	21,489,807	21,078,363	98.1
Cities/Provinces	1,135,228	1,116,287	98.3	3,410,501	3,356,823	98.4
Towns/Counties/Districts	6,324,078	6,201,337	98.1	18,079,306	17,721,540	98.0

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များတွင် e-documents ဖလှယ်မှုနှင့် e-approvals နှုန်းတို့၏ မြင့်မားနှုန်းကို ထောက်ရှုခြင်းဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများတွင် electronic ဖြင့်စာရွက်စာတမ်းများလုပ်ဆောင်မှုသည် တည်ငြိမ်သည့်အဆင့်သို့ရောက်ပြီဟုဆိုနိုင်ပါသည်။ ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းများအားလုံးသည် အစိုးရ e-documents ဖလှယ်မှုဌာနမှတစ်ဆင့် လုံခြုံစိတ်ချစွာ ပေးပို့ရယူခြင်းများ ဆောင်ရွက်နေကြပြီး ၎င်းတို့သည် e-documents ပို့ယူခြင်းအားအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည့် e-documents စနစ်များ (သို့မဟုတ်) စံချိန်စံညွှန်း မရှိသေးသော e-documents စနစ်များကိုအသုံးပြုနေကြသောအရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများဆီသို့ တိုးချဲ့နိုင်ရန် ကြိုးစားအားထုတ်လျက် ရှိပါသည်။

မှတ်တမ်းများစုစည်းထိန်းသိမ်းမှု စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်

၁၉၉၉-ခုတွင် အမျိုးသားမော်ကွန်းထိန်းနှင့် မှတ်တမ်းများဝန်ဆောင်မှုဌာနသည် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများ ကို စနစ်တကျ စုစည်းထိန်းသိမ်းနိုင်စေရန် မော်ကွန်းထိန်းသိမ်းမှုစီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ခဲ့ပါသည်။ အမျိုးသားမော်ကွန်း စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များကို အချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ခုအား လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့်တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း အားလုံးကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ (သို့မဟုတ်) ရလဒ်အားဦးတည်သော မှတ်တမ်း မှတ်ရာများအားစီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်ပြီး ၎င်းအား ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းနှစ် တွင် မှတ်တမ်းများ နှင့် မော်ကွန်းစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အသစ်ပြောင်းလဲခြင်း သတင်းနည်းဗျူဟာအစီအစဉ် (ISP) ၏ စီမံကိန်းအား စီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှုအားလုံးပါဝင်သော အချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ တိုးတက်ရန်လိုအပ် ချက်များကိုလက်ခံ အသိအမှတ်ပြုရေးအတွက်စတင်၍အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

မော်ကွန်းများနှင့် မှတ်တမ်းများစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အား ပြီးစီးအောင်ဆောင်ရွက်ပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ၎င်း၏စံပြမှုအားသက်ဆိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏အမြင်များ၊ အကြံပြုခြင်းများရယူ၍ တရားဝင်ထုတ်ပြန် ကြေညာမှုပြုခဲ့ပါသည်။ ယင်းနှင့် အပြိုင်ကြိုးပမ်းမှုဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် အမျိုးသားမော်ကွန်းများနှင့် မှတ်တမ်းများဝန်ဆောင်မှုသည် ဗဟိုမော်ကွန်းများနှင့် မှတ်တမ်းများစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အား တည်ထောင်ရန် စီမံကိန်းတစ်ခုကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်နှင့် electronic ဖြင့်လေ့လာသင်ယူခြင်း

၂၀၀၂-ခုနှစ်တွင် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၌ computerဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုစုရေးမှုဝါဒ၏ အဓိကအစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် ဆရာ/ဆရာမ တိုင်းအား ကျောင်းတွင်အသုံးပြုရန် computer တစ်လုံးစီနှင့် ကျောင်းသား (၈) ဦးလျှင် computer တစ်လုံးစီ တပ်ဆင်ပေးခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတွင်းရှိ ကျောင်းပေါင်း ၁၀,၀၆၄ ကျောင်း (စာသင်ခန်းပေါင်း ၂၂၂,၁၄၆ ခန်း) အား ခေတ်မီကျောင်းသုံးအထောက်အကူပစ္စည်းများနှင့် website အခြေပြုကျောင်းဆိုင်ရာ LAN များကိုလည်း ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက်ပြုစုမှုကို ပညာရေးဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးများမှ သီးခြားစွာ ပုံမှန်လုပ်ကိုင်နေခြင်းနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင်အများသုံး စံနမူနာများမရှိခြင်းတို့ကြောင့် သတင်းအချက်အလက်အား သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအတွင်း မျှဝေနိုင်ရေးတွင် ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းသည် တိုးတက်မှုမရှိခဲ့ပါ။ ထို့နောက်ပညာရေးဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှုကို computer တပ်ဆင်လုပ်ဆောင်၍ များစွာသောပညာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဌာနများရှိ computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ်များကို တစ်ခုတည်းအဖြစ်ပုံစံပြုရန်နှင့် စုစည်းပေါင်းစပ်ရန်အား ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government ဆိုင်ရာအဓိကမဏ္ဍိုင်များတွင် တစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုစုခြင်း၏ ရည်မှန်းချက်များတွင် -

- (က) အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာကောင်းမွန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်တစ်ခုတည်ဆောက်ရန်
- (ခ) ကျောင်းများ၊ နယ်များနှင့် မြို့ပြရှိပညာရေးဆိုင်ရာရုံးများနှင့် ပညာရေးနှင့်လူ့အရင်းအမြစ်ဝန်ကြီးဌာနတို့အားချိတ်ဆက်ထားသည့် သတင်းအချက်အလက်ကွန်ရက်များမှ တစ်ဆင့် သတင်းအချက်အလက် မျှဝေခြင်းလွယ်ကူစွာဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်
- (ဂ) ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေရေးအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို တိုးတက်စေရန် စသည်တို့ပါဝင်သည်။

ပုံ (၁၈) ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံအဝန်း ဘက်စုံအုပ်ချုပ်မှုအယူအဆ

ပြည့်စုံသောကျောင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်

ပြည့်စုံသောကျောင်းဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို ပထမဆုံး ၁၉၉၇-ခုနှစ်တွင် စတင်ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ကျောင်း ဆရာ/ဆရာမ များနှင့် အုပ်ချုပ်သူများအတွက် ပုံမှန်အုပ်ချုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို လျော့ကျနိုင်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတွင် အပိုင်းလေးပိုင်းပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ သင်ကြားရေးရာပံ့ပိုးမှုစနစ်၊ ပညာရေးဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေမှုစနစ်၊ ကျောင်းစီမံခန့်ခွဲရေးပံ့ပိုးမှုစနစ် နှင့် ပေါင်းစပ်ပညာရေးဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် စနစ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုံးသောနှစ်တွင် ဤစနစ်အား ကျောင်း (၁၆၈)ကျောင်းတွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်း (၄,၂၅၁)ကျောင်းတွင် ဤစနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အစိုးရအလယ်တန်းကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်း(၂၃)ကျောင်း အပါအဝင် ကျောင်း (၁,၂၆၄)ကျောင်းနှင့် မူလတန်းနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းပေါင်း (၁,၃၆၄)ကျောင်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်း (၈,၅၀၀)ကျောင်းတို့တွင် ဤစနစ်အားအကောင်အထည်ဖော်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

မြို့များနှင့်နယ်ရုံးများရှိ ကျောင်းအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် electronic အချက်အလက်များ ပြောင်းလဲခြင်း(EDI) စနစ်နှင့် ရန်ပုံငွေ/ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစနစ်များအား တည်ဆောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိကြပါသည်။ ယနေ့ထိ EDI စနစ်ကို မြို့နှင့်နယ် ပညာရေးရုံး (၁,၆၁၄)ရုံး၏ ၉၉.၉ ရာခိုင်နှုန်းတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။

၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် ပညာရေးကဏ္ဍ၌ လူအရင်းအမြစ်နှင့် ကျောင်းသူ/သား စီမံခန့်ခွဲရေးတို့ပါဝင်သော အဓိကအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန် တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် ပညာရေးဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးသတင်းအချက်အလက်စနစ်အား တည်ထောင်ရန်အတွက် ISP တစ်ခုကိုဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပညာရေးဆိုင်ရာအစည်းအဝေးများ မှတ်တမ်းရေးသားခြင်းအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်အချိန်ကို ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ၊ စာရွက်စာတမ်း ပမာဏကို ၃၀ရာခိုင်နှုန်း လျော့ကျစေရန်နှင့် ဆရာ/မများ၏ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုကို ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းအထက် တိုးမြှင့်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ မိဘများအတွက် နိုင်ငံအတွင်းမှ မည်သည့်ကျောင်းမှမဆို စာရွက်စာတမ်းများထုတ်ပေးခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ပြီးကြောင်း လက်မှတ်များ (သို့မဟုတ်) ဘွဲ့ရလက်မှတ်များကို ရယူခြင်းများတွင် လွယ်လင့်တကူ ဖြစ်လာစေပါသည်။ သာမန်ပြည်သူများအနေနှင့်လည်း အိမ်များနှင့် ကျောင်းများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်သွယ်နိုင်သည့် အနေအထားဖြင့် ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်သော Internet မှ တစ်ဆင့် မိမိတို့၏ကျောင်းမှတ်တမ်းများကိုရယူ ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

ပညာရေးကဏ္ဍတွင် ICT အသုံးပြုခြင်း - ကျောင်းများ၌ LAN ချိတ်ဆက်မှုနှင့် Internet အသုံးပြုနိုင်မှု

အခြေခံနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများတွင် ICT အသုံးပြုမှုအတွက်ပြည့်စုံသော စီမံချက်(၁၉၉၇-၂၀၀၂) မှ ၂၁ ရာစု၏ ဗဟုသုတပေါ်အခြေခံသည့် သတင်းအချက်အလက်လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းတွင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိသည့် လူအရင်းအမြစ်များ ဖွံ့ဖြိုးစေရန်အခြေခံနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများတွင် ICT ကိုအသုံးပြုနိုင်စွမ်းသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်လက်ခံ၍ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ပညာရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်ကို တည်ထောင်ပြီးနောက်တွင် ကျောင်း(၁၀,၀၀၀)အတွက် ကျောင်းဆိုင်ရာ LAN များ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် Internet များ အသုံးပြုနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၇-ခုတွင် စုစုပေါင်း (၃၄၆)ကျောင်း(ကျောင်းစုစုပေါင်း၏ ၃.၃ရာခိုင်နှုန်း)ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၉၉၉-ခုတွင် (၄၉၀၂) ကျောင်း(ကျောင်းစုစုပေါင်း၏ ၄၂.၈ရာခိုင်နှုန်း)ကိုလည်းကောင်း၊ ၂၀၀၀-ခုတွင် (၁၀,၀၅၄) ကျောင်း(ကျောင်းစုစုပေါင်း၏ ၁၀၀ရာခိုင်နှုန်း)ကိုလည်းကောင်း LAN တည်ဆောက်ပေးမှုအားရည်မှန်းချက်ထက် (၂) နှစ်စော၍ ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ Internet အသုံးပြုနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်းမှာလည်း စီစဉ်ထားသည်ထက် ပိုမိုစော၍ ပြီးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် ပညာရေးနှင့် လူအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကိုးရီးယား Telecom တို့မှ Internet ဆက်သွယ်မှုအတွက် ဘဏ္ဍာရေးထောက်ပံ့မှုများ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ကိုးရီးယားရှိ ကျောင်းတိုင်းသည် Pubnet ခေါ် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း သတင်းအချက်အလက်အမြန်လမ်းမကြီး (Nationwide Information Superhighway) သို့မဟုတ် ကိုးရီးယားပညာရေးကွန်ရက်ဖြင့် ချိတ်ဆက်ထားကြပါသည်။

ကျောင်းများဆိုင်ရာသတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာအခြေခံအဆောက်အအုံအားကွန်ရက်စွမ်းအားကို 2Mbps အထိမြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် ပိုကောင်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများတွင် ICT အသုံးပြုမှုအတွက်ပြည့်စုံသော စီမံချက်၏ဒုတိယပိုင်းကို ၂၀၀၂-ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းသည် ကျောင်းသားနှင့် computer အချိုးလျော့ကျစေပြီး multimedia ပစ္စည်းများကို အစားထိုးလဲလှယ် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးပါသည်။

အခြေခံနှင့်အထက်တန်း ကျောင်းများတွင် computer ခန်းများဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းဖြင့် ကျောင်းသူ/သားများ၏ လွတ်လပ်စွာ လေ့လာနိုင်သည့် အရည်အသွေးများကို ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်ပါသည်။ ကိုးရီးယားနိုင်ငံတစ်ဝှန်း ဆရာ/မ (၃၄၀၀၀၀)ဦးထံ ဖြန့်ဝေပေးသည့် computer များကြောင့် စာသင်ခန်းတွင် multimedia နှင့် Internet ကို အသုံးပြုနိုင်စေပြီး ကျောင်းဆိုင်ရာ computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုစုမှုတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေအောင် တွန်းအားပေးခဲ့သည်။ ICTကို ပညာရေးတွင် အသုံးချရန် အရည်အသွေးမြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကို လေ့ကျင့်ပေးရန်နှင့် ပညာရေးဆိုင်ရာအကြောင်းအရာများ ပြုစုဖြန့်ဝေရန် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။

Electronic ဖြင့်သင်ကြားရေး (e-Learning)

၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် ပညာရေးဆိုင်ရာတရားဝင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရနှင့် အများပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် တစ်ဦးချင်းတို့၏ e-Learning အတွက် ကုန်ကျစရိတ်သည် ကိုးရီးယားဝမ်ငွေ ၁.၆၁၃၃ trillion ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၀၅-ခုနှစ် အသုံးစရိတ်ဖြစ်သော ၁.၄၅၂၅ trillion ထက် ၁၁.၁ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၅-ခုနှစ်အထိ ကိုးရီးယားတွင် e-Learning အား တစ်ဦးချင်းအတွက်သာ လိုအပ်ချက်ရှိကြပါသည်။ ၂၀၀၆-ခုတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ e-Learningသည် တစ်ဦးချင်းအတွက်လိုအပ်ချက်မှုထက်များစွာကျော်လွန်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင်လိုအပ်ချက် ကဏ္ဍအရတိုးများလာခြင်းအားပိုင်းခြားကြည့်သောအခါ အစိုးရနှင့် အများဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများတွင် ၄၅.၇ရာခိုင်နှုန်း ဖြင့် အမြင့်မားဆုံး နှုန်းတိုးတက်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအမြင့်ဆုံးမှာ တရားဝင်ပညာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများတွင် ၄၂.၃ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား -၆ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် e-Learning ၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုး

Demand Sector	e-Learning Expenditures (KRW 1 million)			Rate of increase from previous year (%)
	2004	2005	2006	
Formal Educational Institutions	13,243	18,424	26,220	42.3
Government and Public institutions	83,105	94,418	137,574	45.7
Businesses	527,291	668,169	752,286	12.6
Individuals	668,996	671,509	697,227	3.8
Total	1,292,635	1,452,520	1,613,307	11.1

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် e-Learning အားတစ်သက်တာသင်ကြားရေး ရည်မှန်းချက်တစ်ခုအနေ ဖြင့် အခြေခံအုတ်မြစ်အား ခိုင်မာစေရန်ပြုလုပ်ထားပြီး ၎င်းတွင်အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်-

(၁) အချိန်မရွေး နေရာမရွေးလူတိုင်းအသုံးပြုနိုင်သည့် online သင်ကြားရေး စနစ်တစ်ခု တည်ထောင်ခြင်း။

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအစိုးရတွင် ပြည်သူ့ပညာရေးအရည်အသွေးကို တိုးတက်စေရန်အတွက် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီအတန်းများအား ကျောင်းအတော်များများတွင် online ချိတ်ဆက်ခြင်းကို စတင်လုပ်ဆောင်ဖြစ်မည်ဟု အစိုးရမှမျှော်လင့်ပါသည်။ Internet ၊ Digital TV စသောနည်းလမ်းများစွာမှတစ်ဆင့် ကျောင်းများနှင့်အိမ်များအကြား electronic ပုံစံဖြင့် သင်ကြားရေး အကြောင်းအရာများကို ဝေမျှပေးနိုင်စွမ်းဖြင့် အိမ်မှနေ၍ online သင်ကြားခြင်းများ ကိုကောင်းစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအား တွန်းအားပေးရန် အစိုးရမှ စီမံချက်ပြုလုပ်နေပါသည်။

(၂) ပြည်သူ့ပညာရေးအရည်အသွေးကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် multimedia ကို သုံးခြင်းဖြင့် ပညာရေးနည်းလမ်းများ စုံလင်လာစေခြင်း။

ကိုးရီးယားအစိုးရက computer တစ်လုံးလျှင် ကျောင်းသား(၅)ဦးအမျိုးထက် လျော့၍လည်းကောင်း၊ ပျမ်းမျှ Internet သုံးမှုအမြန်နှုန်း 2Mbps ထက်မနည်း ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် ရောက်ရှိရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် multimedia ကို များပြားစွာ အသုံးပြုနိုင်စေရန်ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် သင်ကြားခြင်းနှင့် သင်ယူခြင်းတို့ အရည်အသွေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးတွင် ဆရာ/မများအား ထောက်ပံ့ပေးနိုင်စေရန် မျှော်လင့်ထားပါသည်။

(၃) Online သင်ကြားမှုဝန်းကျင်ကို ဖွံ့ဖြိုးစေရန် အထူးသဖြင့်ပညာရေးဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် electronic ပုံစံဖြင့်ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ဆောင်ခြင်း။

ကိုးရီးယားအစိုးရသည် ပညာရေးဆိုင်ရာ software ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာလုပ်နိုင်ရန်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖတ်စာအုပ်များအား electronicပုံစံဖြင့် အသွင်ပြောင်းပေးခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် multimedia ဝန်းကျင်တစ်ခုကို ဖန်တီးရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ ရုပ်သံလွှင့်ကုမ္ပဏီများ၊ ပြတိုက်များ၊ တက္ကသိုလ်နှင့် ရာသက်ပန် ပညာရေးဌာနများမှ electronic ပုံစံဖြင့် ရုပ်ရှင်များနှင့်ဓါတ်ပုံများစသည့် များစွာသောပညာရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို မျှဝေနိုင်မည့် စနစ်တစ်ခုအား တည်ဆောက်ရန် အစီအစဉ်တစ်ခုလည်းရှိပါသည်။

(၄) အခြား OECD (Organization of Economic Cooperation and Development) အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအဆင့်သို့ရောက်ရှိအောင် online သင်ကြားမှုအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို တိုးချဲ့ခြင်းဖြင့် ရာသက်ပန်သင်ကြားရေးစနစ်တွင် အရွယ်ရောက်ပြီးသူများ ပါဝင်မှုတိုးမြှင့်ခြင်း။

Internet နှင့် digital TV စသည့် နည်းလမ်းအသွယ်သွယ်ဖြင့် အချိန်(သို့မဟုတ်) နေရာ အကန့်အသတ်မရှိပဲ ဘွဲ့ပေးနိုင်စေရန်ပိုမိုထိရောက်စေသည့် Internet ဖြင့် တက်ရောက်နိုင်သည့် တက္ကသိုလ်များ စနစ်ကိုချဲ့ထွင်ရန်နှင့်ပြုလုပ်ရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် အဝေးသင်နှင့်အလုပ်ဆိုင်ရာသင်တန်း အစီအစဉ်များအတွက် တရားဝင်ဘွဲ့များပေးခြင်းဖြင့် အများသုံးဘွဲ့စနစ်ကို ပိုမိုထိရောက်စွာပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၅) အဆင့်အားလုံးရှိအလုပ်သမားများအတွက် ရာသက်ပန်သင်ကြားရေး အခွင့်အလမ်းများတိုးချဲ့ရန် ပိုမို လက်တွေ့ကျသော(သို့မဟုတ်)အသုံးတည့်သောချဉ်းကပ်နည်းလမ်းကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း။

Online ပညာရေးအစီအစဉ်များကို နေ့စဉ်သင်ကြားမှုစနစ်၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအနေဖြင့် အစိုးရ အရာရှိများအား သင်ကြားပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက် မရရှိနိုင်သူများအနေဖြင့် လူမှုသင်ကြားရေး ကွန်ရက်တစ်ခုမှတစ်ဆင့် သင်ကြားရေးအခွင့်အလမ်းများအားဆောင်ရွက် ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်းကျောင်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသတွင်းရာသက်ပန် ပညာရေးဌာနများနှင့် အလုပ် အကိုင်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်စနစ်များပါဝင်သည့် နိုင်ငံနှင့်ချီသည့် သင်ကြားရေးကွန်ရက် တစ်ခုကို နိုင်ငံသားတိုင်းအတွက် ရာသက်ပန်ပညာသင်ကြားရေး အခွင့်အလမ်းများအား တိုးမြှင့်စေရန်နှင့် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်အတွက် တည်ဆောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်ရွက်ရန်

မိမိအစိုးရ၏ ICT ကို ပညာရေးစနစ်နှင့် ပေါင်းစပ်ရန် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ခုခုအား ဖော်ပြပါ။ စီမံကိန်း၏ပန်းတိုင်များမည်သို့ဖြစ်ပါသနည်း။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုတွင် မည်သည့် အခက်အခဲများရှိသနည်း။ ၎င်းတို့အား မည်သို့ဖြေရှင်းနိုင်မည်နည်း။

၃.၄ e-Government အခြေခံအဆောက်အအုံ

ပြီးခဲ့သည့်အခန်းတွင် အဖွဲ့အစည်းများတစ်ခုချင်း (သို့မဟုတ်) ဝန်ကြီးဌာနအဆင့်တို့မှကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်သည့် ICT အသုံးချမှုများအကြောင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ပေါင်းစည်းမှုရှိသည့် အစိုးရဝန်ဆောင်မှု များပေးနိုင်ရန် အဆိုပါ applications များကို ပေါင်းစပ်ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည်အရေးကြီးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအခန်းတွင်၎င်းနှင့် ဆက်နွှယ်မှုများဖြစ်သော အောက်ပါတို့ကို ဆွေးနွေးပါမည်-

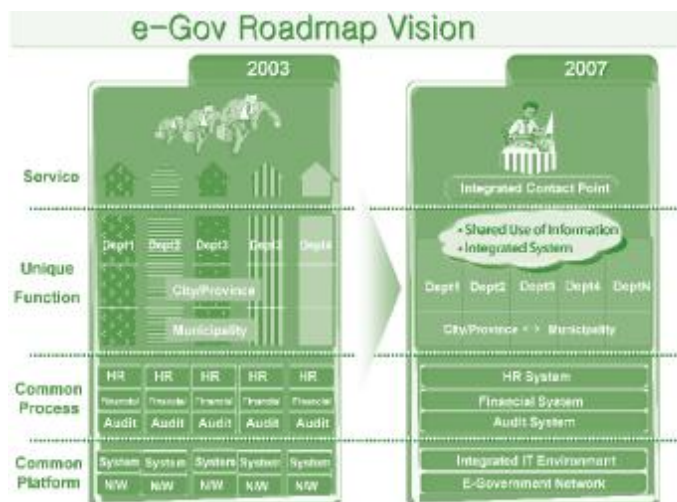
- အစိုးရပေါင်းစပ် computer အသုံးပြုမှုနှင့် data ဌာန
- e-Government စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်း
- e-Government ခွဲဝေ ဝန်ဆောင်မှု
- electronic ဖြင့်လူမှုအသိုက်အဝန်းဌာနများ

အမျိုးသား computer အသုံးပြုမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်အရင်းအမြစ်အုပ်ချုပ်ရေးဌာန

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ အမျိုးသား computer အသုံးပြုမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက် အရင်းအမြစ် အုပ်ချုပ်ရေးဌာနအား ယခင်ကအခြားသောအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ(ပုံ-၁၉)၏လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းနှင့်စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက်စနစ်များနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များအပါအဝင် သတင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ်များအတွက် အမျိုးသားဆိုင်ရာအရန်စနစ်တစ်ခုအနေဖြင့် တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းသည် ရင်းမြစ်များအသုံးပြုမှုတွင် ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအား တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် နှင့်အတူ တစ်ချိန်တည်းတွင် စနစ်ပျက်ယွင်းခဲ့လျှင် အရန်စနစ်အဖြစ် ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်အတွက်ပါ ပူးတွဲအသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

Center 1 နှင့် Center 2 တို့မှအစိုးရအဖွဲ့အစည်း (၄၈) ဖွဲ့အတွက် ပေါင်းစပ်သတင်းအချက်အလက် စနစ်ကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။ Center1 ကို၂၀၀၅-ခုနှစ်အောက်တိုဘာလတွင်Daejeonမြို့အနီး၌ တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတွင် MOGAHA အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း (၂၄) ဖွဲ့၏ သတင်းအချက်အလက်စနစ်များ ပါဝင်ပါသည်။ Center 2 ကို Gwangju မြို့၌ ၂၀၀၇-ခုနှစ်လိုင်လတွင် တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတွင် အခြားအဖွဲ့အစည်း (၂၄) ဖွဲ့၏သတင်း အချက်အလက် စနစ်များ ပါဝင်ပါသည်။

ပုံ(၁၉) ပေါင်းစုအစိုးရစနစ်ဆီသို့

ပေါင်းစပ် computer အသုံးပြုမှုဌာနတည်ဆောက်ပုံစံ

ပေါင်းစပ် IT တည်ဆောက်ပုံစံတွင် ကဏ္ဍ (၄) ခုတို့ ပါဝင်ပါသည်။

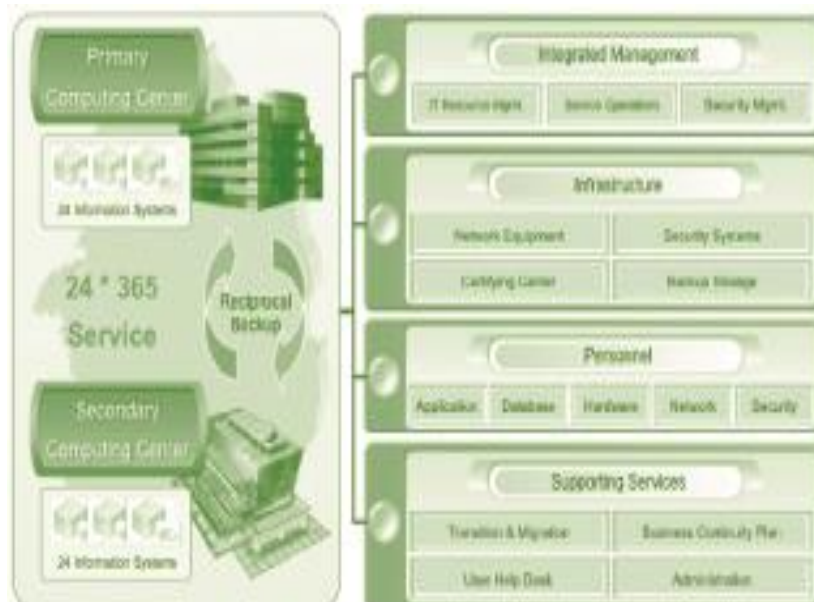
- (၁) သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာရင်းမြစ်များ ဝန်ဆောင်မှု ဆောင်ရွက်ခြင်းများနှင့် လုံခြုံမှုစီမံခန့်ခွဲမှု တို့ပါဝင်သည့် ပေါင်းစပ်စီမံခန့်ခွဲရေး
- (၂) ကွန်ရက်ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ အရန်သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် လုံခြုံရေးစနစ်များအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံ
- (၃) applications, database, hardware နှင့်ကွန်ရက် စသည်များပါဝင်သော လုပ်ငန်းနေရာ အသီးသီးအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာ (လူသားအရင်းအမြစ်များ)
- (၄) အကူအညီပေးရေးဌာနများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဝန်ဆောင်မှုဌာနများမှတစ်ဆင့် လုပ်ငန်းနေရာအသီးသီးအတွက် ပံ့ပိုးမှုပေးခြင်း

e-Government လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများ၏ လုံခြုံရေးနှင့် တည်ငြိမ်မှုသည် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်နှင့် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ထားသည့်အဆင့်မြင့်သော လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် သေချာစွာ ယုံကြည်စိတ်ချစေပါသည်။ စင်စစ်ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ e-Government သည် ကမ္ဘာတွင် ISO ၂၀၀၀ လက်မှတ်ရရှိသည့် ပထမဆုံးသော အများပြည်သူနှင့်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါသည်။

စနစ်၏လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုအား ပျက်ယွင်းခြင်းများမှတားဆီးရန် အချိန်မှန်မှန်စစ်ဆေးခြင်း ဖြင့်ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည်။ အဆင့်မြင့်သောကျွမ်းကျင် ဝန်ထမ်းများအား စနစ်ယိုယွင်းမှုများဖြစ်ပါက ချက်ချင်း ပြုပြင်နိုင်ရေးလုပ်ဆောင်ရန်အတွက် အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် အချိန်မှန်မှန်ဖြင့် hacking လေ့ကျင့် ခန်းလုပ်ခြင်း၊ စနစ်အားနည်းချက်များကို စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အရေးပေါ်အချိန်တွင် ပြဿနာများကိုအဖွဲ့ဖြင့် စီမံခန့်ခွဲ ခြင်း ဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် လုံခြုံမှုကို ကြိုတင်အားဖြည့်ပေးထားပါသည်။

အဓိကစနစ်များဖြစ်သည့် electronic ဖြင့် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်များ ရယူခြင်း စနစ်၊ နိုင်ငံသားလျှောက်ထားမှုစနစ်၊ နေထိုင်မှုဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်စနစ် စသည်တို့ကို ဝန်ဆောင်မှုမပြတ်တောက် စေဘဲ အောင်မြင်စွာ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခြင်းဖြင့် ဆက်ကြောင်းအား အာမခံပေးနိုင်လျက်ရှိပါသည်။

ပုံ - ၂၀ အစိုးရပေါင်းစပ် computer အသုံးပြုမှုဌာန တည်ဆောက်ပုံစံ

e - Government အား စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်း

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင် computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုလုပ်ခြင်း မြှင့်တင်ရေး ဥပဒေ အပိုဒ်(၂)တွင် မရှိမဖြစ်သော အခြေအနေအား ဖွင့်ဆိုထားသည့်အတိုင်း e-Government အား စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ရာတွင် ICTကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို ပိုမို ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် (သို့မဟုတ်) ပြည်သူများကို ထိရောက်စွာ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းကို စီးပွားရေးဆိုင်ရာ computer ဖြင့်အချက်အလက်များပြုစု ခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအကြား စီးပွားရေးဆိုင်ရာကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင် စွမ်းနှင့် ကောင်းမွန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းသော ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများတို့ဖြင့် စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်း တွင် ထပ်မံခဲ့ခြင်းနိုင်ပါသည်။ computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက် ပြုလုပ်ခြင်းအတွက် အစိတ်အပိုင်းများနှင့် အတူ မဟာဗျူဟာ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ဆောင်ရွက်မှုရလဒ်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စဉ်များ၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ၎င်းကို computer ဖြင့်ပြုစုရန် စီမံပေးခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေသတ်မှတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်းနှင့် စာရင်းစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များစသည် တို့ပါဝင်သော စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်နိုင်ခြင်း နယ်ပယ်အားပိုမိုတိုးချဲ့၍ တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။

e-Government စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်း၏ မျှော်လင့်ထားသော အကျိုးရလဒ်များမှာ စီမံကိန်းများကို သီးခြားမဟုတ်ပဲ ပေါင်းစည်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အပြန်အလှန် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက် နိုင်စွမ်းနှင့် ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းတို့ တိုးပွားလာစေရန်၊ တစ်ခုတည်းအဖြစ်ပုံစံပြုထားသော လမ်းညွှန်မှုများဖြင့် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့် အများမှအသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ အရည်အသွေး ထိန်းသိမ်းမှုအတွက် ကုန်ကျစရိတ် လျော့ပါးနိုင်ခြင်းတို့အား ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ကုမ္ပဏီသည် စံချိန် စံညွှန်း သတ်မှတ်မှုဖြင့် နှစ်စဉ်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ ၁ ရာခိုင်နှုန်းမျှ (နိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှုန်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံ ဖြစ်ပါသည်) တိုးတက်မှုရှိရန် ရည်မှန်းထားပြီး အသိပေးလိုသည်မှာ e-Government စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ် ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အသစ်ပြောင်းလဲစဉ်မှာပင် ပိုမိုရရှိနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၀၅-ခုနှစ် သုတေသနလေ့လာမှုတွင် computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုစုမှု လုပ်ငန်းစဉ်၏ ပြန့်ကြဲနေသော အစိတ်အပိုင်းများကို စနစ်တကျ စုစည်းခဲ့ခြင်းဖြင့် ကိုးရီးယား e-Government လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများအား ပိုမိုပြည့်စုံအောင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများမှအကောင် အထည်ဖော်လိုက်သည့် အထွေထွေအသုံးပြုနိုင်သော စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်မှုများကြောင့် computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုစုမှုကို စီမံချက်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ပုံစံထုတ်ခြင်း၊ ရန်ပုံငွေထူထောင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အရေးပါမှုနှင့်တန်ဖိုးဆန်းစစ်ခြင်း၊ သတိပြုရမည့်ပေါ်လွေခြင်းကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်မှုများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတစ်ခုခြင်း စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ဖြင့် အတူတကွသော နေရာများ၌ အကျိုး ဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါသည်။

MOGAHA ၏ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းအတွက်ကြိုးပမ်းမှုများသည် ၁၉၉၀-နှစ်များမှ စတင်၍ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ computer ဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပြုစုခြင်းနှင့်အတူ ပိုမိုပြည့်စုံအောင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါ သည်။ MOGAHA သည်အချက်အလက်အညွှန်းပုံစံတစ်ခုတည်းဆောက်ခြင်းနှင့် တစ်ခုတည်းသော သတင်း အချက်အလက်စနစ်အတွက် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ရန် အသေးစိတ်သတ်မှတ်ချက်များ (ဥပမာ- PCs) အား မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အတူအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာသင်္ကေတနှင့် အမှတ်အသားများ(codes)အား စနစ်ကျစွာ ဖော်ပြသော စာလုံးများပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အများသုံး အုပ်ချုပ်ရေး codes များအား သတ်မှတ်ပြီး ၂၀၀၅-ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ တွင် codes ၂၁၁-မျိုးကို စံအဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် ၁၉၈၇-ခုနှစ်၌ ရုံးလုပ်ငန်းသုံးစက်ပစ္စည်းများ၏မျိုးစုံသောလုပ်ဆောင်ပုံသဘာဝဆိုင်ရာကို စံချိန်စံညွှန်းအား နှစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်ပြန်လည်စိစစ်ရန်နှင့်အတူ သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤကြိုးပမ်းမှုများသည် ၂၀၀၁-ခုတွင် ချမှတ်ခဲ့သော e-Government ကြိုးပမ်းခြင်း၏အဓိကလုပ်ငန်းစဉ် (၁၁)ခုအတွက် လုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။ e-document စနစ်များအား စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ရန် အဖန်ဖန် ကြိုးပမ်း၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း ဝန်ထမ်းအင်အား မလုံလောက်မှုကြောင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက်ပြုစုသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးအား စံချိန်စံညွှန်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည်ပြီးမြောက်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

e-Government ဥပဒေအရ e-Government စံပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ် ချမှတ်ခြင်းကို ပိုမိုလျှင်မြန်စေရန် MOGAHAမှနေ၍ သတင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ်စီမံခန့်ခွဲရေးစီမံကိန်းမှ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ထုတ်နှုတ်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ codeများ၊ ရုံးလုပ်ငန်းသုံးစက်ပစ္စည်းများ၏ အမျိုးမျိုးသောလုပ်ဆောင်ပုံသဘာဝဆိုင်ရာနှင့် e-documentများ၊ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ database များတို့အတွက် ပြီးပြည့်စုံသည့် စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ချက်များ လုပ်ဆောင်ရန် လမ်းညွှန်မှုများပေါ်တွင် အဓိကထားလုပ်ဆောင် လျှက်ရှိပါသည်။

စံချိန်စံညွှန်း သတ်မှတ်ပြီးသည့် code ကိုရရှိရန် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်း၏ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ codes များ၏ ဦးစားပေးအစဉ်အတိုင်း ကောက်ယူလျက်ရှိပါသည်။ code များကို ပေါင်းစည်းရန်အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် ၁၀ရာခိုင်နှုန်း၊ ၂၀၀၇-ခုနှစ်တွင် ၆၀ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ၂၀၀၈-ခုနှစ်တွင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ပေါင်းစည်းမည် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖန် ၁၉၉၀-ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ချမှတ်ခဲ့သည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာစံပြုပြီးသော code ကို ဆန်းစစ်ပြီး ပိုမိုကောင်းမွန်ရန်ပြုလုပ်၍၎င်းအားအခြေခံကာ စံအုပ်ချုပ်ရေး code တစ်ခုအားတည်ဆောက်ရန် စီမံဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ဤကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းများအားပံ့ပိုးရန် ၂၀၀၆-ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလတွင် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ database တစ်ခုအားအကြမ်းရေးဆွဲပြီး ၎င်းနှစ်၏ မေလတွင် ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့အစည်း (၅၇)ခုမှ computer ဖြင့်သတင်းအချက်အလက်ပြုစုရန် တာဝန်ရှိသည့် အာဏာပိုင်များ၏ အစည်းအဝေးတွင် အပြီးသတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက် database ကို အစိုးရအဖွဲ့အစည်း (၁၄) ခုမှ အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။

e-Government ၏ မျှဝေထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ

မျှဝေထားသည့် e-Government ဝန်ဆောင်မှုများသည် သတင်းအချက်အလက်ရင်းမြစ်များဖြစ်ပြီး ၎င်းအားအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား မျှဝေနိုင်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစားနှင့် စနစ်များအလိုက် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် လူအရင်းအမြစ်များ၊ စာရင်းကိုင်ခြင်း၊ သိုလှောင်သယ်ယူခြင်း၊ ငွေကြေး၊ system software (operating system, database စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်) နှင့် hardware (computer server နှင့် ကွန်ရက်စက်ကိရိယာများ) စသည့်ကဲ့သို့အများသုံးအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ စီးပွားရေးစနစ်များပါဝင်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဤကဲ့သို့မျှဝေထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ဌာနများစွာ၌ အများသုံးနိုင်ရန် လိုအပ်သောအသေးစား program သို့မဟုတ် အခြေခံအဆောက်အအုံစနစ်များ ပါဝင်ပါသည်။

၂၀၀၄-ခုနှစ်တွင် ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအစိုးရ၏ ဆန်းသစ်ရေးနှင့် ဗဟိုအုပ်ချုပ်မှုအာဏာအား လျှော့ချရေး ကော်မတီမှအများသုံးနိုင်သော မျှဝေသုံးထားသည့် ဝန်ဆောင်မှု (၁၅)ခု (ဇယား-၇ တွင်ကြည့်ရန်) ကို အဆိုပြုခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက်မှ (၉)ခု မှာ အစိုးရမှ ပြည်သူများအတွက် (G2C)စီမံကိန်းများဖြင့် သီးခြားတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤဝန်ဆောင်မှုများကို ၂၀၀၅-ခု နိုဝင်ဘာမှ စတင်၍ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုချင်းတွင် ချမှတ်ခဲ့ပြီး လက်ရှိအနေအထားတွင် အဖွဲ့အစည်း (၁၁)ခု၏ စနစ်(၁၈)ခု၌ လုပ်ငန်းလည်ပတ် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ဇယား (၇) တွင်ပြထားသည့်အတိုင်း ဦးစားပေးဝန်ဆောင်မှုများမှာ - နိုင်ငံသား ဝန်ဆောင်မှုသတင်း အချက်အလက်၊ စာရွက်စာတမ်းထုတ်ပေးခြင်း၊ လျှောက်လွှာပုံစံများ၊ အသုံးပြုသူလမ်းညွှန်၊ ပေါင်းစပ်ထားသော အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း အာမခံချက်၊ အသုံးပြုသူသတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ electronicစနစ်ဖြင့် ငွေပေးချေခြင်း၊ website ဝန်ဆောင်မှုမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် Mobile SMS တို့ဖြစ်ပါသည်။ အချို့မျှဝေထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများမှာ အကုန်အကျသက်သာစေရန်ထက် အသုံးပြုသူများအဆင်ပြေရန်အတွက် ပုံစံပြုရေးဆွဲဖန်တီးပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဇယား - ၇ ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံတွင်ဦးစားပေးမှုအလိုက် e-Government ၏ မျှဝေထားသည့် ဝန်ဆောင်မှုများ

Field	Proposed Service		Organization
Citizen Service	Prioritization	Citizen Service Information	MOGAHA
		Citizen Document Issuance	
		Citizen Application Forms	
		e-Payment	
Shared Service		User Directory (LDAP)	MIC
		User Identification (PKI)	
		Integrated Authentication (SSO)	
		Mobile (SMS)	
		Web-service Register (UDDI)	
		Web Call Center	-
		e-Learning	-
		Government Directory	-
Finance/Accounting	Electronic Notification/Payment, Electronic Fund Transfer		-
Business Process	Information Disclosure		-

နောက်ထပ်ဝန်ဆောင်မှုများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် မျှဝေဝန်ဆောင်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့အတွက် ပင်မစီမံချက်တစ်ခုကို ပြင်ဆင်လျက်ရှိပါသည်။

စဉ်းစားရန် မေးခွန်းများ

မိမိတို့၏နိုင်ငံတွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား မည်သို့သောမျှဝေ ဝန်ဆောင်မှုများရှိပါသနည်း။ မည်သည့် မျှဝေ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဦးစားပေးသင့်ပါသနည်း။ ရှင်းပြပါ။

Electronic ဖြင့်အသိုက်အဝန်း (e-community) ဌာနများ

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ သတင်းအချက်အလက်ကွန်ရက်ကျေးရွာ (INV) စီမံကိန်းမှ လယ်ယာနှင့် တံငါလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်စားသောက်သည့်ကျေးရွာများကဲ့သို့သော ဝေးလံသီခေါင်သောဒေသများတွင် Internet ဆက်သွယ်မှုကွန်ရက်များကို တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတွင်း၌မျှတသော ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ရရှိစေရန်ရည်ရွယ်ပါသည်။ တစ်ကိုယ်ရေသုံး computer များအား အိမ်တိုင်းသို့ဖြန့်ဖြူးထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ကျေးရွာအရောက် computer သင်တန်းပေးခြင်းတို့ဖြင့် electronic ပုံစံဖြင့်ရရှိနိုင်သော ကွာဟချက်နည်းစေရန်နှင့် ဒေသတွင်း စီးပွားရေး ခိုင်မာတောင့်တင်းလာရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

INV စီမံကိန်းအားဖြင့် ကျေးလက်ရှိရွာများနှင့်မြို့ပြရှိမြို့များအကြား ဆက်ဆံရေးကိုတိုးများ ကြီးထွားလာစေရန် အကူအညီဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ကျေးလက်နေလူထုအသိုက်အဝန်းများသည် ၎င်းတို့၏လတ်ဆတ်သည့် လယ်ယာထွက်ကုန်များကို ဈေးကွက်တင်နိုင်ပြီး မြို့နေလူထုသည်လည်း ဧည့်ရိပ်သာများ၊ စခန်းချရန်များနှင့် လယ်ယာအတွေ့အကြုံ ခရီးထွက်မှုများကဲ့သို့သော ဝင်ငွေရှာဖွေရေး ပုံစံများမှတစ်ဆင့် ကျေးလက်နေဘဝအတွေ့အကြုံအတွက် အခွင့်အလမ်းများရရှိနိုင်ပါသည်။

၂၀၀၂-ခုနှစ်တွင် ပထမဆုံး INV ဌာန (၂၅) ခုကို တည်ဆောက် ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၇-ခုနှစ်အတွက် ရည်မှန်းချက်မှာ နိုင်ငံနှင့်အဝန်းတွင် INV ဌာနများ (၃၀၆) ဌာန ရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

မိမိကိုယ်ကိုဆန်းစစ်ပါ

- (၁) ဤအခန်းတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း အစိုးရ ICT စနစ်များကိုတစ်ခုတည်းဖြစ်အောင် ပေါင်းစည်းရေးသည် အရေးကြီးပါသည်။ ဤသို့ပေါင်းစည်းရာတွင် မည်သည့်အဆင့်များကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရမည်နည်း။
- (၂) e-government မျှဝေဝန်ဆောင်မှုများကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် မည်သည့်အကျိုးစီးပွားများ ရရှိနိုင်မည်နည်း။
- (၃) e-community ဌာန (သို့မဟုတ်) electronic ပုံစံဖြင့်ရနိုင်သောအသိုက်အဝန်းဌာနတို့တွင် မည်သို့သောဝန်ဆောင်မှုများ (သို့မဟုတ်) ဆောင်ရွက်မှုများကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်မည်နည်း။

၃.၅ ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်

ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါဝင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများ၏ ဗဟုသုတအစိတ်အပိုင်းကို အဖွဲ့အစည်း၏ အဆင့်အားလုံးရှိ မဟာဗျူဟာ၊ မူဝါဒနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုတို့တွင် ထင်ဟပ်သည့် စီးပွားရေးနှင့်ပတ်သက်ခြင်းအား ရှင်းလင်းပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြခြင်းတစ်ခုကဲ့သို့ ပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် (၂) အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အသိပညာဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ ရှင်းလင်းပြည့်စုံစွာဖော်ပြထားသော (မှတ်တမ်းတင်ထားမှု)နှင့် ပြောရန်မလိုဘဲနားလည်သဘောပေါက်ပြီးဖြစ်သော (ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသိကျွမ်းမှု)တို့နှစ်မျိုးစလုံးနှင့် ကောင်းမွန်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရလဒ်များအကြား တိုက်ရိုက်ဆက်စပ် ပေးခြင်းအားပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လက်တွေ့တွင် ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲမှုသည်အဖွဲ့အစည်းတွင်းရှိ အသိပညာဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုများအား သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ယှဉ်ပြိုင်မှုများဆိုင်ရာ အကျိုးအတွက်ဗဟုသုတအသစ်များ ထုတ်လုပ်ထွက်ပေါ်စေခြင်း၊ အဖွဲ့ဝင်အားလုံးပိုင်ဆိုင်ပါဝင်သည့် သတင်းအချက်အလက်အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၏ ပမာဏအမြောက်အမြား ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၊ အထက်ပါအချက်အားလုံးကို လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းစေမည့် groupware နှင့် Internet များအပါအဝင် အကောင်းဆုံး ကျင့်သုံးနိုင်ခြင်းများနှင့် နည်းပညာတို့ကို မျှဝေခြင်းစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးသည် အောက်ပါအချက်တို့အပေါ် အခြေခံထားသည်-

- ဗဟုသုတသည် မဟာဗျူဟာမြောက် ပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်ပါသည်။
- ဗဟုသုတသည် စီမံခန့်ခွဲရမည့် အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဗဟုသုတကို မှန်ကန်သောအချိန်၌ ပေးရန်လိုအပ်ခြင်း၊ နေရာမှန်တွင်ရရှိစေရန်ပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်ကန်သည့်အသွင်ရှိစေခြင်း၊ အရည်အသွေးလိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီခြင်းနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန် အကုန်အကျစရိတ်အနည်းဆုံးဖြင့် ရရှိစေခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။
- ဗဟုသုတသည် ပင်ကိုယ်သဘောအရ တန်ဖိုးမရှိပါ။ ထိရောက်သော လုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ရလဒ်များတို့ကို ဖြစ်စေမှသာ ဗဟုသုတသည် တန်ဖိုးရှိလာပါသည်။
- ဗဟုသုတသည် လူ့စိတ်တွင် ပိုင်ဆိုင်ပြုလုပ်မှုသည့် သတင်းအချက်အလက်ဖြစ်သည်။ တူညီသော သတင်းအချက်အလက်သည် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ကွဲပြားခြားနားမှု၊ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးအနေအထား ကွဲပြားခြားနားနေမှု၊ ကွဲပြားခြားနားနေသောအချိန်များအရ အလွန်ကွဲပြားခြားနားသော အဓိပ္ပါယ်များ နှင့် လုပ်ဆောင်မှုများကိုဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

- ဗဟုသုတသည် ရှင်းလင်းပြည့်စုံစွာဖော်ပြထားခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြောရန်မလိုဘဲနားလည် သဘော ပေါက်နိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဗဟုသုတ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင်ပထမအဆင့်အနေဖြင့် (W) ငါးမျိုးဖြစ်သည့် what, who, why, when, where တို့ကို သိရပါမည်။

ဇယား - ၈ အချက်အလက်၊ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဗဟုသုတနှိုင်းယှဉ်ချက်

	Data	Information	Knowledge
Content	Events	Trends	Expertise
Type	Transactions	Patterns	Learning
Task	Representation	Manipulation	Codification
Human role	Observation	Judgement	Experience
Goal	Automation	Decision-making	Action
Output	Building block	Uncertainty reduction	New understanding

ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် အောင်မြင်စေနိုင်သည့် အချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- စီးပွားရေးဆိုင်ရာရလဒ် (သို့မဟုတ်) ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတန်ဖိုးသို့ ချိတ်ဆက်ထားခြင်း
- လက်တွေ့ကျသောဗဟုသုတနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ
- စံသတ်မှတ်ချက်၊ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် ဗဟုသုတဖွဲ့စည်းမှု
- ဗဟုသုတနှင့်ယဉ်ပါးသော အလေ့အထ
- ရှင်းလင်းသည့် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ဘာသာစကား
- ပြုလုပ်လိုခြင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေသောလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းများတွင်ပြောင်းလဲခြင်း
- ဗဟုသုတလွှဲပြောင်းပေးရေးအတွက် လမ်းကြောင်းအသွယ်သွယ်
- အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲမှု ပံ့ပိုးခြင်း

ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးအတွက်ဗျူဟာတစ်ခုတွင် အောက်ပါအဆင့်များပါဝင်သည် -

- (၁) မည်သည့်ဗဟုသုတမှ တန်ဖိုးတိုးတက်စေကြောင်း သိနားလည်ခြင်း
- (၂) ဗဟုသုတအား ဖန်တီးရန်နှင့် ထိရောက်စွာအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း
- (၃) အောင်မြင်မှုအတွက် ဗဟုသုတကြွယ်ဝခြင်း၏ တန်ဖိုးရှိပုံကို သိမြင်ခြင်း
- (၄) ဗဟုသုတကို အသုံးပြုနိုင်သူ၊ ပံ့ပိုးနိုင်သူတိုင်းအတွက် ဗဟုသုတအား ရယူအသုံးပြုနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ပေးခြင်း
- (၅) အမြင့်မားဆုံးစီမံခန့်ခွဲရေး၏အာမခံကတိပြုမှုနှင့် ခေါင်းဆောင် မှုသေချာစေခြင်း
- (၆) ဗဟုသုတပိုင်ဆိုင်မှုများကို တိုးပွားစေနိုင်သည့် ဝန်းကျင်တစ်ခုအား ဖန်တီးခြင်း
- (၇) ဗဟုသုတအား မဟာဗျူဟာမြောက်ပိုင်ဆိုင်မှုတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ကိုးရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ electronic ဖြင့်ဗဟုသုတ စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်(e-KMS)

ကိုးရီးယားအစိုးရ၏ အမျိုးသားမူဝါဒစီမံခန့်ခွဲရေးအတွက် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီဆောင်ရွက်သည့် စနစ်တွင် အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ် (KMS – Knowledge Management System) နှင့် အစိုးရလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ် တို့ဖြစ်သည်။

e-KMS အားဖြင့် မူဝါဒချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဆိုပြုလိုက်သည့် အကြံဉာဏ်များအား မှတ်တမ်း တင်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများပြုနိုင်ပြီးနောက်ထိရောက်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်စေရန် e-document စီမံခန့်ခွဲရေးဖြင့် မျှဝေလုပ်ဆောင်နိုင်စေပါသည်။

e-KMS ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်-

- (၁) သမ္မတရုံးမှ ပထမဆုံးအုပ်စုလိုက်သုံးနိုင်သည့် program ကိုအသုံးပြုခြင်း
- (၂) electronicဖြင့်အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုရုံးကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ISP တစ်ခုကိုတည်ထောင်ခြင်း
- (၃) electronic ဖြင့် သမ္မတရုံးစီမံကိန်းအတွက်ရုံး၏ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် နေ့စဉ်ဂျာနယ်များ မှတ်တမ်းတင်မှုကို အဓိကထားလုပ်ဆောင်ကာ electronic ဖြင့် အထောက်အကူ ဝန်ဆောင်မှု (e-support service) ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- (၄) စီမံကိန်း၏ တတိယအဆင့်အနေဖြင့် စာရွက်စာတမ်းစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အား တည်ထောင်ခြင်း

သမ္မတရုံးအတွက် e-KMS ကို ဖော်ဆောင်ခြင်းဖြင့် သတင်းအချက်အလက်၊ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာစံနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းကို ဖြေရှင်းပြီးဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်လုံးကို မော်ကွန်းနှင့် ဗဟုသုတအတွက်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို တည်ထောင်ပြီး သည်နှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး စနစ်တစ်ခုအတွင်းသို့ ပေါင်းစပ် ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

e-KMS ဖြင့် မော်ကွန်းများနှင့် မှတ်တမ်းများအားမည်သည့်သတင်းအချက်အလက်ကိုမျှ ပျောက်ဆုံးမှု မရှိပဲ မပြောင်းမလဲလုံခြုံစွာသိမ်းဆည်းထားနိုင်ပြီး မူဝါဒချမှတ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ခြင်းတို့ကို မူဝါဒများအပေါ်သတ်မှတ်ဖော်ပြသောရှင်းလင်းချက်များနှင့်အတူ ဆောင်ရွက် နိုင်စေပါသည်။ တစ်ဖန် မူဝါဒချမှတ်ရာတွင် ရှေ့နောက်ညီညွတ်စေပြီး မူဝါဒပျက်ယွင်းခြင်းမှ ကာကွယ်စေနိုင်မည့် အလားတူမူဝါဒများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို လွယ်လင့်တကူ ရယူစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ KMS ကို သဘာဝဘေးဒဏ်စီမံခန့်ခွဲမှုကဲ့သို့သော သီးသန့်ကိစ္စရပ်များအနေဖြင့်လည်း တည်ထောင်နိုင်ပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏သဘာဝဘေးဒဏ်လျှော့ချမှုအတွက် ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲရေး

သတင်းအချက်အလက်ဖလှယ်ခြင်းနှင့် သဘာဝဘေးဒဏ်လျှော့ချမှုတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးတွင်လွယ်ကူအဆင်ပြေစေရန်အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံအစိုးရ၏ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ အမျိုးသားဆိုင်ရာသဘာဝဘေးဒဏ် လျှော့ချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးအစီအစဉ်မှ အဓိကအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ မူဝါဒချမှတ်မှုများ၊ သဘာဝဘေး အန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲသူများ နှင့် အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်း၊ ဗိသုကာ၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ငလျင်လေ့လာရေး၊ မိုးလေဝသ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် လူမှုရေးသိပ္ပံစသော နယ်ပယ်အသီးသီးမှ ကျွမ်းကျင်သူများအကြား ဗဟုသုတကွန်ရက်တစ်ခုတည်ဆောက်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

- လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အသိုက်အဝန်းတစ်ခုထူထောင်ရန်အတွက် အစီအစဉ် တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်ဆံမှုများကို လွယ်ကူအဆင်ပြေစေရန် electronic ဖြင့်လမ်းကြောင်းတစ်ခုကို တည်ဆောက်လျက်ရှိပါသည်။ စနစ်သည်အကျိုးခံစားခွင့်အပေါ် အခြေခံထားပြီး ပါဝင်ပတ်သက် သူများအား အမျိုးမျိုးသောကိရိယာများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုပံ့ပိုးသည့်စနစ်များ၊ စောင့်ကြည့်မှုဆိုင်ရာစနစ်များတို့ဖြင့် ထောက်ပံ့ ပေးထားပါသည်။
- ပထမအပိုင်းတွင် အစီအစဉ်အရ အဖွဲ့အစည်း (၅၀၀)ကို ဆက်သွယ်ပေးပါမည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံတော်သဘာဝဘေးဒဏ်ကွပ်ကဲရေးဌာနများပါဝင်သည့် နိုင်ငံတော်ကွန်ရက်နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ အုပ်ချုပ်ရေး သင်တန်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအားလုံးပါဝင်သော သင်တန်းဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းကွန်ရက် စသည့်များစွာသောကွန်ရက်တို့ကိုချိတ်ဆက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများမှာ

- ပြည်နယ် (၃၅)ပြည်နယ်ရှိ နိုင်ငံတော်အစိုးရ သဘာဝဘေးဒဏ် စီမံခန့်ခွဲရေးဌာနများ မှ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲရေးဆောင်ရွက်သူများ
- အမျိုးသားအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း (NRI)(၁၁)ဖွဲ့ နှင့် ပြည်နယ် (၃၅)ပြည်နယ်ရှိ နိုင်ငံတော်အရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း (၁၂၅)ခုခန့်တို့ပါဝင်သည့် ငလျင်အန္တရာယ် ဘေးဒဏ်ကွပ်ကဲရေးအတွက် အင်ဂျင်နီယာများ စွမ်းအားဖြည့်ရေး အမျိုးသားအစီအစဉ်
- အမျိုးသားအရင်းအမြစ်အဖွဲ့အစည်း(NRI)(၇)ဖွဲ့ နှင့် ပြည်နယ် (၃၅)ပြည်နယ်ရှိ ကောလိပ်ကျောင်း (၁၁၀)ခုခန့်ပါဝင်သည့် ငလျင်အန္တရာယ်ဘေးဒဏ်ကွပ်ကဲရေးအတွက် ဗိသုကာများ စွမ်းအားဖြည့်ရေး အမျိုးသားအစီအစဉ်
- ပြည်နယ်(၁၇)ခုရှိ မြို့(၃၈)မြို့တွင် မြို့ပြငလျင်ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး ဆောင်ရွက်သူများ
- အားလုံးသောငလျင်ရပ်ဝန်း (၄) နှင့် (၅)ရှိပြည်နယ်မှ အမျိုးသားငလျင်ဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများ
- အမျိုးသားဆိုင်ကလုံးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများဗဟုသုတ portal မှနေ၍ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတများကို ရယူရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ပေးခြင်းဖြင့် ကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို လွယ်ကူအဆင်ပြေစေနိုင်ပါသည်။

အဆိုပါနည်းလမ်းများမှာ -

- အသင့်တင့်သောရယူအသုံးပြုနိုင်မှုနှင့်လွယ်ကူအဆင်ပြေစေမှု

- အစီအစဉ်များစောင့်ကြည့်မှုနှင့် နည်းစနစ်များ ဝေမျှနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
- ဗဟိုမှအကြောင်းအရာများကို စီမံခန့်ခွဲမှု မပြုသည့်အတွက် အဖွဲ့ဝင်များ၏ လုပ်ငန်းနေရာ
- အားကောင်းသည့် search engines များ
- ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် အသင့်တင့်သောဆွေးနွေးပွဲနေရာ
- စာရွက်စာတမ်းစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်
- အသင့်တင့်သောအဖွဲ့အစည်းတွင်းသုံးကွန်ရက်ဆိုင်ရာ e-mail အုပ်စု

ဗဟုသုတကွန်ရက်၏ မျှော်မှန်းချက်များမှာ-

- ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် တုန့်ပြန်မှု
- အခွင့်အာဏာလွှဲအပ်ထားသည့် အစိုးရသဘာဝဘေးဒဏ် စီမံခန့်ခွဲရေးဌာနများ
- အရင်းအမြစ်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများတန်ဖိုးဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေခြင်း
- ပင်မဖွံ့ဖြိုးမှုသို့ ပေါင်းစပ်ခြင်း
- ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများ ထိရောက်စွာ စောင့်ကြည့်နိုင်ခြင်း
- သဘာဝဘေးဒဏ်စီမံခန့်ခွဲမှုအသိုက်အဝန်းတွင် တရားမျှတသည့်လုပ်ဆောင်ချက်များ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန်

မိမိနိုင်ငံ(သို့မဟုတ်)ဒေသတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးရေး၊ သဘာဝဘေးဒဏ်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးတွင်ဗဟုသုတစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ၏ ဥပမာများကိုဖော်ပြပါ။ ဗဟုသုတ စီမံခန့်ခွဲရေးတွင် အောင်မြင်စေသောအချက်များအရဥပမာတစ်ခုချင်းကို ဆန်းစစ်ပါ။

၃.၆ ကျန်းမာရေးနှင့် အဝေးရောက်ဆေးဝါးအသုံးပြုမှု စနစ်များ- ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ တိုးများစေခြင်း

Electronicဖြင့်ကျန်းမာရေး (e-Health) သည် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် ICT ကို အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အနည်းငယ်တွင် ကမ္ဘာနှင့်အဝှန်း တိုးတက်ခဲ့သည်။ e-Health application များ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်သူများ၏ ဘဝနေထိုင်မှုပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေးအတွက် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု၏ ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရည်၊ ရယူအသုံးပြုနိုင်စေမှု၊ တာဝန်ယူမှုတိုးတက်လာစေရန်၊ ဆရာဝန်များနှင့် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများအတွက် လုပ်ငန်းပိုမိုလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဝန်းကျင်တစ်ခုရရှိလာစေရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

e-Health သည်ဒေသတွင်းနေရာဖြစ်စေ၊ ဝေးလံသည့် တစ်နေရာမှဖြစ်စေ ဆေးကုသရေး၊ ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် electronic နည်းဖြင့် ပေးပို့၊ သိမ်းဆည်း၊ ရယူမှုများအားလုံး ပါဝင်သော ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် electronic ပုံစံဖြင့်အချက်အလက်များကို အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အချက်အလက်ပို့လွှတ်မှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းစနစ်များနှင့် နည်းလမ်းမျိုးစုံကိုအသုံးပြုပါသည်။၎င်းတွင် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုမျိုးစုံနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင်သူများအားလုံးပါဝင်ပြီး (ဆေးနှင့် ဆရာဝန်မျှသာပါဝင်ခြင်းမဟုတ်ပေ။) အချို့သော e-Health ဥပမာများကို ဇယား(၉)တွင်ပြထားပါသည်။

ဇယား - ၉ e-Health အတွက် နမူနာများ

Technology	Devices and Software	e-Health Applications
Remote monitoring	- Sensors - Instruments - Ultrasound	Telehomecare
Diagnostics	- Stethoscope - Electrocardiogram (EKG) - X-ray/CatScan and medical image analysis software - Consultations	Telehomecare
Videoconferencing	- Cameras (videocams, webcams) - Computer-based desktops - Portable communication and data systems	- Consultations - Teledermatology - Telementalhealth
Digital imaging	- Instruments - Media (e.g. film, magnetic tape) - Scanners/viewers - Digital cameras - Videocams with scopes	- Telepathology - Teleradiology - Teledentistry - Teledermatology
Information technology	- Data storage systems servers - Software/informatics - Database management systems - Geographic information systems - Middleware	- Electronic medical records (e.g. patient information system, hospital information system, general practitioner information system) - Data mining, Web portals - DSS administration
Store and forward	- Data/image/audio card capture/scanners - Computer/camera/microphone and image management software	- Electronic medical/health records - Report generator
Simulation and training	- Multimedia graphics and software - Audio-visual	- e-Learning - Curriculum - Conference

ဇယား - ၉ တွင် ဖော်ပြထားသည့် e-Health စနစ်၏ပုံစံ ၄ မျိုးတွင် ICT အားအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

- (၁) Mobile ဖုန်းဖြင့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုစနစ် - လူနာခရီးသွားနေစဉ် (သို့မဟုတ်) ဝေးလံသည့် အရပ်တွင်ရှိနေစဉ် Mobileဖုန်းအသုံးပြုခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးကုသမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။
- (၂) ရွေ့လျားရောဂါစစ်ဆေးသည့်စနစ် - လူနာများသွားလာလှုပ်ရှားနေစဉ် အရေးကြီး လက္ခဏာ တိုင်းတာမှု အာရုံခံနှင့် အရေးကြီးလက္ခဏာဆန်းစစ်မှုတို့ ပေါင်းစပ်ပြုလုပ်ထားသော စနစ်တစ်ခုဖြင့် ကျန်းမာရေး လက္ခဏာများကို သေချာစွာစစ်ဆေးမှုစနစ်နှင့် ကုသမှုပေးနိုင်ပါသည်။
- (၃) အိမ်တွင်းဆေးကုသမှုပေးနိုင်သည့် ဉာဏ်ရည်မြင့်ဆေးဖက်ဆိုင်ရာ ကိရိယာများ - ဉာဏ်ရည်မြင့် ဆေးဖက်ဆိုင်ရာကိရိယာများဖြင့် အိမ်တွင်း (သို့မဟုတ်) အငြိမ်းစားပြီး ဘိုးဘွားရိပ်သာများရှိ လူနာများ အား ကျန်းမာရေးအခြေအနေ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် လက္ခဏာအသေးစိတ် စစ်ဆေးခြင်းများ ပြုနိုင်ပါသည်။
- (၄) ပေါင်းစပ်လူနာစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ် - PDA ၊ Mobileဖုန်း၊ computer ၊ Internet နှင့် အထူးပြုလုပ်ထားသော စက်များအားအသုံးပြု၍အရေးကြီး လက္ခဏာများရယူခြင်း၊ ဆန်းစစ်မှုပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ရောဂါ လက္ခဏာအသေးစိတ်စစ်ဆေးခြင်းများတို့ကို လူနာတိုင်းအားစနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲရာ၌ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ e-Health ဆိုင်ရာဥပဒေအရ အခွင့်အာဏာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများသည် အဓိက e-Health application (၄)ခု နှင့်အထူးသဖြင့်ကြီးမားသောဆက်နွှယ်မှုရှိပါသည်။
 - ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမူဝါဒနှင့် တားဆီးကာကွယ်ခြင်း - ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မဟာဗျူဟာ စီမံချက်ရေးဆွဲရန် အချက်အလက်ရှာဖွေနိုင်ရေးအတွက် ကျန်းမာရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု စီးပွားရေးဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ယူစုဆောင်းခြင်းသည် ဤနေရာတွင် လိုအပ်ပါသည်။
 - နိုင်ငံသားများအတွက်သတင်းအချက်အလက်ဝန်ဆောင်မှုများ- ကျန်းမာရေးကောင်းခြင်းနှင့် ဘဝ နေထိုင်မှုပုံစံ စသော ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာများအပေါ်တွင် လူနာများ၏ သတင်းအချက်အလက်များပေးထားခြင်းဖြင့် ကျွမ်းကျင်သူများ၏အကူအညီကို လိုအပ်လာသော အခါ မည်သည့်နေရာမှမည်သို့ယူနိုင်မည် စသည်တို့ကိုလုပ်ဆောင်မှု အားလုံးသည် ဤနေရာတွင် ပါဝင်ပါသည်။
 - ပေါင်းစပ်လူနာစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် လူနာကျန်းမာရေးမှတ်တမ်းများ - ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေး စောင့်ရှောက်မှု ကျွမ်းကျင်သူများအကြား သတင်းအချက်အလက်များကို ကောင်းမွန်စွာနှင့်လုံခြုံစွာ မျှဝေနိုင်ရန်နှင့် ပေါင်းစပ်သုံးစွဲသူစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ဝန်းတစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန်တို့ပါဝင်သော လုပ်ဆောင်မှုများသည် ဤနေရာနှင့်သက်ဆိုင်ပါသည်။
 - အဝေးရောက်ဆေးကုသရေးနှင့် လွှပ်လပ်သော နေထိုင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ - သက်ကြီးရွယ်အိုများ နှင့် ကိုယ်အင်္ဂါချွတ်ယွင်းသူများအတွက် လွှပ်လပ်စွာနေထိုင်နိုင်ရေးအား အထောက်အကူပေးနိုင်သော အဝေးမှဆွေးနွေးခြင်း၊ အဝေးမှအိမ်တွင်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ အရေးကြီး ကျန်းမာရေးလက္ခဏာများ စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အခြားသောဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်းတို့သည် ဤနေရာတွင်ပါဝင်ပါသည်။

e -ကျန်းမာရေး application များကို အောက်ပါတို့တွင် အောင်မြင်စွာ အသုံးချနိုင်ခဲ့သည် -

- (၁) အထူးသဖြင့်အချို့နိုင်ငံများတွင် မရရှိနိုင်သေးသည့် အထူးဆေးကုသမှု နည်းပညာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု များအား အသုံးပြုသည့်ဆေးရုံဆိုင်ရာညွှန်းပေးခြင်း၊

ပုံ - ၂၁ ပစ်ဖိတ်ကျွန်းနိုင်ငံများရှိ အဝေးမှတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း ဆိုင်ရာပြပုံ

- (၂) ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်နေသူများအားလုံးပညာရေးသည် စဉ်ဆက်မပြတ် ပညာရေးအဖြစ် ပိုမိုကောင်းစေခြင်းနှင့် အထူးကျွမ်းကျင်သူဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးသည် အထူး ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အရည်အသွေးနှင့် စံလုပ်ဆောင်ချက်များကို တိုးတက်စေခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပစ်ဖိတ်ကျွန်း နိုင်ငံများအတွင်းရှိ ကျန်းမာရေးအထူးကျွမ်းကျင်သူများအတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် ပညာရေး အား ပစ်ဖိတ်ပွင့်လင်းသော သင်ကြားရေးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးကွန်ရက်မှ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘောင်-၃ e-Health အပေါ် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ရပ်တည်ချက်

e-Health အားအရင်းအမြစ်နည်းပါးမှုကို ဖြေရှင်းနိုင်သောနည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ်မြင်လာကြပြီး တိုးတက်သောအရည်အသွေး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် မျှော်လင့်ချက်များ ပြည့်ဝစေရန်လည်း အဖြေတစ်ခုအဖြစ် အများကမြင်ကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့(WHO)က ဆက်သွယ်ရေးအား ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုတွင် အသုံးပြုကြရန် အကြံပေးရခြင်းမှာ-

- ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာအထူးကျွမ်းကျင်သူများ အလွန်နည်းပါးနေခြင်း
- ကျေးလက်နေပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မလုံလောက်ခြင်း(သို့မဟုတ်)မရှိခြင်း
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့် သားဖွားမိခင်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် လုံလောက်သော ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု မရှိခြင်းကြောင့် အချို့နေရာတွင် (၃၀ ရာခိုင်နှုန်း) အထိ ကလေးနှင့် မိခင်သေဆုံးမှု မြင့်မားခြင်း
- အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နှင့် ဝေးလံသီခေါင်သော ဒေသများရှိ သူများအတွက် ဆရာဝန်များဘွဲ့ရပြီး နောက် ဆေးဂျာနယ်များမရရှိနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) နည်းပါးခြင်း

- (၃) ကြက်တုတ်ကွေးကဲ့သို့သော ကူးစက်ရောဂါဖြစ်လာနိုင်သည့် ရောဂါများအတွက် နယ်ခြားဖြတ် စောင့်ကြည့်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရများဖြင့် geoinformatics သည် ကူးစက်ရောဂါထိန်းသိမ်းမှုအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စီမံကိန်းချခြင်းများပြုရာတွင် အားကောင်းသည့် ကိရိယာတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့မှ ကြက်တုတ်ကွေးနှင့် အခြားကူးစက် ရောဂါများကို စောင့်ကြည့်ရန် ကမ္ဘာ့ရောဂါတုန့်ပြန်မှု ကွန်ရက်ကိုဖော်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

- (၄) ဆရာဝန်များနှင့်အခြားကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်သူများမှ ပြောကြားသည့်ဆေးမှတ်တမ်းများကို လေ့ကျင့်ပေးထားသည့်သူများက ရေးချခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း။
- (၅) အထူးသဖြင့်ပုံတူကူးချခြင်းများ (သို့မဟုတ်) အမှားများကိုပယ်ဖျက်ခြင်း၊ အချိန်နှင့် ခရီးစရိတ်ချွေတာခြင်း၊ လူနှင့် အခြားအရင်းအမြစ်များကိုကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိရန် နေရာချမှတ်ခြင်း။ ကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရလဒ်များမှ -
- တိုးတက်သော ဗဟုသုတဝေမျှမှုနှင့် အတူကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစီမံချက်ကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း
 - အဝေးရောက်ဆေးကုသခြင်း၊ ဆေးဝါးများပေးပို့ခြင်းဖြင့်လူနာအား တိုက်ရိုက်စောင့်ရှောက်ခြင်း
 - ဗီဒီယိုဖြင့် အပြန်အလှန်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်သောစနစ် မှတစ်ဆင့် လူနာနှင့် ဆရာဝန်အား ဆက်သွယ်ပေး၍ လူနာအားတိုက်ရိုက်စောင့်ရှောက်နိုင်ပြီး ရောဂါသည်းထန်သူများကိုလည်း စောင့်ကြည့်နိုင်ခြင်း
- (၆) ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာရယူနိုင်သောနေရာများသို့ လွယ်လင့်တကူ သွားလာခြင်း မပြုနိုင်သော ဝေးလံသည့် (သို့မဟုတ်) ကျေးလက်ဒေသများထိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်ရန် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ လွှမ်းခြုံနိုင်ခြင်းအားတိုးချဲ့၍ အကွာအဝေးတစ်သီးတစ်ခြားဖြစ်နေမှုများအားလျှော့ချခြင်း၊ အမျိုးစုံသုံးနိုင်သောဆက်သွယ်ရေးစခန်းများသည် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး သတင်းအချက်အလက်နှင့် Telemedicine မှတစ်ဆင့်ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှုအတွက် လိုအပ်သောအခြေခံအဆောက်အအုံကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ electronic ကျန်းမာရေးမှတ်တမ်းများအား အချိန်မီကျန်းမာရေး သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးနိုင်ခြင်းကြောင့် ဝေးလံသီခေါင်သော ဒေသများရှိသူများအား အခြားတစ်နေရာရှိ အထူးကုတစ်ဦးနှင့် ဆွေးနွေးနိုင်စေခြင်း။

စဉ်းစားရန်မေးခွန်းများ

- ၁။ မိမိနိုင်ငံတွင် မည်သည့် e-Health ဝန်ဆောင်မှုများ ရနိုင်သနည်း။ မည်သည်က ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအတွက် ရနိုင်သနည်း။
- ၂။ e-Health တွင် Mobileဖုန်း၏ကဏ္ဍသည် ယခင်ကထက်ပိုမိုအရေးကြီးလာပါသည်။ မိမိနိုင်ငံတွင် Mobile ဖုန်း ကိုအသုံးပြု၍ မည်သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ပါသနည်း။
- ၃။ အသိုက်အဝန်းဆိုင်ရာ e-centre များအသုံးပြုသည့် e-Health အစီအစဉ်များ မိမိနိုင်ငံတွင် ရှိပါသလား။ ဤအစီအစဉ် တစ်ခု၊ နှစ်ခုကိုဖော်ပြပါ။

၃.၇ ဘေးအန္တရာယ်စီမံကွပ်ကဲမှုအသုံးပြုနိုင်ခြင်းများ - ပေါင်းစပ်အမျိုးသားဘေးအန္တရာယ်စီမံကွပ်ကဲရေး ဝန်ဆောင်မှုများ

သဘာဝနှင့်လူကြောင့်ဖြစ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များ၏ ထိခိုက်မှုကို နည်းနိုင်သမျှနည်းစေရန် ကောင်းမွန်စွာဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းသော အရေးပေါ်အမျိုးသားစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တစ်ရပ်ကို လိုအပ်ပါသည်။ ကိုးရီးယားတွင် အရေးပေါ်အမျိုးသားစီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့သည် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် လျှော်ကြေးပေးမှုထက် တားဆီးကာကွယ်မှုကို ရှေးရှုသည့် သဘာဝဘေးဒဏ်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်းအား အမျိုးသားဘေးအန္တရာယ်စီမံကွပ်ကဲရေးစနစ် (NDMS - National Disaster Management System) အဖြစ်တည်ထောင်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာန၊ ရေကြောင်းနှင့် ရေလုပ်ငန်းဝန်ကြီးဌာန အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း(၁၀)ဖွဲ့ထံ စောင့်ကြည့်ကွပ်ကဲသည့်စနစ်ကို ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

NDMS သည် အဖွဲ့အစည်း(၇၁)ခုအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ခိုင်မြဲစေရန် ၂၀၀၆-ခုနှစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ သဘာဝဘေးဒဏ်စီမံခန့်ခွဲရေး ကွန်ရက်တစ်ခုကို အစမ်းသဘော တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဗဟိုအဖွဲ့စည်းများအတွင်းနှင့် အထက်ပိုင်းနှင့်အောက်ပိုင်းဒေသဆိုင်ရာအစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများအကြား တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ပေးခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်အခြေအနေများအတွက် သတင်းအချက်အလက်ပေးပို့မှုလုပ်ငန်းများ လွယ်ကူရှင်းလင်းလာပြီး သဘာဝဘေးဒဏ်နှင့်အရေးပေါ်အခြေအနေများကို တုံ့ပြန်ရန်ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းသော ရလဒ်ဖြစ်လာပါသည်။

အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးတွင် သတင်းပို့သူဖော်ထုတ်ရေးစနစ်ဖြင့် မတော်တဆမှုဖြစ်ခြင်းများအား တင်ပြသူများနှင့် ၎င်းတို့တည်ရှိရာနေရာများကို ဖော်ထုတ်နိုင်စေပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် အရေးပေါ် ကိစ္စမှားယွင်းတင်ပြမှုများ ၁.၃ ရာခိုင်နှုန်းကျဆင်းခဲ့သည်။ ဘာသာစကား အခက်အခဲရှိသူများ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများပါမကျန် ဤဝန်ဆောင်မှုကို လွယ်လင့်တကူရရှိနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ် ဝန်းကျင်တွင် ကိုရီးယား၏ u-safe korea Project ကိုပြီးစီးသည့်အခါ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် လူ(၁)သန်းလျှင် ၁၁.၁ ဦး အထိသေဆုံးမှု လျော့ချရန် မျှော်လင့်ထားပြီး လက်ရှိလူတစ်သန်းလျှင် (၁၆.၅)ဦးနှုန်း သေဆုံးနေခြင်းမှ ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းလျော့ ကျခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှစွာပျက်စီးမှု ၈.၂ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းရန်နှင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်ကြား USD ၃၅ billion ပျက်စီးမှုမှ လျော့မည်ဟု မျှော်လင့်ထားပါသည်။

၂၀၀၄-ခုနှစ် ဆူနာမီကြောင့် sahana အမည်ရသည့် ပေါင်းစပ် ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေးတစ်ခု ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။

Sahana ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်

Sahana သည် Lanka Software foundation မှဦးဆောင်သော သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ IT လုပ်အားပေးသူများသည်ကယ်ဆယ်ရေး၊ ပြန်လည်ရယူရေးနှင့် ပြုစုပျိုးထောင်ရေးလုပ်ငန်း ကာလအတွင်း သတင်းအချက်အလက်များကို စီမံခန့်ခွဲရန်ရေးသားဖော်ထုတ်ခဲ့သည့် Web အခြေခံဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲရေး application တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

Sahana သည် မည်သူမဆို အခမဲ့အသုံးပြုနိုင်သည့် Free and Open Source Software(FOSS) ဖြစ်သောကြောင့် ကုန်ကျငွေ အနည်းအကျဉ်းပင် Software အားအသုံးပြုခြင်း၊ ကူးယူဖြန့်ချိခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အာရှပစိဖိတ်ဒေသရှိ နိုင်ငံအများစုအတွက် ဤအချက်မှာ အလွန်အရေးပါပါသည်။ FOSS သည်သတ်မှတ်မှတ်သော အခြေအနေများ(သို့မဟုတ်) ဘေးအန္တရာယ်များအတွက် စနစ်အားပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ အသုံးပြုနိုင်စေပြီးအနာဂတ်တွင် ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်စေသော စနစ်အဖြစ် ပြုလုပ်နိုင်ကာကမ္ဘာတစ်ဝန်း ITပညာရှင်များမှနောင်အခါ ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်စေပါသည်။

အဓိက Sahana စနစ်သည် မျှဝေထားသော Database များဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ သီးခြားစီ ခွဲခြားထားသည့် လွတ်လပ်သောအစိတ်အပိုင်းများအား အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ထားပါသည်။

- **အဖွဲ့အစည်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း** - ပါဝင်သည့် အဖွဲ့စည်းများနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးတွင် ၎င်းတို့၏ ပါဝင်သည့် အခန်းကဏ္ဍများ အားသိမ်းဆည်းရန် နှင့် ရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။
- **တောင်းဆိုမှုစီမံစနစ်** - စခန်းချဆေးရုံအစရှိသည့် နေရာအမျိုးမျိုးမှ အကူအညီ တောင်းဆိုမှုများ အားလုံးနှင့် ကယ်ဆယ် သူများ၏ပံ့ပိုးမှုများ ကိုမှတ်တမ်းတင်ခြင်းရှာဖွေခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။
- **စခန်းမှတ်တမ်းတင်ခြင်း** - အားလုံးသောယာယီစခန်းများ၊ ဆေးရုံများနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကြုံရသူများ၏ နေရာအားလုံးကို မှတ်တမ်းတင်ပါသည်။

- **လူပျောက်ဆုံးမှတ်တမ်းတင်ခြင်း** - ပျောက်ဆုံးခြင်း၊ နေရာပြောင်းခြင်း (သို့မဟုတ်) သေဆုံးသူများနှင့် တိုးတက်သော ရှာဖွေမှုစွမ်းအားဖြင့် (ရုပ်ပုံ၊ လက်ဗွေရုပ်၊ DNA နမူနာများ အပါအဝင်) ဆွေမျိုးသားချင်းများ တို့ကို ရှာဖွေခြင်းများနှင့် တွေ့ရှိပြီးသူများ(သို့မဟုတ်)နေရာချပြီးသူများအား Database ဖြင့်မှတ်တမ်းတင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
 - **လုပ်အားပေးစီမံခန့်ခွဲရေး** - (ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များ၊ စခန်းများ စသည့်တို့မှ) ကူညီပံ့ပိုးရန်ကတိပြုခြင်းများ၏ database နှင့် ၎င်းတို့၏တောင်းဆိုမှုများနှင့် ကိုက်ညီစေရန် ကြိုးစားပေးပါသည်။
 - **ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲရေး** - သိုလှောင်ရုံ၌ ပစ္စည်းများ၏ တည်နေရာ၊ အရေအတွက်များနှင့် သက်တမ်း ကုန်ခြင်း စသည့်တို့ကို မှတ်သားရှာဖွေနိုင်ပါသည်။
 - **အခြေအနေအားသိနားလည်မှု** - ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် လက်ရှိအခြေ အနေ၏ သဘောတရားအား ပထဝီဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက် စနစ်ဖြင့်သုံးသပ်နိုင်စေပါသည်။
- လုပ်အားပေးညှိနှိုင်းချက်စနစ်နှင့် Mobileဖုန်းဖြင့် သတင်းပို့ခြင်း အပါအဝင် အခြားရွေးချယ်နိုင်သည့် သီးခြားအစိတ်အပိုင်းများလည်း ရှိပါသေးသည်။
- သိရိလင်္ကာ၌ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဆူနာမီ အကောင်အထည်ဖော်မှုအပြင် တရုတ် ၊ အင်ဒိုနီးရှား ၊ ပါကစ္စတန်၊ ပီရူး၊ ဖိလစ်ပိုင် နှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံတို့ရှိ များစွာသော အဖွဲ့အစည်းများသည် ဘေးအန္တရာယ်များအား တုံ့ပြန်ရေး၌ sahana ကို အောက်ပါအတိုင်းသုံးခဲ့ကြပါသည်။

» Center of National Operations, Sri Lanka as part of their web portal	2005
After the Kashmir/Pakistan Earthquake by the Government of Pakistan	
After the Guinsaugon Landslide by the Government of the Philippines	
Sarvodaya, an NGO in Sri Lanka	2006
Terre des Hommes, an NGO in Sri Lanka	
After the Jogjakarta Earthquake, Indonesia	
After the Peru Earthquake	2007
New York City Office of Emergency Management, United States of America	
After the Sichuan Earthquake, China	2008

Continuous testing and development for Sahana is taking place in Ecuador, Indonesia, Lebanon and the Philippines.

For more information on the Sahana system, including the project documentation, visit <http://www.sahana.lk/>.

Sources: Chamindra De Silva, "Humanitarian-FOSS: Case Study on Disaster Management" (presentation made at ISCRAM 2007, 26-27 August 2007, Harbin, China). <http://chamindra.googlepages.com/Sahana-Overview-ISCAM-China-AUG-2007.pdf>.

Isuru Samaraweera, "Sahana Disaster Management System and Tracking Disaster Victims" (presentation made at the 24th Asia-Pacific Advanced Network Meeting, 27-31 August 2007, Xi'an, China). <http://www.apan.net/meetings/xian2007/presentations/dm/sahana.ppt>.

Mifan Careem, Chamindra De Silva, Ravindra De Silva, Louisa Raschid and Sanjiva Weerawarana, "Sahana: Overview of a Disaster Management System," in *Proceedings of the International Conference on Information and Automation* (15-17 December 2006, Colombo, Sri Lanka), [ftp://ftp.umiacs.umd.edu/pub/louisa/PUB06/Sahana6.pdf](http://ftp.umiacs.umd.edu/pub/louisa/PUB06/Sahana6.pdf).

Soo Hoe Nah, "Managing Disasters – Sahana, Sri Lanka," in *Breaking Barriers: The Potential of Free and Open Source Software for Sustainable Human Development - A Compilation of Case Studies from Across the World* (Bangkok: UNDP-APDIP, 2006), 56-63, <http://www.apdip.net/publications/ct4d/BreakingBarriers.pdf> and <http://www.iosn.net/foss/humanitarian/projects/sahana/>.

Wikibooks, "Sahana," Wikimedia Foundation, Inc., <http://en.wikibooks.org/wiki/Sahana>.

အကျဉ်းချုပ်

ဤသင်ရိုးပိုင်းမှ e-government စနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အောက်ပါအတိုင်း အဓိကအယူအဆများနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

၁။ e-government အတွက် လူထုလိုအပ်မှုနှင့် ပံ့ပိုးမှုများသည်မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံသားများ နှင့်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှ အင်တိုက်အားတိုက် တောင်းဆိုပံ့ပိုးမှု e-government အောင်မြင်နိုင်ပါသည်။ များသောအားဖြင့် အောက်ပါအကြောင်းများကြောင့် ပြည်သူတို့၏ ထောက်ခံမှုရရန် အခက်အခဲ ရှိနိုင်သည်။

(က) e-government မှ မိမိတို့အတွက်မည်သို့သော အကျိုးစီးပွားများ ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်ကြောင်း နားလည်သူ အလွန်နည်းပါးပါသည်။

(ခ) ရရှိနိုင်သည့် e-government ဝန်ဆောင်မှုများအား မည်သို့ရယူအသုံးပြုနိုင်ကြောင်း သိသူ နည်းပါးပါသည်။

အဆိုပါပြဿနာ (၂) ခုအားဖြေရှင်းနိုင်သောနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ e-government application များ အတွက် အမှန်တကယ် စိတ်ဝင်စားစရာအကြောင်းအရာကို ဖော်ဆောင်ရပါမည်။ G2C နှင့် G2B တွင် အောင်မြင်ကျော်ကြားသော ICT application များကဲ့သို့ပါဝင်မည့် အကြောင်းအရာတိုင်းအား မြှင့်တင် ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ (ဥပမာ- Internet ၊ e mail ၊ mobile ၊ digital TV စသည်တို့မှတစ်ဆင့်) နည်းလမ်း အသွယ်သွယ်ဖြင့် မတူညီသောအဆင့်များ၏ ရယူအသုံးပြုနိုင်စေခြင်းသည် နိုင်ငံသားများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ e-government တွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အားပေးထောက်ပံ့ခြင်းကြောင့် အစိုးရ၏ဝင်ပေါက်တစ်ခုမှ နည်းလမ်းအသွယ်သွယ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းသည် e-government ဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်သူသို့ပိုမို လွယ်ကူစွာ အသုံးပြုနိုင်စေပါသည်။

၃။ e-government တွင်များစွာသော ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ကွဲပြားခြားနားသည့် လိုအပ်ချက်များကို G2C ၊ G2B ၊ G2G တို့၏ဝန်ဆောင်မှုများတွင် ကွဲပြားခြားနားသော ICT application များ ဖြင့် ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်ပါသည်။

၄။ Hardware ၊ ကွန်ရက်အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ IT လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများစသည့် အစိုးရတစ်ခုလုံး ၏ computer အသုံးပြုခြင်းဆိုင်ရာ အရင်းမြစ်များကို ပေါင်းစပ်လိုက်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကြောင့် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာစေခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေး ပိုမိုကောင်းမွန်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းတို့ အပါအဝင်အကျိုးကျေးဇူးများစွာကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

၅။ e-government စံချိန်စံညွှန်းများ သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် အပြန်အလှန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ညီညွတ်ခြင်း၊ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့် အရည်အသွေးထိန်းသိမ်းမှုစသည့် ကောင်းကျိုးများဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

၆။ e-governmentသည် တစ်ကြိမ်တည်းသောလုပ်ငန်း (သို့မဟုတ်) ရေတိုဆောင်ရွက်ရန်လုပ်ငန်း မဟုတ်ဘဲ ရေရှည်ဆောင်ရွက်ရသော လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအတွက်ပုံစံသည် ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲ ခြင်းမှသည် စွမ်းဆောင်ရည်၊ ပွင့်လင်းမှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများသို့ နည်းလမ်းအသစ်များဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားပါသည်။

၇။ e-government၏ အနာဂတ်အားပြီးပြည့်စုံပြီး ခိုင်မာသည့်ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် ထူးခြားမှုကိုဖော်ပြ နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး သစ်လွင်တိုးတက်လာသော သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာများ ထွက်ပေါ်လာခြင်းများ (ဥပမာ - m-Government and u-Government) ကြောင့် အစိုးရအပေါ် ကြီးမားသောပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ယုံကြည်မှု နှင့် ပွင့်လင်းမှုများဖြစ်လာပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ

ဆက်လက်လေ့လာရန်

အာရှပစိဖိတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး သတင်းအချက်အလက်အစီစဉ်၊ e-Government ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ် လေ့လာခြင်း၊ ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစီအစဉ်

<http://www.apdip.net/projects/egovernment/capblg/cosestudies>

အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင်၊ စိတ်ကူးယဉ်မဆန်သော အာရှပစိဖိတ်မှ e-ကျန်းမာရေး စိန်ခေါ်ခြင်းနှင့် အခွင့်အရေးများ ဘန်ကောက်၊ ကုလသမဂ္ဂ

[http://www.unescap.org/glesid/hds/lastestadd/eHealth Report.pdf](http://www.unescap.org/glesid/hds/lastestadd/eHealth%20Report.pdf)

Holzer၊ Marc နှင့် Kim၊ Seang-Tae ၊ ၂၀၀၈ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှ digital အုပ်ချုပ်မှု (၂၀၀၇) ကမ္ဘာတစ်လွှား စည်ပင်သာယာ websites ၏ ဆန်းစစ်မှု New Jersey ၊ အများပြည်သူ ဖျော်ဖြေခြင်းအတွက် အမျိုးသားဌာန

<http://www.unpan.org/library>

အဓိကပုံနှိပ်ခြင်း၊ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှ Digital အုပ်ချုပ်မှု/tabid /၈၀၄/Default.aspx. မူဝါဒနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု တက္ကသိုလ်၊ သတင်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ၊ လုပ်ငန်းစာရွက်များ၊ Manchester တက္ကသိုလ်

<http://www.sed.Manchester.ac.uk/idpm/research/publications/wp/di/index.htm>

မူဝါဒနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတက္ကသိုလ် ၊ i- Government သတင်းစနစ်များ နည်းပညာနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းစာရွက်များ၊ Manchester တက္ကသိုလ်

<http://www.sed.manchester.ac.uk/idpm/research/publications/wp/igovernment/index.htm>

ကုလသမဂ္ဂ ၂၀၀၈ ကုလသမဂ္ဂ e- အုပ်ချုပ်မှုကို ခြုံငုံလေ့လာခြင်း ၂၀၀၈ e-Government မှ ဆက်နွှယ်ခဲ့ သော Government ၊ New York ၊ ကုလသမဂ္ဂ

<http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UN/UNPAN028607.pdf>

Wattegama၊ Chanuka ၂၀၀၇ ၊ သဘာဝဘေးဒဏ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ၊ Bangkok၊ ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ် <http://www.apdip.net/publications/iespprimers/eprimer-dm.pdf> နှင့် Incheon၊ <http://www.unapcict.org/ecohub/resources/ict-for-disaster-management>

အဘိဓာန်အကျဉ်း

Business Process
Reengineering

- လုပ်ငန်းစဉ်ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း တိုးတက်စေရန်အတွက် ဌာန အဆင့်များအတွင်း သို့မဟုတ် ဌာနအဆင့်များအကြား လုပ်ငန်းစီးဆင်းမှုများ အားပုံစံပြန်လည်ပြုလုပ်ခြင်း (ဆိုလိုသည်မှာ လုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း အကျိုး မရှိသော အချက်များကို ဖယ်ထုတ်ရန်) ၊

c - Commerce

- ပူးပေါင်းကူးသန်းရောင်းဝယ်မှု၊ ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ၎င်း၏စနစ်တွင် မိမိကို ကုန်ပေးသွင်းသူများနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား Internetမှ ပေါင်းစည်းပါဝင်စေသော စီးပွားရေးပုံစံတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် ကုန်ကြမ်းမှ ကုန်ချောအထိပါဝင်သော ကုမ္ပဏီအဝန်းအဝိုင်းပြင်ပထိ ချဲ့ထွင်ထားသည့် ပို့ဆောင်ပေးသွင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆက်နွှယ်မှုများတွင် အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအား အလိုအလျောက် ဆောင်ရွက်ပေးသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆိုင်ရာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၏ ကိန်းဂဏန်း ကြီးလာနေခြင်းသည် ပုံပိုးနေပါသည်။

e - Commerce

- electronicဖြင့် ကုန်သွယ်ရေး၊ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာတစ်လွှား ချိတ်ဆက်ထားသော ကွန်ရက်ဖြစ်သည့် Internetမှတစ်ဆင့် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်း၊

e - Government

- electronic ပုံစံဖြင့်ရယူနိုင်သောနည်းပညာများကို အသုံးပြု၍ လိုလားချက် ပြည့်ဝသောရလဒ်များဖြစ်စေရန် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုများပေးရာတွင် တိုးတက်မှုရှိစေရန်အတွက် အစိုးရ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအား ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ခြင်း၊

e - Health

- electronic ဖြင့်ကျန်းမာရေး၊ နိုင်ငံသားများအားပိုမိုအရည်အသွေးကောင်းမွန်သော ဘဝရောက်စေရေးအတွက် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု၏ တာဝန်ရှိမှုနှင့် အသုံးပြုနိုင်မှုများ ပိုမိုတိုးတက်ရန်နှင့် ဆရာဝန်များနှင့်ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ပေးသူများအတွက် ပိုမိုဆောင်ရွက်နိုင်သောလုပ်ငန်းခွင်ဖြစ်စေရန်တို့ အတွက် ICT အားအသုံးပြုသည့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ၊

e - Learning

- electronic ဖြင့်သင်ယူမှု၊ သင်ယူမှုများတွင် သင်ကြားပေးသူနှင့် ကျောင်းသား /ကျောင်းသူတို့သည် အချိန်နှင့်နေရာ တစ်သီးတစ်ခြားစီ ဖြစ်နေပြီး ၎င်းသင်ပေးသူနှင့် သင်ယူသူတို့ အချင်းချင်းအကြား ကွာဟနေခြင်းအား online နည်းပညာများ အသုံးပြုခြင်းသော သင်ယူမှုပုံစံတစ်ခုအတွက် ယေဘုယျ ဝေါဟာရ ဖြစ်ပါသည် ၊

Killer Application

- လူသိများခြင်းနှင့် အောင်မြင်မှုရှိခြင်းသော နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကို ပြုလုပ်ပေးသည့် နည်းပညာနှင့်ဝန်ဆောင်မှုအားသေချာစွာ အသုံးပြုခြင်း။ ဤအခေါ်အဝေါ်သည် Killer applicationကို မိတ်ဆက်ခြင်းမပြုခင် ယခင်ကအသုံးပြုခဲ့သော နည်းပညာအမျိုးအစားသည် မအောင်မြင်ခဲ့သောအခါမျိုးတွင်သာ အထူးသဖြင့် သင့်လျော်ပါသည် ၊

Knowledge Management

- အရေးကြီးသော ရှုဒေါင့်နှစ်မျိုးဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှု တစ်ခု - (က)စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်မှုများ၏ ဗဟုသုတအစိတ်အပိုင်းများအား အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဆင့်အားလုံး၌ တုန့်ပြန်သည့် ဗျူဟာ၊ မူဝါဒနှင့် ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခြင်းများတွင်စီးပွားရေးတုန့်ပြန်မှု၏ ရှင်းလင်းပြည့်စုံသော အကြောင်းအရာတစ်ခုကဲ့သို့ စဉ်းစားပြုမူခြင်း၊

(ခ)အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အသိပညာဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများအကြား တိုက်ရိုက်ဆက်ကြောင်းတစ်ခုပြုလုပ်ခြင်း၊ အားလုံးသော ရှင်းလင်းပြည့်စုံသည့် (မှတ်တမ်းတင်ခြင်း)နှင့် ပြောရန်မလိုဘဲနားလည် သဘောပေါက်လွယ်သော (ပုဂ္ဂိုလ်ရေးသိကျွမ်းမှု)နှင့် အပြုသဘောဆောင်သည့် စီးပွားရေးရလဒ်များ၊

m - Government

- နိုင်ငံသားများနှင့်အစိုးရကြားအတူတကွဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အလုပ်လုပ်နိုင်ခြင်းသော Mobileဖုန်းနည်းပညာအားအစိုးရများမှ အသုံးပြုမှု၊ ဥပမာ - လုံခြုံမှုမရှိသောတိုင်းပြည်များတွင် ခရီးသွားလာရာ၌ SMS သတင်းပို့မှုမျိုးဖြင့် လုံခြုံရေး နှိုးဆော်ချက် တစ်ခုအားပေးပို့နိုင်ခြင်း

t - Government

- တုန့်ပြန်လုပ်ဆောင်နိုင်သော မြေပေါ်ရှိ digital TV အားအခြေခံသည့် e-ဝန်ဆောင်မှုအား ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် တောင်းဆိုနိုင်သော အစီအစဉ်များ ဖြင့်အထူးစိစဉ်ထားသောအစိုးရရုပ်မြင်သံကြားလိုင်းများ /Internet သို့ဝင်ရောက် နိုင်သော website တို့မှ တစ်ဆင့်ပေးဆောင်ခြင်း၊ ကိုရီးယားသမ္မတ နိုင်ငံတွင် T-Government အစီအစဉ်အား ရုပ်မြင်သံကြားမှ တစ်ဆင့်ပြည်သူနှင့် အစိုးရအကြား နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ဆက်သွယ်နိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားပါသည်။

U - Government

- U ၏အဓိပ္ပါယ်မှာ နေရာတိုင်းတွင် ရှိနေသကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပြီး အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုရာတွင် နေရာမရွေး၊ အချိန်မရွေး computer များနှင့် လူများ၊ ပစ္စည်းများ အရာဝတ္ထုများအကြား ဆက်သွယ်ခြင်းဟု ဆိုပါသည်။ စက်ပစ္စည်းအားလုံး သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုအားလုံးတို့သည် အလုပ်လုပ်ဆောင်ရန် computer များအသုံးပြုထားခြင်းတွင် ကြိုးဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြိုးမဲ့ဆက်သွယ်ခြင်းများဖြင့်ကွန်ရက်ပြုလုပ်ထားပါသည်။ U-အစိုးရ အစီအစဉ်အောက်တွင် နိုင်ငံသားများ သည် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများကို အချိန်မရွေး နေရာမရွေး လိုင်းပေါင်းစုံ စက်ပစ္စည်းများမှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ (Mobile နည်းပညာများ အပေါ်အခြေခံထားပါသည်။)

သင်တန်းဆရာများအတွက်သိမှတ်ပြုဖွယ်များ

ဘာသာရပ်မာတိကာစဉ်အကြောင်း သိကောင်းစရာခေါင်းစဉ် တင်ပြထားသည့်ကဏ္ဍတွင် ပြဆိုသကဲ့သို့ ဤဘာသာရပ်ကို ပြုစုရေးသားရာတွင် သင်ယူသူအမျိုးမျိုးနှင့် မတူညီသည့်နိုင်ငံများ၏ ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေများကို ချင့်တွက်၍ရရှိသွားမည့် တန်ဖိုးကိုသင်ယူသူများရရှိနိုင်စေရန်စီစဉ်ထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဘာသာရပ်ပါ အကြောင်းအရာတစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ ပို့ချမှုပုံစံမျိုးစုံ (online ဖြစ်စေ၊ off - line ဖြစ်စေ) ဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လည်း စီမံထားပါသည်။ သင်ရိုးပါ အကြောင်းအရာများကို တစ်ဦးချင်း ဖြစ်စေ၊ အုပ်စုလိုက်ဖြစ်စေ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသည့်ကျောင်းများတွင် သင်ကြားနိုင်သကဲ့သို့ အစိုးရရုံးများ တွင်လည်းပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုအချိန်ပိုင်းခြားချက်ကာလ အတိုင်းအတာသာမက သင်တန်း သားများ၏ နောက်ခံအကြောင်းအရာတို့ကို သင်ရိုးပါပို့ချချက် အတိုင်းအတာအသေးစိတ် လေ့လာမှုအပေါ် မူတည်ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။

ဤသင်တန်းဆရာများ သိမှတ်ဖွယ်ရေးသားထားချက်သည် သင်ကြားရန်အကြောင်းအရာများကို ပိုမို ထိရောက်ထက်မြက်စွာသင်ကြားပို့ချနိုင်ရန် အတွေးအမြင်များနှင့် သုံးသပ်အကြံပြုခြင်းများကို ပံ့ပိုးထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လေ့ကျင့်ရေးချဉ်းကပ်မှုများနှင့် မဟာဗျူဟာများအကြောင်း နောက်ထပ်လမ်းညွှန်ချက်ကို အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် ICT ပညာရပ်သင်ရိုးညွှန်းတမ်း ဘာသာရပ်အတွဲများအတွက် ပူးတွဲ အသုံးပြုမည့်အရာတစ်ခုအနေဖြင့် ပြုစုထားသော သင်ကြားမှုပုံစံ လက်စွဲစာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘာသာရပ်တွဲကိုအသုံးပြုခြင်း

လက်ရှိဘာသာရပ်တွဲ၏ အခန်းတိုင်းသည် သင်ယူမှုရည်မှန်းချက်များနှင့် အစပြုထားပြီး ကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း မေးခွန်းအစုနှင့်အဆုံးသတ်ထားပါသည်။ စာဖတ်သူများသည် ဘာသာရပ်တွဲမှတစ်ဆင့် မိမိ၏တိုးတက်မှုကို အကဲဖြတ်ခြင်းအခြေခံအဖြစ် ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် မေးခွန်းများကို အသုံးပြုရပါမည်။ အခန်းတိုင်းသည် ဆွေးနွေးရန်မေးခွန်းများနှင့် လက်တွေ့လေ့ကျင့်ခန်းများ ထည့်သွင်းထားပြီး ယင်းတို့ကို စာဖတ်သူတစ်ဦးက ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် နည်းပြဆရာက အသုံးပြုခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စာဖတ်သူများ သည် သူ၏ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံပေါ် အခြေပြုပြီးဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းရှိလာစေရန်၊ လေ့ကျင့်ခန်းပါ အကြောင်း အရာကို စံသတ်မှတ်နိုင်ရန်၊ တင်ပြထားသောပြဿနာများကို အလေးအနက်စဉ်းစားရန် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါ သည်။

ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာဆန်းစစ်မှုများသည် သင်ရိုးပါ ဘာသာရပ်အကြောင်းအရာများ၏ ထူးခြားသော အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးရန်နှင့် စိစစ်သုံးသပ်ရန် အထူးသဖြင့် ဘာသာရပ် ပါအဓိကသဘောထား ယူဆချက်များနှင့် စည်းမျဉ်းများသည် လက်တွေ့လုပ်ငန်းများနှင့် အစီအစဉ်များကို မည်သည့်အတိုင်းအတာအရစီစဉ်ပေးနိုင်ကြောင်းဆွေးနွေးရန်နှင့် သုံးသပ်စိစစ်ရန် အတွက်ရည်ရွယ်ထားပါ သည်။ သင်ယူသူများအတွက် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်မှု နည်းပညာအခြေပြုနှင့် အထောက် အကူပြု ICT ချဉ်းကပ်နည်းများ အဝင်ဝင်ကျဖြစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းနှင့် အသုံးပြုသည့်ပုံစံများမှာလည်း ဒေသ အခြေအနေများ၏ သင့်လျော်မှုရှိသင့်ကြောင်း သိထားရန် အရေးကြီး ပါသည်။

သင်ခန်းစာဖွဲ့စည်းခြင်း

သင်ယူသူပရိတ်သတ်ဦးရေ၊ ရရှိသည့်ချိန်တာ၊ ဒေသနောက်ခံ အခြေအနေများပေါ် အခြေခံ၍ အခြား သင်ရိုးဘာသာရပ်ပါအကြောင်းအရာများကို သတ်မှတ်ချိန်ဆနိုင်ပါသည်။ အချိန်မတူညီချက်ကြောင့် သင်ယူရန် ရရှိသွားမည့်အနေအထားကို အောက်ပါအတိုင်း လမ်းကြောင်းပေးထားပါသည်။

သင်ကြားချိန် (၉၀) မိနစ်အတွက်

အခန်း (၁) တွင် ဆွေးနွေးခဲ့သော e-Government အောင်မြင်မှုစီမံကိန်းအတွက် အရေးပါသော အပိုင်းနှင့် အသုံးဝင်မှုများပါဝင်သော e-Government ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရည်ရွယ်ချက်များကို အခြေခံကျကျ နားလည်သဘောပေါက်ရပါမည်။

သင်ကြားချိန် (၃) နာရီအတွက်

e-Government ဖော်ပြရှင်းလင်းချက်များအတွက် မူဝါဒလမ်းစဉ်၏ပုံသေနည်းများသို့ e-Government ခေါင်းဆောင်မှု ဗျူဟာအစီအစဉ် ၊ e-Government ပုံစံများအပေါ် သုံးသပ်ချက်များအတွက် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ အရေးပါသော အောင်မြင်မှုအပိုင်းများနှင့် e-Government အတွက် ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်သော ဆွေးနွေးမှု များ ပြုလုပ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်သော ဆွေးနွေးမှုများနှင့် လေ့ကျင့်ခန်းများကို အခန်း ၂ တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

(၁) ရက် သင်ကြားမှုအတွက် (သင်ချိန် - ၆ နာရီ)

အခန်း ၃ တွင် ဖော်ပြခဲ့သော e-Government အသုံးချမှုများ၏ တစ်ခု (သို့မဟုတ်) နှစ်ခုကို စူးစမ်း လေ့လာရန် ဤအချိန်အတွင်း ခွင့်ပြုခဲ့လိမ့်မည်။ ထို့ပြင် အခန်း(၁)နှင့် (၂)တွင် e-Government စည်းမျဉ်းများ အပေါ် သုံးသပ်ခြင်း၊ ပုံစံများနှင့် ဗျူဟာအစီအစဉ်များကို ထောက်ပံ့ပေးခဲ့သည်။ သင်ယူသူများနှင့် အများဆုံး သက်ဆိုင်သော e-Government အသုံးချမှုများနှင့် သက်ဆိုင်သော ဆွေးနွေးမေးခွန်းများ (“စဉ်းစားရန် မေးခွန်း များ”) နှင့် သင်ယူခြင်းလှုပ်ရှားမှုများ (“ဆောင်ရွက်ရန်”)ကို သင်ကြားချိန်အတွင်း အပြန်အလှန်အကျိုးရှိစွာပြု လုပ်ရန်။

(၃) ရက် သင်ကြားမှုအတွက် စာသင်ချိန်

တိကျသော e-Government အသုံးချမှုများ၏ သက်ဆိုင်သော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များကို တစ်စိုက်မတ်မတ် ဆွေးနွေးခြင်းများပါဝင်ခြင်း၊ ဘာသာရပ်တစ်ခုလုံးအပေါ်သုံးသပ်ရန် ဤအချိန်အတွင်း ခွင့်ပြုသည်။ ဒေသတွင်း e-Government အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း စီမံကိန်းတည်ရှိရာနေရာသို့ ကွင်းဆင်းခြင်းကို လေ့လာခြင်းပါ ဝင်သည်။ အဖွဲ့လိုက် ဆွေးနွေးခြင်းများမှ ထွက်ပေါ်လာမှုများ၊ သင်ယူသူများက အချို့ e-Government ဗျူဟာ စီမံကိန်းများအတွက် အချိန် ပြုလုပ်ပေးရသည်။

စာရေးသူအကြောင်း

စာရေးသူ Nag Yeon Lee သည် အဖွဲ့အစည်းများစွာ ပါဝင်သော Hyundai သတင်းနည်းပညာတွင် လက်ရှိ e-Government IT အတိုင်ပင်ခံနှင့် IT အကြံပေးဖြစ်ပါသည်။ သူသည် လွန်ခဲ့သော ၁၀ နှစ်ကတည်းက ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ သူသည် IT ဖြေရှင်းချက်များနှင့် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများတွင် များစွာ သော အတွေ့အကြုံရှိသူ ဖြစ်သည်။ စာရေးသူသည် ကိုရီးယား Ultra wide Band Forum တွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ကိုရီးယား Ultra wide Band Forum တွင် wifi , wimedia, wimax နှင့် wibro တို့ ပါဝင်သော ကြိုးမဲ့ဆက်သွယ်ရေး ဆက်နွှယ်မှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် စာရေးသူသည် တိုင်းတပါး အဆင့်မြင့် IT ကျွမ်းကျင်သူများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုဘာသာရပ်များပါဝင်သော ကိုရီးယား IT သင်ကြားရေးအစီအစဉ်တွင် ပို့ချသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းပို့ချမှုများတွင်-

(က) e-Government အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဗျူဟာ၊ အသုံးချမှုများ (အစိုးရမှ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များသို့၊ အစိုးရမှ ပြည်သူများသို့၊ အမျိုးသားဘဏ္ဍာရေးစနစ်၊ အခွန်စနစ်၊ လုံခြုံရေး စနစ်၊ e- ကျန်းမာရေး e- သင်ကြားရေး) နှင့်

(ခ) ISP ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ် ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပြောင်းလဲခြင်းစီမံခန့်ခွဲမှုတို့ ပါဝင်ပါသည်။

စာရေးသူသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ ဝန်ကြီးချုပ်၏ အထူးကျွမ်းကျင်မှုဆုကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ အာရှပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ အာရှပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန (UN APCICT) သည် အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင် (ESCAP) ၏ ဌာနခွဲတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ UN APCICT သည် အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သင်ကြားမှုအရည်အသွေး တည်ဆောက် နိုင်ရန် စွမ်းအားစိုက်ထုတ်မှု ပိုမိုအားကောင်းစေရေးအတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ UN APCICT သည် လူ့စွမ်းအားနှင့် အဖွဲ့အစည်း စွမ်းဆောင်ရည် တိုးတက်မြင့်မားစေရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အောက်ပါ မဏ္ဍိုင်ကြီး (၃)ရပ် ပေါ်တွင် အခြေပြုပါသည် -

- (၁) **လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း။** သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြသူများနှင့် မူဝါဒရေးဆွဲသူတို့၏ ICT ဆိုင်ရာ အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုတိုးတက်မြှင့်တင်ရန်နှင့် ICT လေ့ကျင့် သင်ယူသူများ နှင့် ICT လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးသူများ၏ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးရန်၊
- (၂) **သုတေသန။** ICT ကဏ္ဍတွင် လူအရင်းအမြစ်တိုးတက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စိစစ်လေ့လာမှု ကိုဆောင်ရွက်ရန်၊
- (၃) **အကြံပေးခြင်း။** အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ နှင့် ဆက်စပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် လူအရင်းအမြစ် တိုးတက်ရေး အစီအမံများတွင် အကြံပေး ဝန်ဆောင်မှု ပြုရန်၊

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ အာရှ ပစိဖိတ်ဗဟိုသင်တန်းဌာနသည် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ Incheon တွင် တည်ရှိပါသည်။

အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင်

အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးကော်မရှင်သည် ကုလသမဂ္ဂ၏ ဒေသဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လက်ရုံးတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကုလသမဂ္ဂ အာရှပစိဖိတ်ဒေသအတွက် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး တိုးတက်မှုဌာန ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာမှာ အဖွဲ့ဝင် ၅၃ နိုင်ငံနှင့် တွဲဖက် ၉ နိုင်ငံတို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အာရှပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင် သည် ကမ္ဘာ့အတိုင်းအတာနှင့် နိုင်ငံအဆင့်အကြား အစီအစဉ်များနှင့် ဆွေးနွေးဖြေရှင်းရမည့် ပြဿနာများ နှင့်ပတ်သက်၍ မဟာဗျူဟာကျကျ ချိတ်ဆက်နိုင်ရေးအတွက် ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ဒေသအတွင်းရှိ နိုင်ငံအစိုးရများအား ဒေသအနေအထားများကို ခိုင်မာအောင် ပေါင်းစည်းပေးခြင်းများကို ကမ္ဘာ့ယှက်နွယ်မှု အဝန်းအဝိုင်းတွင် ဒေသ၏ကွဲပြားခြားနားသော လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွန်နိုင် မည်ဖြစ်ပြီးဒေသဆိုင်ရာ ချဉ်းကပ်နည်းများကို အဆိုပြုတင်ပြ ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အာရှနှင့်ပစိဖိတ်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကော်မရှင်ရုံးကို ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်တွင် ထားရှိပါသည်။

အစိုးရအဆင့်မြင့် အရာရှိကြီးများအတွက် ICT ပညာရပ်

ဤပညာရပ်သည် နည်းပညာကွာဟမှုများကိုဆက်စပ်ပေးရန်အတွက် အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးမှု ပန်းတိုင် များ ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စေရန် ICT နည်းပညာဖြင့် မြှင့်တင်ပေးရမည့် အခွင့်အလမ်းများကို ပြည့်စုံစွာ တင်ပြရေးအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အသိပညာနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့်အတူ မူဝါဒချမှတ်သူများအား လိုအပ်ချက်ပြည့်စုံစေရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် ပင်မဘာသာရပ် (၈) ခုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ICT လေ့လာသင်ကြားရေး ဘက်စုံသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ဘာသာရပ်(၁) ပြည့်စုံသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အသုံးပြုမှု ဆက်နွယ်ပုံ

၎င်းသည် ထောင်စုနှစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ပေါက်မြောက် ရေးအတွက် ICT နည်းပညာများကို အသုံးပြုရာတွင် မူဝါဒချမှတ်ခြင်းမှသည် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအထိ အရေးကြီးသည့် အကြောင်းခြင်းရာ များနှင့် ဆုံးဖြတ်ရမည့် အချက်များကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် တင်ပြထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၂) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ လုပ်ငန်းစဉ်၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်တို့အတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ အသုံးပြုပုံ ။ ၎င်းသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ICT မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းများကို အလေးထားတင်ပြထားပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးအတွက် ICT ကို မြှင့်တင်ပေးမည့် အမျိုးသားရေးမူဝါဒများ၊ မဟာဗျူဟာများ၊ လုပ်ငန်း ဘောင်များနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးကြီးသည့်အကြောင်းခြင်းရာများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၃) e - Government အသုံးပြုပုံများ။ ၎င်းသည် electronic အစိုးရအယူအဆများ၊ အခြေခံမူများနှင့် အသုံးပြုဆောင် ရွက်ခြင်းအမျိုးမျိုးကို ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါ သည်။ ၎င်းသည် electronic အစိုးရစနစ်တည်ဆောက်ပုံကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားပြီး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များကို ထုတ်ဖော်တင်ပြ ထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၄) အစိုးရအဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ နည်းလမ်းများ။ ၎င်းသည် ICT နည်းပညာ၏ မျက်မှောက်ကာလ တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှု များနှင့် အနာဂတ်အလားအလာများဆိုင်ရာ အသိပညာများကို တင်ပြထားပါ သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ICT ဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်သည့်အခါ အရေးကြီးသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် အချက်များကိုလည်း ရှုမြင်သုံးသပ်ထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၅) Internet အသုံးပြု အုပ်ချုပ်မှုစနစ်။ ၎င်းတွင် Internet လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုကို စီမံဆောင်ရွက်သည့် နိုင်ငံတကာမူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို ဆွေးနွေး တင်ပြထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၆) ဆက်သွယ်မှုကွန်ရက်၊ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်ခွင့်။ ၎င်းတွင် သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံမှုဆိုင်ရာ အရေးကြီးသည့် အကြောင်း ခြင်းရာများနှင့် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုများ၊ သတင်းအချက်အလက် လုံခြုံမှုမဟာ ဗျူဟာ ရေးဆွဲချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို တင်ပြထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၇) သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာစီမံကိန်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ သိအိုရီနှင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု။ ၎င်းတွင် အသုံးများသည့် နည်းလမ်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စီမံကိန်းစီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ပညာရပ်များ အပါအဝင် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအတွက် ICT စီမံကိန်းများနှင့် ကိုက်ညီသည့် စီမံကိန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အသိပညာများကို မိတ်ဆက်တင်ပြထားပါသည်။

ဘာသာရပ်(၈) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ ရန်ပုံငွေ ရရှိရေး နည်းလမ်းများ။ ၎င်းတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ICT နှင့် electronic အစိုးရ စီမံကိန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရေးလုပ်ငန်းများကို လေ့လာတင်ပြထား ပါသည်။ ပြည်သူပိုင်နှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် အထူးသဖြင့် အသုံးဝင်သည့် ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့ရေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် သိသာထင်ရှားအောင် တင်ပြထားပါသည်။

ဤဘာသာရပ်များကို သင်ရိုးဆိုင်ရာ နိုင်ငံအလိုက် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များက ဒေသန္တရဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများနှင့်အတူ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိသည့်အတိုင်း လုပ်ဆောင်နေကြသည်မှာ နိုင်ငံအသီးသီးမှ မူဝါဒချမှတ်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ ဆီလျော်မှုကို သေချာစေရေးအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ ဘာသာရပ်တို့ကို ဘာသာစကားအမျိုးမျိုးဖြင့်လည်း ပြန်ဆိုထားပါသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းဘာသာ ရပ်များသည် မူဝါဒချမှတ်သူများကို ၎င်းတို့၏ဆီလျော်မှုကို အာမခံသေချာစေရန် အစဉ်ခေတ်မီ နေလိမ့်မည် ဖြစ်သည့်အပြင် ၂၁ရာစု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ICT အကြောင်းကို အလေးပေးထားသည့် ဘာသာရပ် အသစ်များသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာဆိုင်ရာ အာရှပစိဖိတ် ဗဟိုသင်တန်းဌာန ၊

Vitruat Academy (AVA-<http://ava.unapcicts.org>)

- ၎င်းသည် သင်ရိုးဘာသာရပ်များ သင်ကြားပို့ချရန်အတွက် online အဝေးသင်ယူမှု နေရာ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။
- ၎င်းသည် online သင်ခန်းစာများ၊ တင်ပြချက်များနှင့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများ ပါဝင်သည့် သင်ရိုးဘာသာရပ်များအားလုံးကို online မှ သင်ယူလေ့လာနိုင်အောင် ရေးဆွဲထားပါသည်။
- သင်ယူသူများအား ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သင်ယူမှုနှုန်းထားဖြင့် သင်ခန်းစာများ သင်ယူနိုင်အောင် အထောက်အကူပြုပါသည်။

Electronic ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဗဟိုဌာန

(e - Co Hub – <http://www.unapcict.org/ecohub>)

- ICTD အတွက် အရင်းအမြစ်များ ပေးအပ်သည့် Portal နှင့် အသိပညာ မျှဝေသည့် ကွန်ရက် ဖြစ်ပါသည်။
- အရင်းအမြစ်များ လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ခွင့်ကို ဘာသာရပ်များမှတစ်ဆင့် ပေးအပ်ပါသည်။
- အသုံးပြုသူများသည် online ဆွေးနွေးမှုများတွင် ပါဝင်နိုင်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ICTD အသိပညာအခြေခံကို တိုးချဲ့မျှဝေရန် အထောက်အကူပြုသည့် electronic ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဗဟိုဌာန online ကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးသော အသိုက်အဝန်းတွင် အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာဆိုင်ရာ အာရှပစိဖိတ်ဗဟိုသင်တန်းဌာန onlineနှင့် electronic ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုဗဟိုဌာနတို့က ပေးအပ်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများမှ အကျိုးကျေးဇူး အပြည့်အဝ ရရှိနိုင်ရန် http://www.unapcict.org/join_form တွင် online မှတ်ပုံတင်ပါ။